

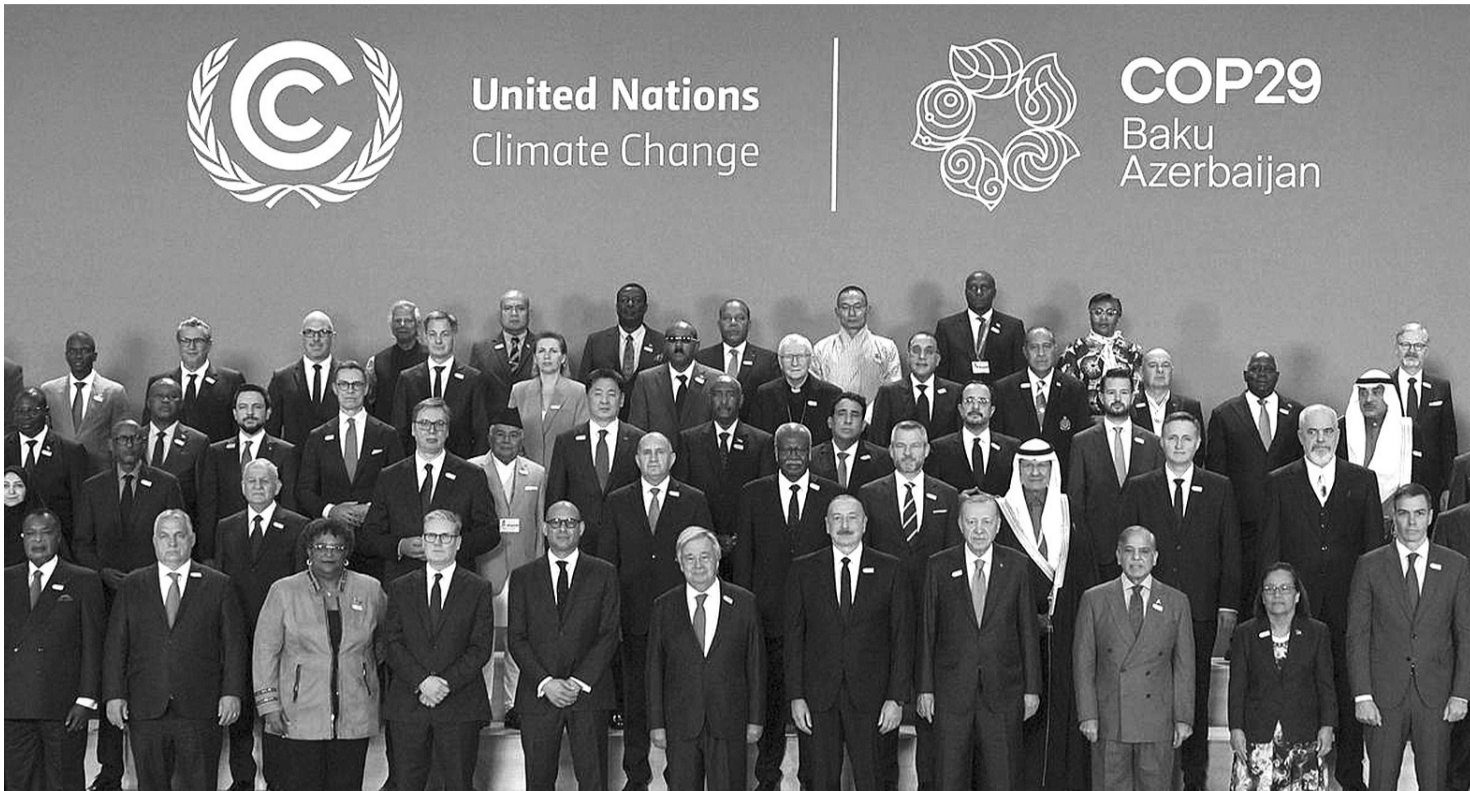
Tháng Hành động vì bình đẳng giới năm 2024:

Văn hóa ứng xử của bình đẳng giới

HÀNH ĐỘNG VÌ KHÍ HẬU SAU COP29:

Hành trình mới và cam kết mạnh mẽ

● COP29 đánh dấu một cột mốc quan trọng với việc thông qua khuôn khổ thị trường carbon toàn cầu. (Ảnh: UNFCCC)

Hội nghị lần thứ 29 của các bên tham gia Công ước khung của Liên hợp quốc về biến đổi khí hậu (COP29) tại Baku (Azerbaijan) đã đánh dấu một cột mốc quan trọng với việc thông qua Khuôn khổ thị trường carbon toàn cầu. Đây được coi là một thành tựu đáng kể, mở ra cơ hội cho việc giảm phát thải khí nhà kính hiệu quả hơn về mặt chi phí. Tuy nhiên, bên cạnh những hứa hẹn, thị trường carbon toàn cầu cũng đối mặt với nhiều thách thức cần được giải quyết để bảo đảm tính hiệu quả và công bằng.

● Các quốc gia đang phát triển cần chế hỗ trợ kịp thời để chuyển đổi xanh. (Ảnh: UNCTAD)

Khuôn khổ thị trường carbon toàn cầu: Một bước tiến lịch sử

Tại COP29, các quốc gia đã đạt được đồng thuận về Khuôn khổ thị trường carbon toàn cầu mới, đánh dấu bước tiến lớn trong việc hiện thực hóa các cam kết khí hậu. Sau nhiều năm đàm phán căng thẳng, khuôn khổ này thiết lập các tiêu chuẩn quốc tế và các quy tắc chung cho việc giao dịch tín chỉ carbon, hỗ trợ các quốc gia và doanh nghiệp giảm phát thải hiệu quả với chi phí thấp nhất. Đây là bước chuyển mình mang tính hệ thống, không chỉ tạo điều kiện đạt mục tiêu khí hậu mà còn thúc đẩy hợp tác quốc tế.

Khuôn khổ mới được xây dựng dựa trên Điều 6 của Thỏa thuận Paris, cho phép các quốc gia hợp tác thông qua cơ chế thị trường để giảm phát thải. Điểm nổi bật của khuôn khổ này là việc bảo đảm các giao dịch tuân thủ nguyên tắc không "đếm kép" lượng phát thải giảm được. Các dự án được cấp tín chỉ carbon phải đáp ứng các tiêu chí bền vững và mang lại lợi ích khí hậu thực sự. Trước COP29, các cơ chế thị trường carbon chủ yếu hoạt động ở cấp độ quốc gia hoặc khu vực, thiếu sự liên kết và đồng bộ. Thị trường carbon toàn cầu sẽ khắc phục những hạn chế này, cho phép chuyển giao tín chỉ carbon giữa các quốc gia một cách minh bạch và hiệu quả.

Về những điểm chính, Khuôn khổ thị trường carbon toàn cầu thiết lập các tiêu chuẩn nghiêm ngặt về tín chỉ carbon, nhằm bảo đảm tính toàn vẹn môi trường và tránh tình trạng "greenwashing" (tẩy xanh). Tiêu chuẩn cũng bao gồm các yêu cầu về đo lường, báo cáo và xác minh (MRV) lượng phát thải giảm được, đồng

thời tích hợp các tiêu chí về tính bền vững và tác động xã hội. Đáng chú ý, mặc dù đạt được sự đồng thuận, COP29 vẫn chứng kiến những tranh luận gay gắt về các quy định liên quan đến Điều 6. Một số tổ chức phi chính phủ cảnh báo rằng các quy tắc hiện tại có thể tạo ra lỗ hổng, cho phép các quốc gia phát triển lợi dụng cơ chế này để né tránh trách nhiệm. Ví dụ, các nước phát triển có thể sử dụng tín chỉ carbon để đạt được mục tiêu khí hậu, nhưng không thực sự giảm phát thải trong nước, gây ra hiện tượng "greenwashing" (tẩy xanh). Tổ chức Carbon Market Watch nhấn mạnh rằng cần có thêm các quy định chặt chẽ hơn để đảm bảo tính liêm chính của thị trường và ngăn chặn gian lận.

Theo đó, Khuôn khổ thị trường carbon toàn cầu cũng yêu cầu thiết lập một hệ thống giám sát chặt chẽ nhằm bảo đảm tính minh bạch và trách nhiệm giải trình, bao gồm việc tuân thủ các quy tắc, tiêu chuẩn và sử dụng nguồn thu từ thị trường. Công nghệ đóng vai trò trung tâm trong vận hành thị trường, bảo đảm tính minh bạch, hiệu quả và bảo mật của thị trường carbon, với các ứng dụng nổi bật như blockchain, trí tuệ nhân tạo (AI), hệ thống Internet vạn vật (IoT) và các nền tảng giao dịch trực tuyến. Trong đó, blockchain được xem là công nghệ cốt lõi, giúp ghi lại và theo dõi các giao dịch tín chỉ carbon một cách minh bạch và an toàn, ngăn chặn gian lận, tình trạng "đếm kép" và tăng cường sự tin cậy của các bên tham gia. Trí tuệ nhân tạo hỗ trợ phân tích dữ liệu khí hậu, dự báo xu hướng phát thải và tối ưu hóa các dự án giảm phát thải, từ đó cải thiện hiệu quả hoạt động thị trường. IoT,

với các cảm biến hiện đại, giúp thu thập và giám sát chính xác lượng phát thải từ các nguồn khác nhau, cung cấp thông tin đáng tin cậy và kịp thời. Ngoài ra, các nền tảng giao dịch trực tuyến kết nối người mua và người bán tín chỉ carbon, đơn giản hóa giao dịch, nâng cao hiệu quả và mở rộng khả năng tiếp cận thị trường. Ông António Guterres, Tổng Thư ký Liên hợp quốc đã khẳng định: "Công nghệ sẽ giúp chúng ta chuyển từ các cam kết sang hành động thực tiễn, bảo đảm rằng không một quốc gia nào bị bỏ lại phía sau".

Mặt khác, khuôn khổ cũng bao gồm các điều khoản đặc biệt hỗ trợ các nước kém phát triển tham gia thị trường carbon. Các quốc gia này sẽ được cung cấp nguồn lực tài chính và kỹ thuật cần thiết, giúp họ tận dụng thị trường carbon để thúc đẩy phát triển bền vững. Đây cũng là một trong những điểm sáng trong COP29 khi mở ra cơ hội cho nhiều quốc gia kém phát triển nhưng có tiềm năng lớn trong việc bán tín chỉ carbon từ các dự án bảo vệ rừng, phát triển năng lượng tái tạo và nông nghiệp bền vững. Trên thực tế, các dự án như REDD+ (Giảm phát thải từ phá rừng và suy thoái rừng) đã trở thành công cụ quan trọng giúp các quốc gia này thu hút đầu tư quốc tế. Tại COP29, đại diện từ các nước châu Phi nhấn mạnh rằng nguồn tài chính từ thị trường carbon sẽ được sử dụng để cải thiện hạ tầng, giáo dục và phát triển kinh tế bền vững. Tuy nhiên, các nước đang phát triển cũng đối mặt với nhiều thách thức. Đơn cử, một số quốc gia lo ngại rằng họ có thể trở thành "sân chơi" cho các nước phát triển mua tín chỉ carbon mà không thực hiện cắt giảm phát thải thực sự.

Tương lai của hành động khí hậu và cơ hội của Việt Nam

Quả thực, COP29 đã đạt được nhiều thành tựu quan trọng, bao gồm tiêu chuẩn hóa toàn cầu cho thị trường carbon, khuyến khích sử dụng công nghệ hiện đại để tăng cường minh bạch, hỗ trợ các nước kém phát triển tận dụng thị trường carbon để thúc đẩy kinh tế bền vững. Theo đó, Khuôn khổ thị trường carbon toàn cầu không chỉ là một giải pháp khí hậu, mà còn là công cụ mạnh mẽ để thúc đẩy đầu tư xanh, phát triển bền vững và bảo vệ hành tinh cho các thế hệ tương lai. Bà Inger Andersen, Giám đốc điều hành Chương trình Môi trường Liên hợp quốc (UNEP) nhận xét: "Đây là nền tảng chung, không chỉ hỗ trợ quốc gia giảm phát thải mà còn góp phần xây dựng lòng tin trong hợp tác quốc tế".

Tuy nhiên, vẫn còn nhiều việc cần làm. Các nước cần hợp tác chặt chẽ hơn để giải quyết các vấn đề còn tồn đọng, như bảo đảm công bằng giữa các quốc gia và ngăn chặn gian lận trong giao dịch tín chỉ. Bà Patricia Espinosa, cựu Tổng Thư ký UNFCCC (Công ước khung của Liên hợp quốc về biến đổi khí hậu) nhận định: "Thị trường carbon không phải là giải pháp duy nhất, nhưng nếu được thiết kế đúng cách, nó sẽ trở thành công cụ mạnh mẽ giúp chúng ta đạt được các mục tiêu khí hậu toàn cầu". Thị trường carbon toàn cầu đang phải đối mặt với nhiều "bài toán hóc búa". Đó là các thách thức về bảo đảm tính toàn vẹn môi trường, bảo đảm công bằng và công lý khí hậu, tránh việc thị trường này gây bất lợi cho các quốc gia kém phát triển hoặc các cộng đồng dễ bị tổn thương. Ngoài ra, sự phức tạp về kỹ thuật và yêu cầu chuyên môn cao cũng đặt ra thách thức lớn trong thiết kế và vận hành thị trường. Cuối cùng, thị trường carbon cũng tiềm ẩn nhiều rủi ro tài chính, chẳng hạn như biến động giá tín chỉ carbon sẽ rất khó kiểm soát nếu không được quản lý chặt chẽ.

Việt Nam là một trong những quốc gia cam kết mạnh mẽ về mục tiêu phát thải ròng bằng "0" vào năm 2050. Ở nước ta, thị trường carbon mang lại nhiều lợi ích tiềm năng, như tạo cơ chế khuyến khích tài chính cho việc giảm phát thải, giúp quốc gia và doanh nghiệp đạt được mục tiêu khí hậu với chi phí thấp nhất. Đồng thời, thị trường này thúc đẩy đầu tư vào các công nghệ sạch và năng lượng tái tạo, góp phần vào quá trình chuyển dịch năng lượng xanh. Ngoài ra, thị trường carbon có thể tạo nguồn thu cho các dự án phát triển bền vững, cải thiện đời sống người dân và bảo vệ môi trường.

Để đáp ứng xu thế chung toàn cầu, Việt Nam đang chủ động tích cực học hỏi kinh nghiệm quốc tế, hoàn thiện khung pháp lý và đầu tư vào công nghệ để tham gia thị trường carbon một cách hiệu quả, góp phần đạt được mục tiêu giảm phát thải khí nhà kính và phát triển bền vững. Nhiều ý kiến cho rằng, trước tiên, Việt Nam cần hoàn thiện khung pháp lý cho thị trường carbon, bao gồm các quy định về tiêu chuẩn tín chỉ carbon, cơ chế giao dịch, cơ chế giám sát và chế tài xử phạt. Đồng thời, các chính sách khuyến khích đầu tư vào công nghệ để hỗ trợ hoạt động của thị trường carbon, chẳng hạn như công nghệ blockchain và AI cũng rất cần thiết. Trong hành trình này, Việt Nam cần nâng cao năng lực cho các bên liên quan, bao gồm Chính phủ, doanh nghiệp và người dân, về thị trường carbon; cùng với việc tích cực tham gia thị trường carbon quốc tế để tiếp cận các nguồn lực tài chính và kỹ thuật, cũng như học hỏi kinh nghiệm từ các quốc gia khác. Kinh nghiệm quốc tế cho thấy, việc kết hợp giữa các chính sách giảm phát thải trực tiếp và thị trường carbon đều được xem là "chìa khóa" để đạt được mục tiêu trung hòa carbon vào năm 2050. **ĐỖ TRANG**

Hoàn thiện Luật Nhà giáo, bổ sung biên chế giáo viên

Trong Ngày Nhà giáo Việt Nam vừa qua, tại trụ sở Chính phủ, Thủ tướng Phạm Minh Chính đã gặp mặt, động viên 60 nhà giáo tiêu biểu năm 2024. Đây là các cô giáo, thầy giáo đại diện cho hơn 1,6 triệu nhà giáo thuộc các cấp học khác nhau, đến từ nhiều vùng, miền của đất nước. Trong đó, có thầy, cô dạy học ở vùng có điều kiện đặc biệt khó khăn. Rất nhiều cô giáo, thầy giáo là giáo viên cốt cán của tỉnh, thành phố, giáo viên giỏi với nhiều thành tích quan trọng trong công tác giảng dạy đại trà, bồi dưỡng học sinh giỏi quốc gia, quốc tế; là những nhà khoa học với nhiều sản phẩm khoa học và giải thưởng uy tín trong nước và quốc tế.

Phát biểu tại cuộc gặp, Bộ trưởng Bộ GD&ĐT Nguyễn Kim Sơn chia sẻ: Sự kiện Thủ tướng Chính phủ gặp gỡ nhà giáo, cán bộ quản lý giáo dục tiêu biểu đã trở thành sự kiện thường niên mang nhiều ý nghĩa sâu sắc, tốt đẹp đối với đội ngũ nhà giáo và cán bộ quản lý giáo dục. Năm nay là năm thứ 4 Thủ tướng tiếp tục duy trì sự kiện này. Đây thực sự là nguồn cổ vũ, quan tâm, động viên rất lớn của Thủ tướng Chính phủ đối với ngành Giáo dục nói chung và với lực lượng nhà giáo, cán bộ quản lý giáo dục nói riêng.

Bộ trưởng nhấn mạnh: Đảng, Nhà nước và Chính phủ luôn dành sự quan tâm đặc biệt và ưu tiên phát triển lực lượng đội ngũ nhà giáo, coi nhà giáo là yếu tố quan trọng, quyết định đến thành công của quá trình đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, góp phần quan trọng vào công cuộc phát triển và bảo vệ đất nước. Kết luận 91-KL/TW ngày 12/8/2024 của Bộ Chính trị tiếp tục thực hiện Nghị quyết số 29-NQ/TW đã khẳng định cần “Tập trung rà soát, sửa đổi, bổ sung, hoàn thiện cơ chế, chính sách, pháp luật về giáo dục và đào tạo, tháo gỡ những điểm nghẽn” và đặt ra yêu cầu “cần sớm xây dựng Luật về nhà giáo”.

Trước những thách thức phát triển lực lượng nhà giáo, Bộ trưởng Nguyễn Kim Sơn cho hay, Bộ GD&ĐT đã xác định rõ các việc ngắn hạn và dài hạn cần thực hiện. Trong đó, trong thời gian trước mắt, Bộ GD&ĐT tiếp tục phối hợp với Bộ Nội vụ rà soát số lượng chỉ tiêu biên chế và số lượng giáo viên hiện có của các địa phương để báo cáo Trung ương bổ sung biên chế ngành Giáo dục năm học 2024 - 2025 trong tổng số biên chế giáo viên được bổ sung đến năm 2026 theo Quyết định số 72-QĐ/TW. Tiếp tục chỉ đạo, đôn đốc các địa phương trong việc tổ chức tuyển dụng đủ số biên chế được cấp có thẩm quyền giao và khắc phục tình trạng thiếu giáo viên các cấp học; tăng cường kiểm tra, thanh tra công tác tuyển dụng, sử dụng đội ngũ, công tác triển khai thực hiện các quy định về đạo đức nhà giáo tại các địa phương.

Tại buổi gặp mặt, các thầy, cô giáo đã chia sẻ về công việc, nỗ lực của bản thân, sự gắn bó và tự

NGÀNH GIÁO DỤC VIỆT NAM:**Mang tinh thần của một dân tộc, càng áp lực càng nỗ lực**

● Thủ tướng Phạm Minh Chính trò chuyện, động viên các thầy cô giáo. (Ảnh: MOET)

Thủ tướng Phạm Minh Chính nhấn mạnh, hướng tới kỷ nguyên mới, kỷ nguyên xây dựng đất nước giàu mạnh và thịnh vượng thì giáo dục tiếp tục là quốc sách hàng đầu. Sự nghiệp giáo dục nước nhà phải quyết liệt đổi mới căn bản và toàn diện hơn nữa, thích ứng với cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư và sự phát triển mạnh mẽ của công nghệ số, trí tuệ nhân tạo, để giáo dục Việt Nam đạt trình độ tiên tiến của khu vực châu Á vào năm 2030 và đạt trình độ tiên tiến của thế giới vào năm 2045.

hào với nghề giáo. Đồng thời cũng bày tỏ tâm tư, nguyện vọng, mong mỏi về nghề nghiệp và sự nghiệp giáo dục.

Là giáo viên Trường Nuôi dạy trẻ em khiếm thị Hải Phòng, cô giáo Đào Thị Huệ đã chia sẻ về niềm hạnh phúc, sự nỗ lực gấp nhiều lần của mỗi giáo viên dạy trẻ khuyết tật. “Hạnh phúc của những thầy, cô giáo dạy học sinh khuyết tật bình dị lắm, đến từ những tiến bộ nhỏ của học sinh khi các em biết tự xúc ăn, biết chào cô khi vào lớp, biết viết những dòng chữ vụng về trên tấm thiệp tặng cô. Nếu cho được chọn lại nghề, tôi chắc chắn vẫn chọn nghề giáo để gắn bó với những học trò khuyết tật”, cô Huệ bộc bạch và bày tỏ hạnh phúc vì sự tiến bộ của học trò, sự tin yêu của phụ huynh học sinh.

Gắn bó với nghề giáo tại vùng khó khăn của tỉnh Điện Biên, cô Nguyễn Thị Chuyên, giáo viên Trường PTDTBT Tiểu học Mường Toong số 1 (Mường Nhé, Điện Biên) được chứng kiến sự đổi mới và phát triển không ngừng của ngành Giáo dục, khi ngày càng nhiều ngôi trường mới mọc lên, cơ sở vật chất, thiết bị dạy học hiện đại ngày càng được đầu tư nhiều hơn.

Theo cô giáo Nguyễn Thị Chuyên, có được những điều này là nhờ sự quan tâm của Đảng, Nhà nước đối với sự nghiệp giáo dục, đặc biệt là với giáo dục ở vùng khó khăn như Điện Biên. “Đây là sự cổ vũ động viên to lớn, là động lực để giáo viên chúng tôi giữ vững ngọn lửa nhiệt huyết, tiếp tục cống hiến cho sự nghiệp “trồng người” nơi biên cương”, cô Chuyên bày tỏ.

Mỗi nhà giáo góp phần làm nên những phẩm chất tốt đẹp của người Việt

Phát biểu tại cuộc gặp mặt, với tình cảm chân thành, sự tri ân sâu sắc, Thủ tướng Phạm Minh Chính nhiệt liệt chào mừng các thầy, cô giáo có mặt tại buổi gặp mặt và thân ái gửi đến các thế hệ nhà giáo trên khắp mọi miền Tổ quốc lời chào trân trọng, lời thăm hỏi ân cần và lời chúc mừng tốt đẹp nhất.

Thủ tướng nhấn mạnh, trong suốt chiều dài lịch sử dân tộc, giáo dục luôn là trụ cột cơ bản của việc xây dựng và vun đắp nền văn hiến, giữ gìn bản sắc văn hóa dân tộc. Chính trong giai đoạn ngặt nghèo nhất thì giáo dục lại bùng sáng, vượt qua mọi khó khăn, nghịch cảnh để cùng dân tộc làm nên kỳ tích. Từ thời kỳ phong kiến, hình

ảnh ông đồ đã trở thành biểu tượng của trí tuệ, của cốt cách thanh tao, là sự ngưỡng mộ của Nhân dân.

Trong những năm tháng đấu tranh giải phóng dân tộc, ngành Giáo dục đã hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ diệt giặc dốt, xóa nạn mù chữ, bồi dưỡng nhân lực, đào tạo hiền tài, tôi luyện lý tưởng, nuôi dưỡng ước mơ hoài bão... đóng góp lớn cho sự nghiệp thống nhất non sông.

Trong công cuộc đổi mới, ngành Giáo dục đã không ngừng phát triển, đổi mới về tư duy, đóng góp to lớn cho tiến trình đổi mới và hội nhập của đất nước. Nước ta từ một quốc gia nghèo khó, lạc hậu, bị tàn phá nặng nề sau chiến tranh chuyển mình thành nước có quy mô kinh tế thứ 34 thế giới năm 2023. Từ một nước phải chống “giặc đói, giặc dốt”, hơn 90% dân số mù chữ trở thành nước xuất khẩu gạo hàng đầu thế giới và xếp hạng 59 thế giới về chất lượng giáo dục.

Theo Thủ tướng, một trong những nguyên nhân quan trọng là nhờ truyền thống văn hóa - lịch sử hào hùng, nền tảng giáo dục, lòng yêu nước, tinh thần vượt qua khó khăn, gian khổ để vươn lên, càng áp lực lại càng nỗ lực. Đặc biệt, triển khai các nghị quyết của Đảng, trong đó có Nghị quyết số 29-

NQ/TW, sự nghiệp giáo dục và đào tạo đã đạt được những thành tựu quan trọng, góp phần tích cực nâng cao dân trí, bồi dưỡng nhân tài, đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế.

Thủ tướng bày tỏ, các thầy cô là những tấm gương sáng để học sinh noi theo. Nhiều tấm gương nhà giáo tiêu biểu; trong đó có những thầy cô vừa làm tốt công tác giảng dạy, nghiên cứu khoa học, vừa làm tốt công tác quản lý. Nhiều thầy, cô giáo ở vùng sâu, vùng xa, vùng đặc biệt khó khăn đã gác lại niềm riêng để ngày ngày cầm bìa, gửi chữ lên non, đưa ánh sáng tri thức đến với đồng bào. “Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ thấu hiểu, đồng cảm, chia sẻ với những khó khăn, vất vả mà các thầy, cô giáo trong những năm vừa qua, nhất là trong giai đoạn đại dịch COVID-19”, Thủ tướng ghi nhận và biểu dương những cống hiến không biết mệt mỏi của các thầy, cô giáo và toàn ngành Giáo dục.

Để thực hiện tốt những nhiệm vụ hết sức nặng nề nhưng vô cùng vẻ vang nêu trên, Thủ tướng đề nghị các Bộ, ngành, địa phương tiếp tục quan tâm, chăm lo cho sự nghiệp giáo dục và đào tạo với phương châm “Lấy học sinh, sinh viên làm trung tâm, chủ thể - Thầy, cô giáo là động lực - Nhà trường làm bộ đỡ - Gia đình là điểm tựa - Xã hội là nền tảng”.

Trong đó, tiếp tục quan tâm, chăm lo, hỗ trợ đề ngành Giáo dục thực hiện có chất lượng ngày càng tốt tất cả các nhiệm vụ chiến lược đã được tổng kết, đúc rút từ thực tiễn và được đưa ra trong Kết luận số 91-KL/TW của Ban Chấp hành Trung ương Đảng về tiếp tục thực hiện Nghị quyết số 29-NQ/TW.

Phối hợp chặt chẽ với các cơ quan có liên quan của Quốc hội; cầu thị, lắng nghe ý kiến của các tổ chức, chuyên gia, nhà khoa học, nhất là ý kiến của các đại biểu Quốc hội để hoàn thiện Luật Nhà giáo, tạo sự đột phá về thể chế, tạo cơ sở pháp lý vững chắc để phát triển ngành giáo dục nói chung, đội ngũ nhà giáo nói riêng theo đúng tinh thần chỉ đạo của đồng chí Tổng Bí thư Tô Lâm: Luật Giáo dục ra đời phải khiến cho giáo viên thật sự phấn khởi, được tôn vinh và tạo điều kiện để cống hiến.

Tập trung rà soát, hoàn thiện cơ chế, chính sách tuyển dụng, sử dụng, đãi ngộ để giáo viên được thụ hưởng mức lương tương xứng với công sức của mình, nhất là giáo viên mầm non, những người đang công tác ở vùng sâu, vùng xa, khó khăn, các nhà giáo giảng dạy ngành nghề nặng nhọc, độc hại... Đặc biệt, cần sớm khắc phục tình trạng thừa thiếu giáo viên cục bộ, thực hiện đúng tinh thần: “Ở đâu có học sinh, ở đó có giáo viên” và hợp lý.

Tất cả cùng chung tay sát cánh với ngành Giáo dục trong sự nghiệp “trồng người” cao cả, chung tay xây dựng thế hệ tương lai của đất nước phát triển toàn diện, xứng tầm truyền thống văn hóa - lịch sử ngàn năm văn hiến, anh hùng, bất khuất của đất nước, góp phần xây dựng đất nước hùng cường, thịnh vượng, Nhân dân ấm no, hạnh phúc. Thủ tướng nhấn mạnh. **NGUYỆT THƯƠNG**

Với đội ngũ nhà giáo, Thủ tướng chia sẻ: “Mỗi nhà giáo cần là khởi nguồn bất tận thổi bùng trong thế hệ trẻ ngọn lửa đam mê, nhiệt huyết, ước mơ khát vọng, chấp cánh bay cao, khơi dậy tinh thần đổi mới sáng tạo; bồi đắp, hun đúc, trao truyền cho thế hệ trẻ lý tưởng, đạo đức, các giá trị chân - thiện - mỹ, tinh hoa văn hoá dân tộc và nhân loại, góp phần hình thành những phẩm chất tốt đẹp của con người Việt Nam.

Vì thế, mỗi thầy giáo, cô giáo hãy là tấm gương sáng về rèn đức - luyện tài, yêu nghề - yêu người; không ngừng học tập, tu dưỡng, tích lũy kiến thức, kinh nghiệm, nâng cao trình độ chuyên môn; năng động, sáng tạo, ứng dụng khoa học công nghệ, có cách tiếp cận mới trong dạy và học; để mỗi tiết học thực sự bổ ích và lý thú, để mỗi ngày học thực sự là ngày vui”.

VĂN HÓA ỨNG XỬ CỦA BÌNH ĐẲNG GIỚI

Bình đẳng giới là một phần của văn hóa ứng xử

Không sai khi nói rằng, văn hóa với đặc thù của mình đã và đang là “bầu không khí”, “hệ sinh thái” để các hoạt động xã hội phát triển và vươn tới thành tựu. Là một quốc gia Á Đông, nhìn nhận một cách thẳng thắn, ở Việt Nam tâm lý “trọng nam”, quan niệm bất bình đẳng vẫn luôn tồn tại ở mọi chiều cạnh của cuộc sống. Điều này dẫn đến, sau gần 40 năm đổi mới, chúng ta đã đạt được nhiều thành tựu về kinh tế, văn hóa, đời sống của Nhân dân đã được nâng lên, nhưng tình trạng bất bình đẳng giới vẫn hiện hữu đâu đó, dẫn đến sự phân biệt giữa lao động nam với lao động nữ vẫn còn thịnh hành ở một số doanh nghiệp, tình trạng bạo hành, lạm dụng phụ nữ vẫn diễn ra cả trong gia đình và ngoài xã hội...

Thay đổi một thói quen đã khó, thay đổi một tâm lý vốn đã ăn sâu trong quan niệm của nhiều thế hệ trong một cộng đồng còn khó hơn rất nhiều. Vì thế, xúc tiến việc xây dựng và coi quan niệm đúng đắn về bình đẳng giới là một tiêu chí văn hóa là việc làm cần được coi trọng, được ghi nhận là một trong những tiêu chí đánh giá phẩm chất văn hóa của mỗi cá nhân, mỗi cộng đồng và toàn xã hội. Quan niệm và ứng xử có văn hóa trong bình đẳng giới nghiêm túc từ hôm nay chính là để ngăn chặn nguy cơ gây dẫn đến mất cân bằng giới, không trút gánh nặng cho tương lai mai sau. Vì thế, trong từng cách nghĩ, cách ứng xử của mỗi cá nhân, mỗi gia đình, mỗi tập thể đều rất cần văn hóa ứng xử bình đẳng giới.

Đơn cử, trong các gia đình, giữ gìn văn hóa ứng xử trên nền tảng bình đẳng giới rất quan trọng. Ở thời đại nào, văn hóa gia đình cũng là nền tảng cho văn hóa xã hội, bởi vậy, văn hóa gia đình là một bộ phận, là cái “gốc” của văn hóa làng, văn hóa nước. Văn hóa gia đình cần xây dựng trên nền tảng nhân văn, đề cao các giá trị đạo đức, nền nếp, kỷ cương một cách tự giác, nuôi dưỡng tâm hồn, rèn giữa phẩm chất, hình thành nhân cách con người. Gia đình tốt sẽ sinh ra những con người tốt, là bảo đảm cho một xã hội tiến bộ, văn minh, đất nước phát triển bền vững. Với tư cách là người mẹ, người thầy đầu tiên, người trao truyền văn hóa, giữ vững “nếp nhà”, người phụ nữ sẽ tiếp tục phát huy vai trò của mình trong gìn giữ nếp sống văn minh trong gia đình. Các nhà khoa học khẳng định vai trò của phụ nữ trong giáo dục gia đình hiện nay đã rất khác so với ngày xưa và cần sự tác động của phụ nữ để các thành viên cùng tham gia vào giáo dục gia đình. Điều quan trọng nhất là làm sao biến giáo dục thành tự giáo dục của các thành viên trong gia đình, để tự nâng tầm phụ nữ lên.

Theo PGS.TS Nguyễn Thị Minh Thi, Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam, gia đình Việt Nam đang thích ứng với sự thay đổi của xã hội hiện đại, ủng hộ bình đẳng giới trong quan hệ vợ chồng,

Khi bình đẳng giới là một tiêu chí văn hóa

● Tọa đàm và giới thiệu sách Bình đẳng giới tại nơi làm việc. (Nguồn: NXBPN)

Trong cuộc sống đời thường, văn hóa thường được dùng với nghĩa một đánh giá tổng hòa về trình độ học thức, lối sống, hành xử của một cá nhân như trong các cụm từ thường gặp: “người có văn hóa”; “hành xử có văn hóa”... Từ đó có thể nhận định, đề cao sự bình đẳng giới trong ứng xử cũng là một phần của văn hóa ứng xử hướng tới sự chuyên nghiệp, văn minh và có tính nhân văn cao giữa cá nhân với cá nhân cũng như trong cộng đồng, xã hội.

Bình đẳng là một trong những yếu tố quan trọng để giữ gìn hạnh phúc gia đình, giúp các thành viên gắn kết với nhau thông qua các công việc chung hằng ngày trong gia đình. Phụ nữ Việt Nam đang có xu hướng giải phóng tư tưởng khá mạnh mẽ, có nhiều quan điểm hiện đại và cởi mở về hôn nhân và gia đình, thoát ly khỏi những định kiến giới. Bình đẳng giới là một chỉ báo quan trọng của hiện đại hóa và tiến bộ trong gia đình theo hướng hai vợ chồng cùng tham gia đóng góp kinh tế, chi tiêu, quyết định các việc trong gia đình.

Trong môi trường doanh nghiệp, văn hóa kinh doanh đã được đề cập đến trong nhiều văn bản pháp luật của Nhà nước như Nghị quyết 09-NQ/TW ngày 9/12/2011 của Bộ Chính trị về “Xây dựng và phát huy vai trò của đội ngũ doanh nhân Việt Nam trong thời kỳ đẩy mạnh công

nhập nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế”. Nhiều nghiên cứu đã chứng minh rằng bình đẳng giới trong môi trường làm việc có thể đóng góp vào sự tăng trưởng của doanh nghiệp. Theo khảo sát của Tổ chức Lao động Quốc tế (ILO) tại hơn 12.000 doanh nghiệp thuộc 70 quốc gia, các doanh nghiệp thực hiện các chính sách đa dạng giới có khả năng ghi nhận sự cải thiện trong kết quả kinh doanh cao hơn 31% so với các doanh nghiệp không thực hiện.

Văn hóa doanh nghiệp trên nền tảng văn hóa ứng xử của bình đẳng giới giúp doanh nghiệp có được nguồn nhân tài dồi dào hơn, tăng cường khả năng sáng tạo và đổi mới, cải thiện tỷ lệ giữ chân nhân viên và nhờ đó tiết kiệm chi phí cho công tác tuyển dụng. Đội ngũ nhân sự đa dạng cũng cho phép doanh nghiệp tiếp cận, thấu hiểu tệp khách hàng rộng hơn, nhờ đó góp phần

● Ảnh minh họa. (Nguồn: ST)

tăng doanh thu và hình ảnh thương hiệu. Thực hành bình đẳng giới trong doanh nghiệp là một nỗ lực cần có sự tham gia của mỗi cá nhân, từ lãnh đạo, quản lý đến từng nhân sự, có sự hợp tác đa bên cơ quan quản lý nhà nước, doanh nghiệp và các tổ chức xã hội. Việc doanh nghiệp tham gia vào tiến trình thúc đẩy bình đẳng giới trong xã hội rất quan trọng, bởi đó không chỉ là trách nhiệm xã hội của doanh nghiệp mà còn trực tiếp đóng góp vào hiệu quả kinh doanh...

Khung văn hóa ứng xử của bình đẳng giới - từ rào cản đến cơ hội

Đây là một nội dung quan trọng được đề cập tới trong cuốn sách “Bình đẳng giới tại nơi làm việc - những câu chuyện và giải pháp trong khu vực Việt Nam và trên thế giới” được nhóm tác giả ECUE (doanh nghiệp xã hội cung

cấp các dịch vụ nhằm thúc đẩy bình đẳng giới) tổng hợp từ một dự án nghiên cứu nhằm xác định các cơ hội và trở ngại chính đối với doanh nghiệp trong việc áp dụng các chính sách bình đẳng giới. “Khung văn hóa ứng xử của bình đẳng giới - từ rào cản đến cơ hội” là nội dung trong phần 4: “Khám phá tình hình thúc đẩy bình đẳng giới ở nơi làm việc của một số doanh nghiệp tại Việt Nam”.

Câu chuyện đầu tiên mà cuốn sách đề cập là về nữ giám đốc nhân sự của một công ty Việt Nam. Đối với vị nữ giám đốc này, bình đẳng thuộc về “văn hóa ứng xử”. Đối xử với người khác một cách công bằng là văn hóa và nếu đặt nó trong môi trường làm việc thì vị nữ giám đốc gọi là “sự chuyên nghiệp và văn minh”. Quan niệm này phản ánh một văn hóa nơi làm việc lấy việc xây dựng quan hệ và hài hòa làm trọng, cũng là điều mà nhiều người nước ngoài nhận thấy khi tìm hiểu về văn hóa Việt.

Ở câu chuyện thứ hai, đó là quan điểm “lãnh đạo bằng tấm gương” ở một doanh nghiệp. Cái mà công ty này tin là hiệu quả nhất trong việc thuyết phục nhân viên về bình đẳng giới là những người lãnh đạo phải làm gương cho giá trị này. Thông qua việc học như một nghĩa vụ mặc định, những người có trọng trách quản lý ở các cấp sẽ trở thành hiện thân của giá trị và từ đó lan tỏa niềm tin vào giá trị. Vị nữ giám đốc nhân sự chia sẻ, không cần phải thuyết phục bằng lý lẽ gì hết, mỗi người lãnh đạo, quản lý chỉ là chính cái điều mình muốn thấy, muốn có trong công ty và về lâu dài nó sẽ lan tỏa thành một văn hóa của công ty.

Ở một công ty quốc tế khác, bên cạnh việc học để khai mở nhận thức, nữ giám đốc phụ trách nhân sự gần như đặt một trách nhiệm xã hội đối với đồng nghiệp vì nó liên quan trực tiếp đến thế hệ con cái của họ (ai cũng có gia đình, có con và mong cho con cái những điều tốt đẹp) là phải cùng chị tạo ra môi trường làm việc đa dạng và dung hợp cho tương lai...

Theo cuốn sách, “ở công ty Việt Nam, chúng ta thấy bình đẳng giới là một phần của “văn hóa ứng xử chuyên nghiệp, văn minh”, ở đây đa dạng là một giá trị có tính nhân văn. Nó không phải chỉ là điều phải trái, đúng sai của đạo đức, không phải là những yêu cầu có tính pháp lý từ Nhà nước, cũng không phải là những lợi ích về kinh tế... Những câu chuyện đã phát lộ những cách thức khác nhau mà nhân sự quản lý Việt Nam đã cho rằng mình đang sử dụng và rất hiệu quả trong việc thuyết phục nhân viên của mình về vấn đề đa dạng, dung hợp và bình đẳng giới. Họ lồng ghép những vấn đề này vào khung văn hóa ứng xử, vào tình cảm cá nhân, quan hệ gia đình, cũng như lãnh đạo bằng tấm gương. Chúng tôi nhận thấy có một cái gì đó rất “bản địa” và khác với những khung lập luận trong tri thức Âu - Mỹ về vấn đề này”...

HỒNG MINH

“Tại Việt Nam, không thể phủ nhận bình đẳng giới sẽ giúp các doanh nghiệp khai thác được nguồn nhân lực nữ giới đóng góp vào sự đa dạng và thành công của tổ chức, từ đó giúp tăng năng suất, tăng lợi nhuận tài chính của doanh nghiệp. Dù vậy, vẫn chỉ có một số doanh nghiệp đã bắt đầu triển khai những hoạt động thúc đẩy bình đẳng giới, phần lớn các doanh nghiệp xếp bình đẳng giới vào mức độ ưu tiên thấp và họ cho rằng không cần phải thực thi các giải pháp bình đẳng giới tại nơi làm việc như một phân trách nhiệm. Nhiều nhà lãnh đạo doanh nghiệp không tin có bất bình đẳng giới tại doanh nghiệp của họ vì họ không hề đề cập đến “giới tính” trong quảng cáo tuyển dụng và giới tính không phải là điều kiện thăng tiến. Nói cách khác, sự không đề cập thường được hiểu là không có phân biệt và không có phân biệt được hiểu là không có bất bình đẳng. Trên chuỗi lập luận đó, bình đẳng giới được xếp vào mức độ ưu tiên thấp và nhiều doanh nghiệp cho rằng họ không cần phải thực thi các giải pháp thúc đẩy bình đẳng giới” - trích cuốn sách “Bình đẳng giới tại nơi làm việc - những câu chuyện và giải pháp trong khu vực Việt Nam và trên thế giới”.

VĂN HÓA ỨNG XỬ CỦA BÌNH ĐẲNG GIỚI

Văn hóa ứng xử
bình đẳng giới vẫn chưa
được coi trọng

Khoảng cách giới nơi làm việc

Tại Việt Nam, lao động nữ chiếm khoảng 47,7% lực lượng lao động, vậy nhưng bình đẳng giới chưa đạt được trong khi các doanh nghiệp vẫn còn khoảng cách rõ rệt giữa lao động nữ và nam trong các vấn đề tuyển dụng, tiền lương, đào tạo chuyên môn, vị trí việc làm,...

Trong vấn đề hợp đồng lao động, nhiều doanh nghiệp chỉ ký hợp đồng lao động có thời hạn dưới 12 tháng nếu lao động nữ có thai, nghỉ thai sản, nuôi con nhỏ dưới 12 tháng tuổi và không ký tiếp khi hợp đồng lao động hết hạn.

Bên cạnh đó, lao động nữ chiếm số đông trong những ngành nghề không đòi hỏi chuyên môn kỹ thuật cao, chủ yếu làm việc trong lĩnh vực nông nghiệp, cụ thể, năm 2019, lao động nữ làm việc trong lĩnh vực nông nghiệp chiếm 36,1%, trong khi đó, chỉ có hơn 20,2% lao động nữ là lãnh đạo của các cấp, các ngành. Nguyên nhân chính do lao động nữ chưa được quan tâm tạo điều kiện để học nghề, đào tạo nghề cũng như tham gia các hoạt động giáo dục, đào tạo để nâng cao chuyên môn nghiệp vụ. Đặc biệt ở khu vực nông thôn và vùng dân tộc thiểu số, tỷ lệ lao động nữ không qua đào tạo chiếm tỷ lệ lớn trong việc không được tạo điều kiện để tham gia học nghề, đào tạo nghề, nâng cao trình độ chuyên môn nghiệp vụ khiến cho lao động nữ khó có cơ hội tìm kiếm việc làm.

Ngoài ra, phụ nữ vẫn chưa được thể hiện đầy đủ để khẳng định vai trò, năng lực, vị trí lãnh đạo của mình. Mặc dù những con số thể hiện tỷ lệ phụ nữ có học vị, học hàm cao đều tăng dần theo các năm, thậm chí tỷ lệ cán bộ nữ trong ngành Giáo dục chiếm đến 76% nhưng rất ít đơn vị do cán bộ nữ lãnh đạo. Vấn đề này cũng xảy ra tương tự trong ngành Y tế khi mà tỷ lệ nữ cán bộ, công chức, lao động chiếm hơn 60% nhưng sự tham gia của phụ nữ với cương vị lãnh đạo vẫn còn rất ít. Theo khảo sát của Tổ chức Lao động Quốc tế (ILO), trong số các doanh nghiệp được khảo sát tại Việt Nam, có 63% trả lời rằng công ty có phụ nữ tham gia cấp quản lý giám sát, 73% xác nhận rằng họ có phụ nữ tham gia quản lý cấp trung nhưng chỉ có 15% trả lời rằng có phụ nữ tham gia cấp quản lý, điều hành cao nhất.

Đừng khiến phụ nữ bị rơi như “mớ bòng bong”

Tư tưởng “trọng nam, khinh nữ” đã ăn sâu, bén rễ vào đời sống nhiều thế hệ. Hiện nay, mặc dù vị thế của phụ nữ thay đổi một cách tích cực nhưng trách nhiệm trong gia đình của họ không hề được giảm nhẹ. Phụ nữ ngày càng tham gia nhiều hơn vào lực

● Áp lực cuộc sống khiến một số phụ nữ bị trầm cảm. (Ảnh: Hồng Ngọc)

Cuộc sống hiện đại với những khía cạnh của văn hóa ứng xử bình đẳng giới vẫn không được coi trọng từ công việc, mối quan hệ trong gia đình, xã hội, thậm chí ngay trong chính bản thân mỗi người. Những cú sốc, sự thất bại hoặc môi trường tâm lý không thuận lợi khiến nhiều phụ nữ chịu tác động của những sang chấn tâm lý gây trầm cảm.

● Phụ nữ làm công việc nhà nhiều hơn nam giới. (Hình minh họa)

lượng lao động xã hội, nhưng thực tế này không có nghĩa là công việc nhà sẽ được chia sẻ công bằng hơn giữa các thành viên trong gia đình.

Theo kết quả Điều tra lao động việc làm năm 2021, số giờ trung bình làm công việc nội trợ và chăm sóc trong gia đình không được trả công của phụ nữ gấp 1,96 lần so với nam giới. Nữ làm 2,48 giờ/ngày và nam là 1,26 giờ/ngày. Theo đánh giá của ILO, phụ nữ Việt Nam dành nhiều hơn nam giới trung bình 12 - 16 tiếng/tuần để làm việc nhà.

Sở dĩ, có tình trạng phụ nữ làm công việc nhà nhiều hơn nam bởi rất nhiều bà vợ cho rằng: “Nam tính của người đàn ông của họ sẽ bị đe dọa nếu như họ phải làm những công việc trong gia đình”. Đây cũng là lý do mà nam giới không làm việc nhà hoặc chỉ “giúp” trong chừng mực nào đó. Mặc dù, họ cũng hiểu “thực trạng phân

công lao động như vậy không có lợi cho sự tiến thủ và sức khỏe của phụ nữ”.

“Tôi luôn cảm thấy thiếu thời gian, ngày nào cũng là một vòng quay chóng mặt: Dậy sớm đi chợ, nấu ăn sáng, đưa con đi học, đi làm, chiều về đón con, nấu cơm, tắm gội cho con, giặt giũ rồi lại cắm đầu làm việc tới khuya. Từ khi bắt đầu học thạc sĩ để nâng cao nghiệp vụ buổi tối thì tôi như phải chạy đua, áp lực về thời gian và công việc khiến tôi muốn xỉu. Về đến nhà không thiết làm gì nữa. Đêm nào con ngủ ngoan thì còn đỡ, đêm nào nó quấy thì phải mất thêm thời gian dỗ con trong lúc anh chồng thì ngáy âm âm mà không dám gọi. Cô bảo, cả ngày anh ấy làm việc mệt mỏi cần được nghỉ ngơi, mới lại đàn ông phải dậy khi đang ngủ say là điều họ ghét nhất... Tôi muốn chồng tôi san sẻ việc gia đình, chồng tôi quá mệt. “Phụ nữ là phải làm việc nhà. Đi học làm

gi, cô yêu công việc, tiền đồ của cô hơn cái gia đình này à?”

Đó là lời tâm sự của chị Kim Thoa (32 tuổi, Bắc Ninh), làm kế toán và cũng rất đúng với nhiều người phụ nữ. Quả là vất vả và khi người phụ nữ vừa học, vừa làm, nhất là đang nuôi con nhỏ. Gánh nặng gia đình và xã hội trên vai họ quá lớn mà nếu làm tốt cái này ắt sẽ ảnh hưởng đến cái kia. Ngày nay phụ nữ đang thể hiện sự bình đẳng trong xã hội bằng các vị trí của mình trong công việc. Tuy nhiên, để đạt được điều đó họ gặp phải rất nhiều trở ngại, vừa phải làm tốt công việc ở cơ quan, đồng thời vừa phải làm tốt vai trò làm dâu, làm vợ, làm mẹ trong gia đình. Để trang bị kiến thức cho mình, người phụ nữ không ngừng trau dồi nghiệp vụ theo học các lớp tại chức văn bằng hai... Tám tiếng làm việc tại cơ quan, việc gia đình rồi học tập khiến họ rơi như “mớ bòng bong”.

Cũng tại cuộc nghiên cứu cho thấy sự đóng góp về mặt kinh tế tính bằng thời gian làm việc nhà của phụ nữ dao động từ 4 - 6 triệu đồng/tháng. Ngoài giá trị kinh tế, còn có cả trách nhiệm và tình thương yêu của người phụ nữ chăm sóc, dạy dỗ, tái tạo sức lao động của các thành viên trong gia đình - một giá trị thiêng liêng không thể đo được bằng bất cứ phép tính nào.

Thêm thời gian làm việc đồng nghĩa phụ nữ ít có cơ hội để nghỉ ngơi và thời gian cần thiết dành cho chính mình. Hệ quả là nhiều chị em dễ lâm vào tình trạng mệt mỏi, suy nhược hay nghiêm trọng hơn là những vấn đề bệnh lý cơ - xương - khớp như đau nhức, nhức mỏi, thoái hóa khớp, đau cột sống, loãng xương...

Song trong vòng quay của cuộc sống, người ta cũng dễ bỏ qua những dấu hiệu của trầm cảm. Các bác sĩ tâm thần học cảnh báo, nếu không tìm cách thoát khỏi hoặc điều trị đến nơi đến chốn, bản thân người mang trầm cảm sẽ bị nhấn chìm trong vực xoáy của nó... Trong các bệnh y tế, trầm cảm là một vấn đề lớn, phổ biến trong cộng đồng; theo khuyến cáo của Tổ chức Y tế Thế giới (WHO), cho đến năm 2020, trầm cảm chỉ đứng thứ hai sau nhồi máu cơ tim. Ước tính có khoảng 3 - 5% dân số thế giới có rối loạn trầm cảm rõ rệt. Tần suất nguy cơ mắc bệnh trầm cảm trong cuộc đời là 15 - 25%. Theo báo cáo của WHO về “Gánh nặng bệnh tật toàn cầu”, trong đó, trầm cảm là nguyên nhân gây tử vong ở phụ nữ cao gấp rưỡi so với nam giới.

Người phụ nữ, người vợ thực sự là người có đóng góp rất lớn cho tổ ấm gia đình, không chỉ về mặt kinh tế mà cả về mặt tinh thần, và cần phải có những nghiên cứu sâu hơn với qui mô lớn hơn để giúp mô tả xác thực hơn các vấn đề xung quanh công việc gia đình vốn bị coi là “vô hình” này và lượng hóa giá trị đóng góp của phụ nữ vào kinh tế gia đình, đất nước.

Thời gian tới, các cơ quan chức năng cần nâng cao chất lượng tuyên truyền, truyền thông, giáo dục về chủ trương, đường lối của Đảng và chính sách, pháp luật của Nhà nước về bình đẳng giới, xóa bỏ định kiến giới trên các lĩnh vực, trong đó có bình đẳng trong hoạt động kinh tế, lao động, việc làm; xóa bỏ định kiến về vai trò của người phụ nữ trong gia đình; thực hiện bình đẳng giới trong gia đình nên được đưa thành tiêu chí quan trọng trong xây dựng gia đình văn hóa, làng văn hóa, khu phố văn hóa; trách nhiệm thực hiện bình đẳng giới không chỉ là của mỗi cá nhân, mà là trách nhiệm của mỗi gia đình, các cơ quan Nhà nước, tổ chức chính trị - xã hội, tổ chức nghề nghiệp. **THÙY DƯƠNG**

VĂN HÓA ỨNG XỬ CỦA BÌNH ĐẲNG GIỚI

Những định kiến bất thành văn

Không ít đàn ông Việt Nam trưởng thành đặt câu hỏi: Tại sao phụ nữ có những 2 ngày kỷ niệm giới để nhận hoa, nhận quà và những lời chúc mừng. Còn đàn ông có ngày 19/11 là ngày hơn 170 quốc gia tôn vinh những đóng góp tích cực của nam giới với gia đình, xã hội và thế giới. Vậy mà Ngày Quốc tế đàn ông lại chỉ là một ngày như bao ngày khác, hiếm lắm mới có chị em nói những lời chúc mừng với đàn ông vào ngày này? Câu hỏi này tưởng đùa, vì đàn ông thường ít để bụng những chuyện này, nhưng cũng là một câu hỏi đáng suy ngẫm với chúng ta. Và thực tế nhiều người cũng tin rằng, bình đẳng giới là phụ nữ có vài ngày để tôn vinh... Trong khi đó, văn hóa người Việt đã ăn sâu vào tiềm thức, rằng phụ nữ chỉ nên làm những việc trong nhà, việc đại sự đã có đàn ông lo...

Tại nhiều gia đình Việt Nam từ xưa đến nay luôn quan niệm “đàn ông xây nhà, đàn bà xây tổ ấm” - đàn ông chính là trụ cột gia đình, còn phụ nữ giữ trọng trách sinh con, đẻ cái, chăm sóc việc nội trợ, lo liệu cho gia đình... Chính vì suy nghĩ ấy mà nhiều người phụ nữ suy nghĩ mình cần làm tròn vai trò của người vợ, người mẹ trong gia đình, hy sinh mọi thứ để người chồng có thể phát triển và xây dựng sự nghiệp. Điều ấy tạo nên những “rào cản” vô hình ngăn cách phụ nữ được bình đẳng, được tự tin khẳng định bản thân và phát triển tài năng của chính mình.

Bên cạnh đó, đặc biệt trong lĩnh vực kinh tế, sự bất bình đẳng giới thể hiện rõ nét ở thị trường lao động và trong thu nhập. Cơ hội của phụ nữ tiếp cận việc làm có thu nhập cao và các nguồn lực kinh tế vẫn còn thấp hơn so với nam. Nhiều doanh nghiệp tỏ ra e ngại khi tiếp nhận một lao động nữ trẻ vì họ sẽ bị vướng thời gian 6 tháng nghỉ thai sản.

Theo thống kê, hiện nay nam giới chiếm ưu thế trong kiểm soát đất đai và các tài sản giá trị cao. Hầu hết các giấy chứng nhận quyền sử dụng đất được cấp mang tên chủ hộ là nam giới. Hay riêng về mặt luật pháp, một số văn bản hướng dẫn, thể chế hóa quy định của pháp luật liên quan đến bình đẳng giới chậm được ban hành. Việc triển khai quy định lồng ghép vấn đề bình đẳng giới trong xây dựng văn bản quy phạm pháp luật và đánh giá việc lồng ghép vấn đề bình đẳng giới trong xây dựng và thẩm định các dự thảo văn bản quy phạm pháp luật đạt kết quả chưa cao.

Chưa kể, ở góc độ công sở, ông Lê Quang Bình - Giám đốc ECUE, đại diện UNWOMEN và DFAT một tổ chức tham gia chương trình Investing in Women nhận định, vấn đề bình đẳng giới ở nơi làm việc rất quan trọng nhưng chưa được quan tâm tương ứng.

Theo TS. Phạm Quốc Lộc - ECUE, sự phân biệt và kỳ thị bây giờ không còn bộc lộ rõ ràng

Bất bình đẳng giới “ẩn” trong tiềm thức

● Gia đình Tiktok Pam yêu ơi được tuyên dương tại Chương trình Gia đình trẻ hạnh phúc 2024. (Ảnh: Đ.H)

Ở Việt Nam, phụ nữ có hai ngày để được tôn vinh, chưa kể các ngày Lễ Tình yêu, Noel..., tới mức nhiều người có cảm giác xa lạ với định kiến giới. Thế nhưng, bất bình đẳng giới dường như vẫn ẩn sâu trong tiềm thức, văn hóa của người Việt, rằng “đàn ông nông nổi giống khơi, đàn bà sâu sắc như cối đung trầu”...

● Hoa hậu H'Hen Niê chia sẻ, cô đã có một hành trình dài vượt qua những định kiến, hủ tục để trở thành một hoa hậu Hoàn vũ như hôm nay. (Ảnh: T.Ư Đoàn)

bằng ngôn từ như ngày xưa, nhưng điều đó vẫn còn len lỏi trong tư duy, cách con người nhìn thế giới và cách tổ chức xã hội. Câu chuyện về bình đẳng giới từ lâu đã xuất hiện ở khắp mọi nơi, trong cuộc sống, trong trường học, trong doanh nghiệp... Ông Lê Quang Bình nhận định, bình đẳng giới về kinh tế là một trong những vấn đề thách thức vì nó không chỉ đơn giản ở tỷ lệ nam nữ trong lực lượng lao động hoặc trong lãnh đạo, mà nó còn là công bằng trong trả lương, trong môi trường làm việc an toàn không có quấy rối hoặc kỳ thị. Điều này liên quan đến văn hóa và giá trị của công ty. Bình diện chung, trong cùng một công ty, các công việc văn phòng, dịch vụ thường được cho là phù hợp với nữ hơn và có tỉ lệ phụ nữ cao hơn. Ngược lại, các công việc mang tính kỹ thuật và quản lý lại được coi là phù hợp với nam và có tỉ lệ nam giới cao hơn. Theo chiều dọc thì càng lên nấc thang quản lý cao hơn thì tỉ lệ phụ nữ lại giảm đi, kể cả ở các doanh nghiệp có đa số tỉ lệ là nữ.

TS. Phạm Quốc Lộc chia sẻ, nhiều nghiên cứu đã chỉ ra việc quản trị thường nhấn mạnh vào tính “hiệu quả”, “chuyên nghiệp”, “khoa học”, “logic”, “lý trí” tương như trung dung về giới nhưng thực ra lại ngầm định lĩnh vực quản lý là lĩnh vực của nam giới vì nó phù hợp với nam tính. Một ví dụ để cho thấy triết lý quản trị đã tạo ra phân biệt giới theo chiều ngang đó là quá trình “nữ tính hóa” một số công việc,

ví dụ như thư ký cần sự “tỉ mỉ”, “nhẹ nhàng”, “biết lắng nghe”, “tinh tế”. Ngược lại, các hình mẫu nhân viên xuất sắc hoặc các tiêu chí để cất nhắc, thăng tiến lại được nam tính hóa, ví dụ như “cam kết”, “cống hiến”, “dám làm”, “quyết đoán”, “có tầm nhìn”. Đây chính là các tiến trình tinh vi, vô hình làm cho sự bất bình đẳng giới vẫn được duy trì và tái sản xuất trong môi trường doanh nghiệp. Nhiều nhà lãnh đạo doanh nghiệp không tin có bất bình đẳng giới tại doanh nghiệp của họ vì họ không hề đề cập đến “giới tính” trong quảng cáo tuyển dụng và giới tính không phải là điều kiện thăng tiến. Nói cách khác, sự không đề cập thường được hiểu là không có phân biệt được hiểu là không có bất bình đẳng. Trên chuỗi lập luận đó, bình đẳng giới được xếp vào mức độ ưu tiên thấp và nhiều doanh nghiệp cho rằng họ không cần phải thực thi các giải pháp thúc đẩy bình đẳng giới...

Làm sao để bình đẳng triệt để?

Tháng hành động vì bình đẳng giới và phòng, chống bạo lực ra đời từ năm 2016, đánh dấu sự khởi đầu cho một hoạt động đầy ý nghĩa là đấu tranh với định kiến về giới đang còn khá nặng nề. Tám năm qua, thành tựu đạt được là không nhỏ. Tuy nhiên, vẫn còn đó định kiến về giá trị, vai trò của nam giới và nữ giới trong mọi hoạt động của xã hội, đặc biệt là cách ứng xử trong gia đình, nơi từ xưa đến nay đã hình thành rất nhiều quy ước bất thành văn.

Tháng 5/2021, câu chuyện ly hôn của vợ chồng tỷ phú Bill Gates trở thành tâm điểm chú ý của dư luận. Đề tài được bàn luận nhiều nhất đó là việc tỷ phú này từng chia sẻ, ông thường xuyên là người rửa bát và dân cư mạng nhanh chóng móc nối việc “phải rửa bát” này với việc “ly hôn”. Có người ám chỉ: “Thế nên tốt nhất là đừng bắt đàn ông rửa bát để gìn giữ hạnh phúc gia đình”.

Đây là một trong rất nhiều ví dụ cho thấy, tại Việt Nam, tiến đến một xã hội bình đẳng giới là một quá trình khá gian nan khi định kiến về giới của một bộ phận còn nặng nề.

Còn theo chuyên gia tâm lý Đinh Đoàn, để xóa bỏ tình trạng bất bình đẳng giới, việc tuyên truyền, phổ biến pháp luật để phụ nữ nhận thức đầy đủ hơn về quyền của mình cần phải được đẩy mạnh hơn, với nhiều hình thức. Những lời hô hào kiểu như phụ nữ phải đảm đang, “giỏi việc nước, đảm việc nhà” cần được xem xét lại theo một góc độ khác. Nếu không, phụ nữ sẽ phải chịu “gánh nặng kép”, vừa phải giỏi việc cơ quan, lại đảm đang việc nhà, trong khi đàn ông chỉ thực hiện mỗi một nhiệm vụ là “giỏi việc nước”...

Không chỉ dừng lại ở đó, tình trạng dư thừa nam giới do định kiến giới gây ra sẽ dẫn đến hiện tượng mà các nhà nhân khẩu học gọi là sức ép hôn nhân - tức nam giới ngày càng gặp nhiều khó khăn trong việc tìm kiếm bạn đời và kết hôn. Nam giới trẻ tuổi bị dư thừa so với nữ giới do tỷ lệ nữ

giới đang giảm dần trong cùng một thế hệ. Hệ lụy là nam giới sẽ đối mặt với khó khăn nghiêm trọng khi tìm kiếm bạn đời.

Theo tính toán của các nhà nhân khẩu học, năm 2019, có khoảng 45.900 em gái bị thiếu hụt trong số sinh trong năm, chiếm tới 6,2% số lượng trẻ em gái sinh ra. Nếu tỷ số giới tính khi sinh vẫn tiếp tục cao như hiện nay thì chỉ khoảng hai, ba chục năm tới, sẽ có hàng triệu nam giới trong độ tuổi kết hôn sẽ không thể tìm được bạn đời.

Giáo sư, Tiến sỹ Nguyễn Đình Cử, Chủ tịch Hội đồng Khoa học Viện Nghiên cứu Dân số - Gia đình - Trẻ em cho rằng có 3 nguyên nhân dẫn tới việc lựa chọn giới tính trên cơ sở định kiến giới hiện nay, trong đó, nguyên nhân sâu xa do ảnh hưởng của tư tưởng Nho giáo với quan niệm có con trai để nối dõi tông đường, thờ cúng tổ tiên, phụng dưỡng cha mẹ. Tư tưởng Nho giáo đã đi sâu vào suy nghĩ của nhiều thế hệ, gia đình, cá nhân ở Việt Nam, tạo thành áp lực cho nhiều gia đình, dòng họ... trong việc phải có con trai.

Nguyên nhân cơ bản là do trình độ phát triển kinh tế - xã hội của nước ta chưa cao; nhu cầu phát triển ở một số vùng đòi hỏi nhiều lao động nam; chế độ an sinh xã hội chưa bảo đảm, chỉ có khoảng 20% người cao tuổi có lương hưu nên cần sự chăm sóc của con cái. Theo quan niệm truyền thống, vấn đề này do người con trai trong gia đình gánh vác. Nguyên nhân trực tiếp do lạm dụng những tiến bộ khoa học công nghệ để thực hiện lựa chọn giới tính trước sinh, trong lúc thụ thai hoặc khi đã có thai. Điều này làm mất cân bằng cấu trúc dân số, dẫn đến rất nhiều hệ lụy như cưỡng ép kết hôn, tảo hôn, buôn bán người, lao động tình dục, bạo lực giới trong gia đình... Do đó, định kiến giới hay bất bình đẳng giới cần được xóa bỏ.

Giáo sư, Tiến sỹ Nguyễn Đình Cử cho rằng, để chấm dứt bất bình đẳng giới trong gia đình cần nâng cao chất lượng giáo dục, tuyên truyền trên diện rộng với cả nam giới và nữ giới, trong đó, vai trò của nam giới là hết sức quan trọng. Trong gia đình, cha mẹ, ông bà cần giáo dục cho các con về sự bình đẳng; đối xử bình đẳng giữa con trai và con gái về cơ hội học tập, dinh dưỡng, giáo dục, nghĩa vụ, trách nhiệm trong gia đình. Người chồng cần chia sẻ với vợ công việc nội trợ, dọn dẹp nhà cửa, chăm sóc con cái... Ông bà cũng phải đối xử bình đẳng giữa các con, các cháu; không tạo sức ép để con phải sinh con trai. Không còn nặng nề quan niệm phải sinh bằng được con trai, các cặp vợ chồng sẽ không còn nghĩ tới việc sinh con trai hay con gái nữa. Những bé gái sẽ không còn bị tước đi quyền được chào đời mà được sinh ra, lớn lên trong sự tôn trọng và yêu thương, để bất bình đẳng giới sẽ chỉ còn trong quá khứ... **NGUYỄN MỸ**

VĂN HÓA ỨNG XỬ CỦA BÌNH ĐẲNG GIỚI

VĂN HÓA ỨNG XỬ TRONG BỐI CẢNH CHUYỂN ĐỔI SỐ:

Làm gì để khoảng cách giới không bị nói rộng?

● Phụ nữ đang đối mặt với nguy cơ cao hơn về bạo lực giới trong môi trường số. (Ảnh trong bài: AI)

● Công nghệ số đang mở ra những cơ hội to lớn để thúc đẩy bình đẳng giới nếu biết tận dụng.

Sự phát triển nhanh chóng của công nghệ đang mở ra những cơ hội to lớn để thúc đẩy bình đẳng giới, đồng thời cũng mang lại những thách thức nhất định, trong đó có nguy cơ mở rộng khoảng cách giới nếu không có những giải pháp phù hợp. Trong bối cảnh này, văn hóa ứng xử giữ vai trò quan trọng, không chỉ giúp thu hẹp khoảng cách giới mà còn tạo nên một môi trường số an toàn, công bằng và văn minh hơn.

Chuyển đổi số: Cơ hội và thách thức đối với bình đẳng giới

Theo báo cáo khoảng cách số về giới năm 2022, gần 2/3 dân số thế giới sử dụng internet và công nghệ số để truy cập mạng xã hội, các dịch vụ số.

Cũng theo báo cáo, trong quá trình chuyển đổi số, ở các quốc gia đang phát triển, khoảng cách về kinh tế - xã hội diễn ra ngày càng sâu sắc, đặc biệt là đối với phụ nữ. Trên toàn cầu, 62% nam giới sử dụng internet, trong khi đối với nữ giới là 57%.

Có thể khẳng định, công nghệ số đang mở ra những cơ hội to lớn để thúc đẩy bình đẳng giới. Với không gian làm việc linh hoạt trên các nền tảng trực tuyến, phụ nữ có thể vượt qua rào cản địa lý và thời gian để tham gia vào thị trường lao động kỹ thuật số. Những ngành nghề như thương mại điện tử, sáng tạo nội dung hay khởi nghiệp công nghệ trở thành "mảnh đất vàng" giúp phụ nữ khẳng định bản thân và độc lập tài chính. Trên thực tế, những năm vừa qua, chúng ta đã chứng kiến những người phụ nữ mạnh mẽ, độc lập, thành đạt với sự trợ giúp đắc lực của công nghệ, từ việc kinh doanh, quảng bá thương hiệu. Đồng thời, sự phát triển của mạng xã hội và công nghệ đã tạo thêm nhiều cơ hội cho phụ nữ trở nên độc lập, có thể vượt qua những khó khăn của số phận, giúp những người mẹ đơn thân tự bước đi, tự làm chủ cuộc đời mình tốt hơn...

Tuy nhiên, chuyển đổi số cũng mang đến không ít thách thức. Khoảng cách về kỹ năng số giữa nam và nữ vẫn còn rất lớn, đặc biệt ở các khu vực nông thôn hay vùng sâu, vùng xa, nơi phụ nữ ít có cơ hội tiếp cận công nghệ. Bên cạnh đó, định kiến xã hội về vai trò của phụ nữ trong lĩnh vực công nghệ vẫn còn hiện

hữu, khiến nhiều người e ngại khi bước vào những công việc đòi hỏi chuyên môn cao về kỹ thuật. Đặc biệt, môi trường số tiềm ẩn nguy cơ quấy rối và bạo lực mạng, mà đối tượng chủ yếu là phụ nữ và trẻ em gái, tạo thêm áp lực tâm lý và rào cản trong việc tham gia các hoạt động trực tuyến.

Theo nghiên cứu của Tổ chức Lao động Quốc tế (ILO) về thị trường lao động Việt Nam trong thập kỷ tới, lao động nữ đối mặt với nguy cơ bị ảnh hưởng nhiều hơn lao động nam gần 2,4 lần, do họ tập trung chủ yếu trong các ngành như dệt may, da giày và chế biến thực phẩm, các ngành nghề dễ bị thay thế trong kỉ nguyên số, và tỷ lệ lao động nữ chiếm từ 80% đến 90%.

Cạnh đó, nguy cơ phụ nữ bị tụt hậu trong quá trình chuyển đổi số đang trở nên rõ ràng hơn. Các nghiên cứu về tác động của số hóa chỉ ra rằng lao động nữ dễ chịu ảnh hưởng tiêu cực bởi những hạn chế về trình độ chuyên môn, kỹ thuật, cũng như các trách nhiệm liên quan đến gia đình. Ngoài ra, phụ nữ thường đảm nhiệm các công việc giản đơn, vốn dễ bị thay thế và còn chịu thêm áp lực từ các rào cản xã hội, định kiến giới. Khi doanh nghiệp hoặc tổ chức đối mặt với khó khăn về tài chính, phụ nữ thường là nhóm đầu tiên đối diện nguy cơ cắt giảm việc làm, ngay cả khi họ chưa đến độ tuổi nghỉ hưu.

Trong bối cảnh số hóa ngày càng mở rộng, các dịch vụ trực tuyến được ưu tiên hơn so với môi trường thực. Tuy nhiên, phụ nữ và trẻ em gái vẫn gặp nhiều thách thức trong việc tiếp cận và sử dụng công nghệ số, do các chuẩn mực xã hội áp đặt và sự hạn chế trong việc tiếp cận các chương trình giáo dục kỹ năng số. Hệ

quả là, phụ nữ có nguy cơ bị gạt ra ngoài cuộc, không thể tận dụng các cơ hội mà môi trường số mang lại.

Theo đánh giá của Thứ trưởng Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội Nguyễn Thị Hà, Phó Chủ tịch Thường trực Ủy ban Quốc gia Vì sự tiến bộ của phụ nữ Việt Nam, việc thiếu thông tin, kỹ năng về các biện pháp phòng ngừa, bảo vệ; các quy định sử dụng mạng xã hội chưa được người dùng tuân thủ nghiêm túc... đã đặt ra những thách thức trong bảo vệ quyền riêng tư của người dùng nói chung, của phụ nữ và trẻ em gái nói riêng, cũng như việc xử lý các vi phạm này.

Văn hóa ứng xử và những vấn đề tồn tại trên môi trường số

Trong bối cảnh chuyển đổi số, việc số hóa và đưa các hoạt động lên môi trường trực tuyến đang diễn ra mạnh mẽ, tạo nên tác động đáng kể đến tiến trình thúc đẩy bình đẳng giới, không chỉ ở Việt Nam mà còn trên phạm vi toàn cầu. Tuy nhiên, cùng với cơ hội, quá trình này cũng đặt ra những thách thức mới, đặc biệt liên quan đến bạo lực trên cơ sở giới.

Phụ nữ và trẻ em gái đang đối mặt với nguy cơ cao hơn về bạo lực giới trong môi trường số. Sự hạn chế trong việc tiếp cận, sử dụng các thiết bị số cũng như thiếu hụt kỹ năng số khiến họ trở thành đối tượng dễ bị tổn thương. Các hành vi bạo lực giới trực tuyến bao gồm quấy rối qua tin nhắn, chụp lén, xúc phạm, phát tán trái phép thông tin cá nhân hoặc hình ảnh, video riêng tư. Những hành vi này không chỉ xâm phạm quyền riêng tư mà còn gây hậu quả nặng nề, như rối loạn tâm lý, tự cô lập khỏi cộng đồng và những tổn thương lớn về tinh thần.

Ở một mặt dễ nhận thấy, môi trường số, với tất cả sự hiện đại và kết nối, lại đang phản ánh rõ nét những định kiến giới tồn tại trong xã hội. Các bình luận mang tính phân biệt, chế giễu hay định kiến vô hình về giới trên mạng xã hội vẫn phổ biến. Phụ nữ, đặc biệt là những người hoạt động trong các lĩnh vực công nghệ hoặc công khai quan điểm cá nhân, thường bị tấn công bởi những lời lẽ tiêu cực, quấy rối hoặc thậm chí là đe dọa.

Một điều khá phổ biến trong xã hội, ở cùng một sự việc, nhưng trên môi trường mạng, phụ nữ lại là đối tượng bị tấn công, chỉ trích nhiều hơn so với nam giới. Một ví dụ là sự việc một nữ nghệ sĩ bị tố là "tiểu tam" vài năm trước. Cho đến nay, người hứng chịu các chỉ trích, tẩy chay, mạ lị từ phía cộng đồng mạng luôn là nữ ca sĩ này, chứ không phải là người đàn ông - nhân vật bị coi là "ngoại tình" trong sự việc nói trên. Một trường hợp khác cũng khá thường gặp trên môi trường số, đó là phụ nữ thường là đối tượng bị đem ra phân tích chê trách, chửi mắng trong các vấn đề sơ suất về ăn mặc, hành xử, nuôi con cái... hơn là nam giới.

Theo các chuyên gia, hệ thống giáo dục và truyền thông của chúng ta hiện nay chưa thực sự chú trọng đến việc nâng cao nhận thức về bình đẳng giới trong không gian số. Nhiều phụ nữ vẫn thiếu các kỹ năng cần thiết để bảo vệ mình trước những nguy cơ trên mạng hoặc tận dụng tối đa cơ hội mà chuyển đổi số mang lại. Điều này không chỉ làm sâu sắc thêm khoảng cách giới mà còn làm chậm lại tiến trình xây dựng một xã hội bình đẳng hơn.

Các chuyên gia cho rằng, để khoảng cách giới không bị nói rộng, cần xây dựng một văn hóa ứng xử văn minh, an toàn và công bằng trên môi trường số bằng cách đẩy mạnh một số giải pháp như xây dựng môi trường kỹ thuật số an toàn và công bằng với các chính sách nghiêm ngặt để ngăn chặn và xử lý quấy rối mạng, bảo vệ quyền lợi của phụ nữ và trẻ em gái; Nâng cao nhận thức cộng đồng về bình đẳng giới thông qua việc đẩy mạnh truyền thông thực tế và triển khai các chương trình đào tạo kỹ năng số cho phụ nữ, đặc biệt ở vùng nông thôn, giúp họ tự tin tham gia và phát triển trong môi trường số. Cạnh đó, nỗ lực phát triển văn hóa ứng xử văn minh trên không gian mạng là rất cần thiết, bằng cách xây dựng những phong trào, chiến dịch cộng đồng nhằm tôn vinh vai trò của phụ nữ, xóa bỏ định kiến giới và khuyến khích ứng xử văn minh trên mạng.

Bày tỏ quan điểm về vấn đề này, Phó Cục trưởng Cục Ứng dụng và Phát triển công nghệ (Bộ Khoa học và Công nghệ) Trần Thị Hồng Lan cho rằng, phải tăng cường nhận thức của xã hội về vai trò của phụ nữ nói chung và của đội ngũ cán bộ khoa học nữ nói riêng; hoàn thiện chính sách, tạo điều kiện cho sự phát triển và đóng góp của cán bộ khoa học nữ. Đồng thời, xây dựng các chương trình hỗ trợ sự phát triển đội ngũ cán bộ khoa học nữ trong hoạt động khoa học và công nghệ. Tất cả nhằm thực hiện Nghị quyết số 28/NQ-CP ngày 3/3/2021 của Chính phủ ban hành Chiến lược quốc gia về bình đẳng giới giai đoạn 2021 - 2030, với mục tiêu "tiếp tục thu hẹp khoảng cách giới, tạo điều kiện, cơ hội để phụ nữ và nam giới tham gia, thụ hưởng bình đẳng trong các lĩnh vực của đời sống xã hội, góp phần vào sự phát triển bền vững của đất nước". NGỌC MAI

VĂN HÓA ỨNG XỬ CỦA BÌNH ĐẲNG GIỚI

Hành lang pháp lý vững chắc cho bình đẳng giới

Việt Nam đã xây dựng một hệ thống pháp luật tương đối vững chắc nhằm thúc đẩy bình đẳng giới ở mọi lĩnh vực trong xã hội, bao gồm chính trị, kinh tế, gia đình, y tế, giáo dục, thông tin,...

Hiến pháp năm 2013 khẳng định: “Công dân nam, nữ bình đẳng về mọi mặt. Nhà nước có chính sách bảo đảm quyền và cơ hội bình đẳng giới. Nhà nước, xã hội và gia đình tạo điều kiện để phụ nữ phát triển toàn diện, phát huy vai trò của mình trong xã hội. Nghiêm cấm phân biệt đối xử về giới”. Luật Bình đẳng giới năm 2006 quy định nguyên tắc bình đẳng giới trong các lĩnh vực của đời sống xã hội và gia đình, biện pháp bảo đảm bình đẳng giới, trách nhiệm của cơ quan, tổ chức, gia đình, cá nhân trong việc thực hiện bình đẳng giới. Ngoài ra, Việt Nam đã tham gia và cam kết thực hiện các điều ước quốc tế về bình đẳng giới, như Công ước về xóa bỏ mọi hình thức phân biệt đối xử với phụ nữ (CEDAW).

Đáng chú ý, Nghị quyết số 28/NQ-CP của Chính phủ ban hành Chiến lược Quốc gia về Bình đẳng giới giai đoạn 2021 - 2030, đã đề ra các mục tiêu, giải pháp thu hẹp khoảng cách giới và tạo điều kiện bình đẳng cho phụ nữ và nam giới tham gia, thụ hưởng các lĩnh vực của đời sống xã hội. Đơn cử, trong lĩnh vực chính trị, đến năm 2025, 60% và đến năm 2030, 75% các cơ quan quản lý nhà nước các cấp có lãnh đạo chủ chốt là nữ. Trong lĩnh vực kinh tế - lao động, tăng tỷ lệ lao động nữ hưởng lương và tỷ lệ nữ giám đốc/chủ doanh nghiệp, đồng thời giảm tỷ lệ lao động nữ trong nông nghiệp. Đáng chú ý là trong lĩnh vực gia đình, Chiến lược yêu cầu giảm số giờ làm việc nhà của phụ nữ, hỗ trợ người bị bạo lực trên cơ sở giới.

Đặc biệt, Quyết định số 1898/QĐ-TTg phê duyệt Đề án “Hỗ trợ hoạt động bình đẳng giới vùng dân tộc thiểu số giai đoạn 2018 - 2025” (gọi tắt là Đề án 1898), đã thúc đẩy sự chuyển biến tích cực trong thực hiện bình đẳng giới và nâng cao vị thế của phụ nữ tại vùng dân tộc thiểu số, góp phần đạt các mục tiêu Chiến lược quốc gia về bình đẳng giới. Đề án đặt ra các mục tiêu cụ thể như 100% cán bộ làm công tác dân tộc ở địa phương và 50% cán bộ liên quan đến bình đẳng giới ở cấp huyện, xã được tập huấn, nâng cao năng lực; 80% số hộ gia đình dân tộc thiểu số rất ít người được tiếp cận thông tin về bình đẳng giới; 100% các trường bán trú, nội trú tuyên truyền kỹ năng sống và kiến thức về giới; 30 - 50% xã có đồng bào dân tộc thiểu số rất ít người xây dựng mô hình bình đẳng giới và phòng, chống bạo lực. Ví dụ điển hình là tỉnh Đồng Nai, với

Pháp luật - Nền tảng thúc đẩy văn hóa bình đẳng giới

● Các chính sách và chương trình như Đề án 1898 đã giúp nâng cao vai trò và vị thế của phụ nữ dân tộc thiểu số trong các lĩnh vực xã hội. (Ảnh: dangcongsan.vn)

Bình đẳng giới là một trong những mục tiêu quan trọng trong quá trình phát triển bền vững của mỗi quốc gia. Tại Việt Nam, pháp luật đóng vai trò then chốt trong việc xây dựng văn hóa ứng xử về bình đẳng giới, hướng tới thu hẹp và xóa bỏ khoảng cách giới trong xã hội.

dân số khoảng 3,2 triệu người, trong đó trên 50 dân tộc anh em cùng sinh sống, đồng bào dân tộc thiểu số có trên 198.784 người, chiếm 6,42% dân số toàn tỉnh. Theo báo cáo của Ban Dân tộc tỉnh Đồng Nai, tính đến 2024, toàn tỉnh còn 566 hộ nghèo dân tộc thiểu số, chiếm 0,0649%; lãnh đạo nữ ở cơ quan nhà nước chiếm 62,06%; doanh nghiệp có chủ nữ đạt 33,6%; 99,89% trẻ dân tộc thiểu số hoàn thành tiểu học; tỷ lệ nữ học nghề đạt 32,67%.

Đối với cộng đồng dân tộc thiểu số nói riêng và toàn xã hội nói chung, các chính sách và chương trình như Đề án 1898 đã giúp nâng cao vai trò và vị thế của phụ nữ trong mọi lĩnh vực. Các hoạt động tuyên truyền, phổ biến pháp luật đã thay đổi nhận thức và hành vi, góp phần xây dựng một xã hội công bằng hơn. Pháp luật không chỉ đặt ra các quy định mà còn định hướng hành vi, xây dựng văn hóa ứng xử trong xã hội. Cụ thể, pháp luật yêu cầu các cơ quan, tổ chức thực hiện việc tuyên truyền, giáo dục về giới và bình đẳng giới, nâng cao nhận thức

● Trong lĩnh vực chính trị tỷ lệ nữ giới tham gia lãnh đạo, quản lý vẫn còn hạn chế. (Ảnh minh họa: giaoducthoidai.vn)

cộng đồng. Đồng thời, các văn bản quy phạm pháp luật đều phải xem xét tác động giới, bảo đảm không có sự phân biệt đối xử. Pháp luật cũng quy định các biện pháp xử lý nghiêm minh đối với hành vi vi phạm bình đẳng giới, từ đó răn đe và giáo dục cộng đồng.

Hoàn thiện pháp luật, tiến tới xóa bỏ khoảng cách giới

Mặc dù đạt được nhiều tiến bộ, song Việt Nam vẫn đối mặt với những thách thức lớn trong việc xóa bỏ hoàn toàn khoảng cách giới. Báo cáo khoảng cách giới toàn cầu năm 2022 của WEF cho thấy Việt Nam xếp hạng 83/146 quốc gia, cho thấy vẫn còn nhiều việc phải làm.

Những định kiến truyền thống, khoảng cách thu nhập, cơ hội thăng tiến hạn chế và tình trạng bạo lực giới là những vấn đề cần giải quyết. Có thể kể đến một thực tế trong lĩnh vực chính trị là tỷ lệ nữ giới tham gia lãnh đạo, quản lý vẫn còn hạn chế và có xu hướng giảm sút. Hiện nay, hệ thống chỉ tiêu về bình đẳng giới trong lĩnh vực chính trị chưa toàn diện và cụ thể. Việc

cần cho cán bộ nữ do tuổi nghỉ hưu thấp hơn nam giới. Mặc dù đã có quy định về tỷ lệ nữ trong quy hoạch, nhưng việc thiếu chế tài đối với các cơ quan, tổ chức không đạt chỉ tiêu, đặc biệt là ở các vị trí lãnh đạo chủ chốt, cũng làm giảm hiệu quả thực hiện. Về đào tạo, bồi dưỡng, việc thiếu hướng dẫn cụ thể về hỗ trợ nữ cán bộ có con nhỏ dưới 36 tháng tuổi cũng hạn chế cơ hội học tập và thăng tiến của họ. Về bổ nhiệm, mặc dù tiêu chuẩn bổ nhiệm là như nhau cho cả nam và nữ, nhưng cơ hội được bổ nhiệm của nữ giới vẫn thấp hơn do tuổi nghỉ hưu và thiếu các biện pháp thúc đẩy bình đẳng giới trong bổ nhiệm.

Rõ ràng, những vấn đề kể trên cũng là thách thức chung với mọi phụ nữ trong các lĩnh vực khác ngoài chính trị. Việc lồng ghép giới trong xây dựng văn bản pháp luật chưa được thực hiện một cách hiệu quả. Nhiều văn bản pháp luật vẫn được coi là “trung tính về giới”, không phân biệt đối xử giữa nam và nữ, do đó không giải quyết được các thách thức cụ thể mà nữ giới gặp phải. Việc thiếu quy trình, thủ tục phân tích giới chặt chẽ trong quá trình soạn thảo văn bản đã làm giảm hiệu quả của lồng ghép giới.

Để đạt được bình đẳng giới thực chất, một yếu tố quan trọng là sự thay đổi sâu sắc trong văn hóa ứng xử kết hợp với thực thi pháp luật. Hoàn thiện hệ thống pháp luật cần được ưu tiên thông qua rà soát, sửa đổi và bổ sung các quy định nhằm loại bỏ mọi hình thức phân biệt đối xử. Đồng thời, cần nâng cao hiệu quả thực thi pháp luật, bảo đảm các quy định được áp dụng nghiêm minh, tạo nền tảng bền vững cho sự công bằng giới. Bên cạnh đó, cần chú trọng nâng cao nhận thức cộng đồng bằng các chương trình tuyên truyền và giáo dục về bình đẳng giới. Những hoạt động này giúp thay đổi định kiến lâu đời, xây dựng tư duy mới về vai trò của phụ nữ trong gia đình và xã hội. Văn hóa ứng xử tôn trọng bình đẳng giới phải được thể hiện rõ nét trong từng hành động hàng ngày, từ gia đình, nơi làm việc đến môi trường công cộng. Phụ nữ cần được khuyến khích và tạo điều kiện tham gia vào các hoạt động kinh tế, khởi nghiệp, đóng góp vào sự phát triển chung của đất nước. Đặc biệt, các nhóm dễ bị tổn thương như phụ nữ và đồng bào dân tộc thiểu số cần được hỗ trợ để bảo đảm mọi cá nhân đều có cơ hội ngang bằng.

Bình đẳng giới không chỉ là câu chuyện pháp luật mà còn là hành trình thay đổi văn hóa và nhận thức. Kết hợp giữa khung pháp lý vững chắc, chính sách hỗ trợ cụ thể và giáo dục cộng đồng sẽ tạo nên một xã hội công bằng, dân chủ và văn minh, nơi không ai bị bỏ lại phía sau. **DIỆU BẢO**

Trong các xã hội phụ hệ, người phụ nữ đóng vai trò chủ chốt là hầu hạ người chồng và sinh đẻ, chăm sóc con cái. Những người phụ nữ “có học” đều là những người được đào tạo một cách bài bản để thực hiện các chức năng này. Việc học chữ hay các bộ môn nghệ thuật cũng chỉ nhằm mục đích nâng cao chất lượng hầu hạ chồng con. Chỉ có những người phụ nữ không có điều kiện khá giả hoặc chẳng may sa chân lỡ bước, bị rơi vào lầu xanh, như câu chuyện về cô nàng Thúy Kiều “thông minh vốn sẵn tính trời”, mới mất đi cơ hội được hầu hạ người chồng mà phải mua vui cho đám đàn ông chán vợ. Nàng Kiều chính là điển hình cho hình mẫu “người tình” ở Á Đông.

Ở phương Tây, hình ảnh “người tình” không chỉ giới hạn ở các cô gái điếm mà còn ở các bà góa phụ có quan hệ lãng mạn tình ái với giới thượng lưu và trung lưu. Nhưng tóm lại, dù thuộc nguyên mẫu “người mẹ” hay “người tình”, người phụ nữ cũng không thoát khỏi vai trò hầu hạ người đàn ông và người kế thừa nòi giống của đàn ông.

Việc sinh con đẻ cái là khả năng thiên bẩm của phụ nữ. Tôi không phủ nhận điều này. Nhưng hàng ngàn năm nay, khả năng thiên bẩm ấy đã bị các lý thuyết của nam giới bẻ cong thành một thứ nghĩa vụ bắt buộc đối với phụ nữ. Trong quá trình vùng vẫy thoát khỏi nghĩa vụ đó, nhiều người phụ nữ cố bắt chước đàn ông, cố chứng minh rằng họ có thể đảm nhiệm mọi công việc của đàn ông. Và thế là phụ nữ đòi quyền, để rồi giờ đây đôi khi phải gánh cả công việc của đàn ông và phụ nữ...

Vậy nên, với góc nhìn cá nhân, tôi cho rằng, để trở thành một người phụ nữ đúng nghĩa, đúng với các đặc tính trời ban của mình, mà không phải bị quy định bởi các định kiến xã hội, chúng ta cần phải xem xét lại rất nhiều vấn đề.

Giá trị của phụ nữ đâu chỉ phụ thuộc vào khả năng sinh đẻ

Xưa nay, chúng ta quan niệm rằng đã là phụ nữ thì phải biết đẻ con và chăm sóc con cái. Điều này không hoàn toàn đúng. Khả năng sinh đẻ là quyền lực của người phụ nữ và nếu không có quyền lực này, người phụ nữ hoàn toàn có thể có quyền lực khác.

Mặc dù để sinh con phải có sự phối hợp giữa đàn ông và phụ nữ, thế nhưng, chỉ người phụ nữ hoàn toàn có quyền kiểm soát đứa con từ khi còn trong bào thai cho đến khi ra đời. Người phụ nữ cũng có quyền lựa chọn việc duy trì nòi giống với người đàn ông nào họ thích. Và cũng chỉ có phụ nữ biết được chắc chắn nòi giống của mình còn đàn ông thì không. Đã bao giờ bạn tự hỏi tại sao con cái phải theo họ bố mà không theo họ mẹ? Câu hỏi này nghe có vẻ ngớ ngẩn. Nhưng đó là câu hỏi mở đầu cho việc bạn nên đặt lại vai trò của người phụ nữ trong xã hội thực sự là như thế nào.

Trở thành một phụ nữ đúng nghĩa

● Ảnh minh họa. (Nguồn: TCNDN)

Trong xã hội Việt Nam hiện nay dường như đã có sự chia phe của hai kiểu mẫu phụ nữ: kiểu mẫu “người mẹ” và kiểu mẫu “người tình”. Hai phe này thậm chí còn luôn chê trách, dè bĩu lối sống của nhau. Cách phân chia như vậy hình thành từ rất lâu đời, không phải chỉ ở Việt Nam mà còn ở trên thế giới. Việc phân chia này là không tự nhiên và đến từ sự phân công lao động trong xã hội phụ hệ.

Cho đến nay, dù xã hội hiện đại đã đề cao rất nhiều quyền của phụ nữ và bảo vệ phụ nữ khỏi thói bạo hành. Nhưng các vấn đề bất bình đẳng với phụ nữ sẽ không thể được giải quyết nếu xã hội không thay đổi quan niệm về vai trò sinh đẻ của phụ nữ. Tức là, nếu một người phụ nữ lựa chọn hoặc bị rơi vào tình cảnh không thể sinh đẻ được, cũng không hề làm giảm đi giá trị đích thực của họ.

Hơn nữa, năng lực sinh đẻ của phụ nữ không nên chỉ được giới hạn trong việc sinh con đẻ cái. Trong các quan điểm cổ xưa về sức mạnh phụ nữ, hình ảnh người phụ nữ gắn với sự sinh trưởng, giàu có và trù phú. Trong Tarot, lá bài The Empress không chỉ ám chỉ một người phụ nữ có thai, mà còn thể hiện cho sự chăm sóc, bảo vệ những gì đang phát triển. Điều này nói lên vấn đề gì? Rằng dù đàn ông có những khả năng vượt trội trong sáng tạo và khám phá, nhưng sự mềm mại và chu đáo từ bản tính

của người phụ nữ (vì không mạnh mẽ về cơ bắp nên phụ nữ phải tự rèn luyện khả năng chăm sóc bản thân một cách chu đáo) sẽ giúp nuôi dưỡng vạn vật tăng trưởng và mở rộng.

Phụ nữ quý tộc xưa, dù bị hạn chế trong vai trò “tam tòng”, nhưng họ vẫn phải có học thức cao. Tại sao vậy? Ở đây, tôi sẽ không bàn đến việc hiểu biết thì giúp ích gì được cho người chồng. Tôi thật sự chỉ quan tâm để thế hệ sau, đó là những đứa con. Lối sống của họ, trí tuệ của họ sẽ ảnh hưởng trực tiếp đến đứa con mà họ nuôi dưỡng.

Nếu một phụ nữ kém hiểu biết, lối sống bừa bãi sẽ tạo ra một môi trường sống tồi tệ xung quanh người con. Đương nhiên, vẫn có những đứa trẻ đặc biệt không bị ảnh hưởng bởi hoàn cảnh sống của nó, nhưng bạn có nghĩ đến nỗi khổ sở của chúng khi ở trong một môi trường không giúp chúng phát triển mà kìm hãm những giá trị tốt đẹp bên

trong chúng? Vậy nên, để tạo ra những thế hệ trẻ lành mạnh, sáng sủa và có trí tuệ, nhất thiết cần có những người mẹ hiểu biết.

Nếu một người phụ nữ lựa chọn hoặc bị rơi vào tình cảnh không có con, người phụ nữ ấy lại càng cần có sự hiểu biết. Sự hiểu biết cho họ khả năng sống độc lập, không cần phải lệ thuộc vào bất cứ ai khi còn trẻ cũng như khi về già. Hơn nữa, càng hiểu biết, người phụ nữ ấy sẽ có khả năng tìm được những giá trị tiềm ẩn bên trong mình, họ sẽ biết cách tận hưởng bản thân mình mọi lúc, mọi nơi. Nói một cách khác, họ sẽ không bao giờ thấy cô đơn, không cần một đứa con để dựa vào lúc về già, không cần phải đảm nhiệm một nghĩa vụ bắt buộc mà định kiến xã hội áp đặt lên họ.

Hãy trở thành người phụ nữ mà mình muốn

Nhiều người cho rằng, để chứng minh quyền lực của mình, người phụ nữ cần phải bắt chước

đàn ông, phải trở nên giỏi tất cả những gì đàn ông giỏi. Trên thực tế, đây là một hình thức nô lệ kiểu mới và khiến phụ nữ ngày càng xa rời bản tính của mình.

Nếu bạn nhìn lại toàn bộ thể giới loài người, tất cả các thành tựu của nền văn minh đều do đàn ông tạo ra. Tinh hoa của nền văn minh loài người rất đáng nể, nhưng nó một chiều, nó khiến cường, nó khuôn mẫu... giống như những giá trị mà đàn ông tôn thờ. Chúng ta phải học lối tư duy giống đàn ông, chịu ảnh hưởng của những kiểu tư tưởng của đàn ông, sống trong một nền chính trị do đàn ông làm chủ, thiết lập cho mình gu thẩm mỹ của đàn ông, ngay cả đến các hình thức tôn giáo tâm linh cũng được xây dựng theo các nguyên mẫu của đàn ông. Chỉ khi chúng ta bắt chước giống họ nhất, ta sẽ được gọi là “cấp tiến”, là “tiên bộ”. Tất cả điều này là sai lầm. Nền văn minh do đàn ông tạo ra rất rực rỡ, nhưng nó không nên là sự giới hạn và ràng buộc chúng ta.

Phụ nữ có nhiều cách để tạo dấu ấn với thế giới này bằng chính sức mạnh nội tại của họ. Một người phụ nữ tác động thay đổi thế giới không nhất thiết phải rao giảng về dân chủ và nhân quyền, cũng không nhất thiết phải tranh biện hùng hồn để bảo vệ một trường phái tư tưởng, càng không phải khổ tu để tìm thấy Thượng Đế như đàn ông. Chúng ta có cách riêng để tác động thay đổi đến chính trị xã hội bằng những phương thức uyển chuyển và mềm mại hơn.

Tôi đã chứng kiến rất nhiều người phụ nữ đang hàng ngày đóng góp của mình để cải tạo xã hội theo cách của họ, âm thầm và hiệu quả. Tôi biết có người phụ nữ dành cả đời mình để sáng tạo ra các giải pháp cải tạo cách thức ẩm thực cho người Việt, có người học hỏi các cách thức để làm sạch nguồn nước, có người tạo ra môi trường giáo dục, trong đó mọi người tự chủ hơn và thương yêu nhau, có người cố gắng từng ngày để giúp chúng ta có thẩm mỹ cao hơn trong văn hóa để chúng ta không bị hạ cấp dần bởi đủ thứ xu hướng nhảm nhí, có người đến từng vùng nông thôn dạy cho các làng nghề cách thức buôn bán với quốc tế và giúp họ bảo vệ quyền lợi...

Đó là những người phụ nữ mạnh mẽ hơn ai hết, kiên trì hơn ai hết, bất chấp những ồn ào truyền thông bên ngoài, vẫn vững cảm bước trên con đường chẳng mấy ai qua lại, để thúc đẩy và thay đổi xã hội.

Trở thành một phụ nữ đúng nghĩa không phải là học theo các khuôn mẫu phụ nữ do xã hội áp đặt, mà bản chất là khám phá ra được những tố chất nào tiềm ẩn trong mỗi chúng ta. Quá trình khám phá này sẽ không bao giờ dừng, tức là phạm vi của mỗi chúng ta sẽ không bao giờ bị bó hẹp, tức là chúng ta sẽ trở thành người phụ nữ mà chúng ta muốn chứ không phải người phụ nữ mà xã hội bắt buộc.

HÀ THỦY NGUYỄN

*Nhà văn - dịch giả Hà Thủy Nguyên sinh năm 1986. Năm 18 tuổi, cô gây xôn xao văn đàn khi ra mắt cuốn tiểu thuyết dã sử *Điệu nhạc trần gian* (NXB Phụ nữ, năm 2004). Tiếp đó, cô tiếp tục ghi dấu ấn với các tác phẩm *Thiên mã* (tiểu thuyết khoa học viễn tưởng), *Bên kia cánh cửa* (tập truyện ngắn huyền ảo), *Mùa dã cổ* (tập thơ), *Thiên địa phong trần* (tiểu thuyết) và một số tác phẩm dịch thuật. Mới đây cô đã giới thiệu tới độc giả *Cẩm thư quán*, là tiểu thuyết được cô viết năm 2005, khi mới 19 tuổi.*

Buông tay khỏi những nốt đàn, Nhật thở dài đứng lên. Người bố đi từ trong phòng ra. Nhìn ánh mắt Nhật, ông nói: “Mới gặp chút khó khăn đã...”. Người bố hiểu tâm trạng con qua tiếng đàn. Ông động viên: “Con còn quá trẻ, con đường phía trước rất dài và có nhiều cơ hội nỗ lực”. Nhật xin vâng, nhưng tâm trạng chưa thể vui lên được. Chẳng là, Nhật đã không thành công như mong đợi trong cuộc thi thiết kế sáng tạo cấp thành phố. Từ năm ngoái, Nhật muốn dành tặng ông nội và người yêu món quà. Mà với ông, món quà quý giá nhất là thành tích học tập, nghiên cứu của các cháu. Nhà có hai anh em. Anh trai Nhật là lính trong một trung đoàn cảnh sát cơ động, phải trực chiến liên miên, ít khi ở nhà. Nhật làm ở viện nghiên cứu tự động hóa. Mấy năm liền anh giành giải cấp ngành hoặc thành phố về chế tạo máy. Song anh chỉ đạt giải ba hoặc khuyến khích. Năm nay, anh quyết tâm “đổi màu giải” nên nỗ lực gấp đôi, gấp ba.

Dành quá nhiều thời gian tập trung công việc, Nhật phải cáo lỗi với Dương, cô người yêu đam mê làm thiện nguyện và yêu chim chóc. Nhớ hồi trước đứng bên hàng tường vi duyên dáng, anh đồng ý hứa với Dương sẽ làm rạng rỡ gia đình, người yêu bằng một thành tích đặc biệt. Đôi mắt Dương ngời sáng đầy tin tưởng. Thế rồi một lần nữa, anh chỉ dừng ở giải... khuyến khích. Minh giỏi thì người khác tài. Minh nỗ lực một, người ta cũng nỗ lực một. Sau buổi thi, Nhật thất thểu về nhà trong tâm trạng rối bời, chán nản, thất vọng chính mình. Phải ăn nói với ông nội và Dương thế nào đây? Một món quà cho tình yêu, một đám cưới với nhiều niềm vui... vậy mà Nhật đã không làm được.

Anh muốn xin lỗi và xin lời khuyên của ông. Bà nội mất cách đây ít năm nên điều gì khó tâm sự với bố mẹ, anh thường tâm sự với ông.

Ngôi nhà trên êm ái nhiều hoa lá và chim chóc. Tự bao giờ, ông đã truyền lan tình yêu chim chóc và thấp cho Nhật lòng say mê công nghệ từ tấm bé, để lớn lên anh dần thân vào cuộc cách mạng công nghệ bằng niềm đam mê. Có lúc, ông nói: Cháu đã tiếp cận công nghệ với tâm hồn của một người có máu nghệ sĩ. Cháu chơi được đàn, hát rất phiêu, thế chẳng phải cháu có tài là gì!

Cô gái violon

Truyện ngắn của DIÊN KHÁNH

Ảnh minh họa. (Nguồn: V.H)

Ông nội đang chăm và thương lan. Những giò lan đai châu đang tỏa kiết cùng sắc hương.

- Chàng tiến sĩ đấy ư, có gì chỉ đạo ông nào?

Ông luôn dành cho Nhật một sự bình đẳng, niềm hồ hởi. Và ông luôn coi anh như người bạn.

Ngôi cạnh ông, suốt nữa Nhật bật khóc. Chẳng ngờ một chàng trai công nghệ mà lại có giây phút yếu đuối đến thế. Khi ông hỏi, Nhật luống cuống nói về chuyện mình và Dương. Anh bế tắc,

không biết ăn nói với người yêu thế nào khi bản thân chắc như đinh đóng cột sẽ đạt thành tích cao. Còn Dương, cô đã đi hết thành công này đến thành công khác. Khi giới trẻ có vẻ ghê lạnh với nghệ thuật truyền thống, thì Dương gắng gỏi đi con đường khó, là người góp phần chấp cánh cho các làn điệu dân ca quê hương... Nghe xong, ông nội bảo:

- Cháu không có lỗi. Con người ta, mong muốn, ước mơ thì nhiều nhưng đạt được thế nào còn rất nhiều yếu tố. Chỉ cần

cháu không đầu hàng khó khăn, những điều tốt đẹp hơn sẽ đến với cháu.

Suốt những năm qua, ông nội ra sức vun vén cho tình yêu của Nhật và Dương. Ông luôn bảo, nhìn vào Dương thấy toát lên vẻ nhân hậu và nội lực của người làm nghệ thuật. Chính Nhật cũng không hiểu, vì sao ông quý Dương đến thế.

Nhật ngạc ngữ:

- Cháu vẫn cảm thấy mình lép vế, chưa tương xứng với Dương ông ạ. Cô ấy là ngôi sao sáng, còn cháu...

Bầy chim lịch chích, sà liệng ở khoảng sân. Nhìn chúng, ông bảo:

- Bầy chim nhỏ bé thế nhưng vẫn thể hiện mình theo cách của chúng. Cháu đã giành chiến thắng nhiều, cái cháu có phần hiếu thắng đấy. Vậy nên, cháu cũng cần một chút thay đổi. Có những thứ không cầu toàn được.

Ông nội đưa Nhật về một thời thanh niên sôi nổi...

Năm đó, ông Kháng vào bộ đội, theo Trung đoàn 57 về An toàn khu Việt Bắc, bà Mỹ cũng theo đoàn văn công về Thái Nguyên. Hai người quý mến nhau từ thời đề chòm ở khu phố nhiều cây xanh này. Ông bà thề non hẹn biển dưới bóng cổ thụ vào đêm trăng sáng vàng vạc. Niềm vui nữa, ông bà có mặt trong ngày tiếp quản Thủ đô 10/10/1954. Ngày cả Thủ đô rực rỡ sắc màu, cờ và hoa trong niềm vui khôn xiết. Ông Kháng, bà Mỹ cùng bao gương mặt khác, những nụ cười rất trẻ trong sắc thu tuyệt diệu hân hoan. Ngay hôm sau các đoàn văn công đã biểu diễn ở Nhà máy đèn Bờ Hồ, Nhà Đấu Xảo, Nhà máy điện Yên Phụ... Chuyện tình đẹp của ông bà tưởng sẽ có một kết quả viên mãn, là một đám cưới giản dị, thân thương. Nhưng không, ít tháng sau ông Kháng tiếp tục ra trận, bà Mỹ vẫn đi văn công nhưng bật tin người yêu. Ba năm sau, bà nghe tin ông mất. Rồi bà đi lấy chồng... Bà vừa yên bề gia thất thì năm “sáu mươi”, ông Kháng trở về với cơ thể không lành lặn. Ông Kháng, bà Mỹ gặp nhau trong bụi ngui bởi “ván đã đóng thuyền”. Thời gian sau, ông Kháng có cô giáo là người “nâng khăn, sửa túi”. Nỗi niềm tình xưa người ngoại, nhưng ký ức đẹp của mùa yêu đầu còn găm trong lòng. Khi con cái lớn, ông Kháng gặp bà Mỹ trong dịp kỷ niệm Ngày

TIẾNG LÒNG

Có những kiểu yêu...

Có những mối quan hệ độc hại, đây rẫy bạo lực và bất bình đẳng nhưng người trong cuộc không dứt ra được, bởi cái cơ “trót yêu”. (Nguồn: FL)

Lan Anh gục khóc nức nở trên vai bạn. Trên gương mặt cô là đôi mắt sưng húp, không phải do khóc, mà là do một tác động ngoại lực. Bờ môi sưng vều, tụ máu. Người bạn gái thân thiết nghiêng rặng: “Đã nói mày bao nhiêu lần, phải bỏ cái thằng vũ phu đó đi, không có ngày nó đánh mày chết, mà mày không nghe”. Lan Anh rầm rút trong làn nước mắt: “Nhưng tao không bỏ được. Tao yêu anh. Anh chỉ có tật nóng tính, còn lại rất tốt với tao...”.

Tình yêu, đó là lý do để Lan Anh neo lại với mối quan hệ này suốt 2 năm nay và sau khá nhiều lần chịu những cú “thượng cẳng tay, hạ cẳng chân”, cô vẫn không thể nào dứt ra được. Bởi với cô, anh là một người đàn ông mặt nào cũng tốt, chỉ trừ cái nóng tính và hay ghen. Anh chiều chuộng cô, lo lắng cho cô phần nhiều về mặt tài chính, thi thoảng còn nấu cho cô những bữa ăn ngon, lại rất biết làm cô vỡ òa vì những niềm vui bất ngờ, như những món quà

xinh xắn, hay một chuyến đi xa để hâm nóng tình cảm.

Tất cả sẽ thật là hoàn hảo cho một tình yêu, nếu như không có cái tật vũ phu và ghen tuông của anh. Từ khi quen anh, cô không được phép đi chơi với nhóm bạn, nếu trong đó có bạn khác giới. Công ty đầu tiên cô xin được khi ra trường lương tốt, điều kiện thuận lợi, nhưng Lan Anh đành phải nghỉ làm sau một trận tranh cãi kịch liệt và vài cái tát của bạn trai giáng lên mặt, vì nơi ấy nam nhiều hơn nữ và sếp trực tiếp của cô lại còn trẻ, đẹp trai, phong độ quá. Đi xin việc, ngoài chuyện chờ bộ phận nhân sự đồng ý, Lan Anh còn phải chờ người yêu tìm hiểu, thăm dò và “duyet” xem môi trường ấy nam có nhiều không, có “an toàn” hay không.

Từ những mâu thuẫn nhỏ do ghen tuông, mà phần nhiều vô cớ, Lan Anh đã không ít lần bị bạn trai đánh mắng. Nhẹ là vài cú tát trên mặt, nặng là vài cú đấm, nắm tóc. Lần nào bị như thế, cô cũng quyết tâm phải cắt đứt tình cảm này, phải chia tay thôi, không thể chịu đựng như thế nữa. Nhưng rồi những lời van lơn, xin lỗi, hứa hẹn, những món quà, những cử chỉ dịu dàng, chuộc lỗi lại làm cô tặc lưỡi, xiêu lòng.

Ở trên mạng dạo gần đây có trào lưu “gia trưởng mới lo được cho em”, ý chỉ một bộ phận các cô gái trẻ sẵn sàng chấp nhận bạn trai mình gia trưởng, độc đoán, lấn lướt, coi đó là biểu hiện của “nam tính”, đặc biệt là khi những chàng trai ấy giỏi giang, có sự nghiệp, có thể lo được cho người con gái mình yêu về vật chất, tinh thần. Trào lưu ấy khiến Lan Anh thấy phân nào được an ủi vì mình không phải là “duy nhất”, còn nhiều cô gái ngoài kia cũng lựa chọn như cô...

Những lúc thấy bẽ tắc, Lan Anh thường nghĩ đến gia đình mình, mẹ mình và thấy nhẹ nhõm đôi chút. Cha Lan Anh cũng là một người đàn ông ưa dùng nắm đấm. Nhưng ông còn tệ hơn, đó là còn thêm máu cờ bạc và mê ăn nhậu. Tiền lương bảo vệ không cao, nhưng có bao nhiêu ông gần như “nướng” hết vào đồ đen và các cuộc nhậu bù khú với bạn bè. Thi thoảng, nếu thắng bạc, ông sẽ về nhà trong trạng thái say sưa nhưng vui vẻ, đưa cho mẹ ít tiền, bảo cất đi để dành, rồi ngày mai mua đồ ngon nấu cho cả nhà ăn. Nếu thua bạc, ông cũng trở về trong trạng thái say khướt, nhưng kèm theo đó là những màn chửi rủa, quát tháo, đập đồ, thường là đánh đập

Giải phóng Thủ đô, cả hai đã cho nhau một khoảng không gian riêng. Hai người có duyên nhưng không phận, đã giao hẹn sẽ gả con cho nhau. Nhưng các con cũng không nên duyên, những ông bà ở tuổi ngoài chín mươi lại giao hẹn tác thành cho các cháu. Ông Kháng có cháu Nhật, bà Mỹ có cháu Dương. Bằng một cuộc gặp ngẫu nhiên, ông bà đã để hai đứa cháu gặp nhau. Tình cảm đôi bên thâm bén...

Nghe xong chuyện, Nhật há hốc miệng.
- Vậy mà đến bây giờ ông mới kể chuyện này cho cháu.

- Ông muốn các cháu yên bề gia thất mới kể câu chuyện này. Nhưng các cháu làm ông nhớ tới mùa yêu đầu của thế hệ mình. Giờ thế hệ ông như trái chín mùa thu, chỉ mong các cháu phượng trưởng, hạnh phúc.

Chuyện của ông cũng thật lâm li. Thế mà ông vẫn ngời ngời tự tin, sức sống. Nhật thấy mình chẳng là gì so với ông nội và thế hệ cha ông, bao năm gian khổ, vẫn vững tâm để nuôi dạy các con nên người. Nhật hạ quyết tâm làm một việc, lấy lại phong độ trước người yêu.

Mưa dầm dề. Mưa chông mưa. Trên đường đi biểu diễn về, trận gió xoáy khi bão đang cận kề làm cành cây bên đường gãy rơi trúng Dương. Cô bị gãy xương quai xanh, chân trái và đa chấn thương. Dương bị sang chấn, ảnh hưởng đến cặp mắt diêm tuyết. Sự trong trẻo của đôi mắt đã bị tráo đổi thành đôi mắt mờ dần, mệt mỏi. Trong những ngày điều trị, Dương bị sốt, lên cơn co giật, khiến bên chân gãy bị ảnh hưởng. Các chuyên biểu diễn cũng bị dở dang, cô không còn tâm trạng chơi dương cầm. Xa tiếng đàn, tiếng nhạc, tâm hồn cô càng trở nên khô khan, buồn nản.

Thật chẳng ngờ mọi chuyện diễn biến xấu đến mức ấy. Nhưng anh không nản. Dù gia đình cô gái chưa có ý kiến thì Nhật đã khẳng định với bố của Dương: "Cháu sẽ không bỏ rơi bạn gái. Chúng cháu không xa nhau đâu ạ". Gia đình Dương vui vì điều đó. Dương được đưa về nhà điều trị, chờ hồi phục. Ngồi bên người yêu, anh thổi những bài sáo âm vực khỏe khoắn, vì vu trong không gian như cổ tích. Ngôi nhà ấm cúng lạ thường. Đôi mắt của Dương có cảm giác hơn những ngày trước một chút. Nhật kể cho

Dương nghe những chuyện xa xưa, những tình yêu đẹp thời ông nội. Nhưng Dương vẫn chẳng thể nhập tâm. Dường như mọi thứ đang bị tron truội, xơ cứng. Cô thấy chán tiếng đàn, tiếng hát và chán cả Nhật. Cô thích đóng cửa phòng, đối diện bốn bức tường. Phải làm gì để lấy lại tinh thần cho người yêu?

Nhật vẫn muốn dùng tiếng violon để rót vào miền tâm tưởng Dương những mầm thương yêu say đắm, bầu nhiệt huyết của tuổi trẻ. Anh tưới lòng mình lên tiếng đàn. Tiếng đàn thấm về đẹp vào không gian tươi mát mà gia đình cô gái đã cố gắng tạo dựng.

Anh mua thêm cây violon, cố đưa Dương ra bờ để lộng gió để tập chơi. Anh nghĩ, tiếng đàn cùng thiên nhiên sẽ là liều thuốc làm mờ dần tâm trí u uẩn, trầm cảm của Dương. Hai ngày đầu, cô rất ít nói. Dù cô thích ra bờ sông, nhưng cũng chỉ lặng thầm nhìn cảnh vật với sự u hoài. Ngày thứ ba, Nhật chơi bài "Đường xưa", được soạn lại dành cho violon. Âm điệu chảy ập òa tâm hồn khiến Dương trào nước mắt. Bỗng nhiên, cô choàng ôm Nhật, thôn thức: "Em có sai không anh, khi cứ chìm đắm trong tuyệt vọng? Em xấu xí, chân tập tễnh rồi, mặt cũng có sẹo, anh còn yêu em không?". Nhật ôm chặt cô hơn, một tay anh vẫn cầm cây violon: "Sao em lại hỏi vậy? Anh vẫn yêu em cả đời. Chúng ta sẽ vẫn có công việc tốt và vẫn chơi đàn".

Phố phường rợp cờ hoa. Đoàn thành niên quận tổ chức "mini show" ra mắt quý học bổng và phát động một số hoạt động chung tay vì sự phát triển thành phố. Dương hát hai bài về Hà Nội với chất giọng đầy cảm xúc. Còn Nhật đọc tấu hai tiết mục violon soạn cho bài Sẻ về Thủ đô và Bài ca Hà Nội. Khán giả tham dự đông chưa từng thấy vì biết tham gia hát trên sân khấu có hai ca sĩ đặc biệt. Những khu phố vốn đôn đáo mưu sinh nay rộn ràng không khí du dương, êm đềm. Chàng trai tặng hoa cho cô gái. Mọi người vỗ tay hoan hô. Nhiều người xúc động, rơm rớm nước mắt khi nghe chuyện tình của đôi trai gái. Ngoài kia, hương hoa tỏa thơm. Đầu đây mùi hoa sữa nồng nàn. Thật mừng, trong cuộc sống này, trên những con phố nhỏ vẫn còn những câu chuyện lay động cô gái. **D.K**

mẹ và hai chị em cô. Bao nhiêu người thân, xóm giềng xúi mẹ bỏ cha, nhưng mẹ chỉ chăm nước mắt, nói cha chỉ bị cái tội nóng tính, lúc say rượu làm càn, còn lúc tỉnh vẫn biết lo cho gia đình, biết đi làm kiếm sống. Người xung quanh chỉ biết thờ dài sườn sượt.

Cha mất 7 năm trước do xơ gan, hai năm trước mẹ đi thêm bước nữa với một người đàn ông làm cùng ở công ty vệ sinh. Thời gian đầu mọi thứ đều tốt, nhưng cách đây hơn một năm, do phạm lỗi trong công việc, cha dựng Lan Anh bị sa thải. Thế là như một vòng lặp kì lạ, người chồng thứ hai của mẹ cũng sa vào rượu chè và những trận đòn lại trút lên người mẹ. Lần này chỉ có mình mẹ chịu đựng, bởi cả chị gái và Lan Anh đều đã thoát ly khỏi gia đình. Cũng như cuộc hôn nhân lần trước, lần này mẹ Lan Anh cũng quyết không bỏ, vì người ấy còn nhiều điểm tốt, vì mẹ "trót thương".

Lan Anh còn có một cô bạn thân thời đại học, hiện nay đang yêu và sống chung với bạn trai cùng tuổi. Tốt nghiệp cao đẳng, ra trường, thất nghiệp mãi không tìm được việc làm, anh này cả ngày ở nhà chơi game, mượn có "lên

mạng tìm việc" để nằm dài suốt ngày. Việc dọn dẹp nhà cửa, nấu nướng đều một tay cô bạn gái đi làm về quần quật lo. Thành thử, cô bạn gái của Lan Anh không khác gì một "osin không công" trong mối tình ấy. Để rồi đâu bao mâu thuẫn, si nhục nhau, họ vẫn không dứt nhau ra được, mà như cô bạn ấy nói, "bởi vì yêu".

Tình yêu, hai tiếng ấy mới đẹp làm sao, nó có thể trở thành cái cớ cho mọi sự trong đời. Cho những vết bầm tím, rỉ máu trên gương mặt của một cô gái trẻ. Cho những tổn thương vụn vờ trong tâm hồn, cho nhân cách bị chà đạp, xúc phạm đến tận cùng, cho những ngày, những giờ mệt nhọc vì phải làm việc như một lao động khổ sai, không có bàn tay đỡ đần, không được một lời an ủi. Chỉ bởi vì "gia trưởng mới lo được cho em", bởi vì "đàn ông là phải mạnh", bởi vì cái tâm thế nhường nhịn, chịu đựng đã ăn sâu vào trong nhiều thế hệ phụ nữ. Là bởi vì nhân danh tình yêu, nhân danh một điều đẹp đẽ và cao quý, những người đàn bà ấy đã chấp nhận làm xấu xí, khổ đau cho cuộc đời mình...

NGỌC MAI

ĐỌC SÁCH

Hà Nội thời cận đại - từ nhượng địa đến thành phố (1873 - 1945)

Lịch sử Hà Nội thời kỳ cận đại, mở đầu vào các năm 1873, 1882 với hai cuộc tấn công thành Hà Nội của quân đội viễn chinh Pháp và kết thúc vào năm 1945, có thể xem là một giai đoạn bản lề trong việc định hình nên diện mạo của thành phố này. Đó là giai đoạn mà Hà Nội đi qua những năm tháng cả hào hùng lẫn thương đau, bị tàn phá và được kiên thiết, ở đó những biến động lớn lao đã hẳn in lên trang sử của Hà Nội một dấu ấn không thể phai mờ đến tận hôm nay.

Gắn với quá trình xâm chiếm, cai trị và xây dựng của thực dân Pháp, đây là một giai đoạn đặc biệt quan trọng đối với sự hình thành của thành phố Hà Nội ngày nay. Nhằm giúp độc giả có một hình dung vừa bao quát, vừa cụ thể, thấy được sự chuyển mình của Hà Nội trong quá trình trở thành một "thành phố Pháp" - thủ phủ của Liên bang Đông Dương, cuốn sách của tác giả Đào Thị Diễm đã xây dựng một hệ thống lớp lang gồm 40 bài viết về hầu khắp các phương diện của lịch sử Hà Nội thời kỳ này.

Ở cấu trúc trực dọc, tác giả phân chia giai đoạn này gồm hai quá trình lớn: bắt đầu với quá trình tấn công, chiếm đóng và phá hủy thành Hà Nội của quân đội viễn chinh Pháp (từ 1873 đến cuối thế kỷ 19) và nối tiếp là quá trình tái thiết, xây dựng thành phố Hà Nội của chính quyền thực dân (từ cuối thế kỷ 19 đến năm 1945). Việc phân chia theo trục thời gian tuyến tính này giúp làm nổi bật sự vận động cùng những đặc điểm, tính chất của Hà Nội thời kỳ lịch sử này, thấy được từng bước hình thành một thành phố của "xứ bảo hộ" dưới sự chiếm đóng, cai trị của người Pháp.

Ở cấu trúc chiều ngang, tác giả đưa ra một bức tranh toàn cảnh nhằm phản ánh quá trình biến đổi của Hà Nội diễn ra một cách đồng loạt ở tất cả các lĩnh vực, gồm: chính trị; địa giới và tổ chức hành chính; quy hoạch, xây dựng và mở rộng thành phố; văn hóa - xã hội; giao thông; giáo dục; bảo vệ cảnh quan và các di tích lịch sử. Chính nhờ cách khai thác toàn diện như vậy mà cuốn sách đã tái hiện lại đáng đáp của một Hà Nội năm xưa, vừa qua hình ảnh bao quát, vừa ở chi tiết cụ thể.

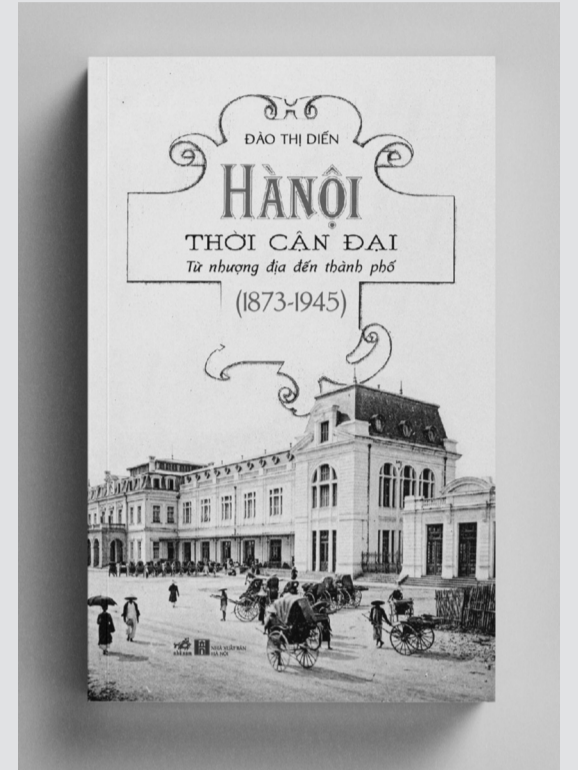
Như thế, Hà Nội thời cận đại - từ nhượng địa đến thành phố (1873 - 1945) vừa là một công trình chuyên khảo với phương pháp nghiên cứu khoa học nghiêm cẩn, vừa có thể xem là một dẫn nhập rõ ràng, dễ hiểu cho bất cứ ai muốn tìm hiểu về lịch sử Hà Nội thời cận đại.

Gắn bó sự nghiệp với Trung tâm Lưu trữ Quốc gia I, TS. Đào Thị Diễm có điều kiện khai thác các tài liệu lưu trữ về Hà Nội. Với việc tận dụng và khai thác triệt để tài liệu lưu trữ về lịch sử Hà Nội thời kỳ cận đại, tác giả Đào Thị Diễm đã tái hiện trong sách rất sinh động cuộc tấn công, đánh chiếm thành Hà Nội từ góc nhìn của kẻ xâm lược qua thư từ, báo cáo của các sĩ quan người Pháp như Coquerie, F. Garnier, H. Riviere,...; quá trình chi tiết của việc quy hoạch địa giới hành chính, việc thành lập và đặt tên cho các đường, phố thông qua các nghị định của chính quyền; cuộc đấu tranh quyết liệt của Hội Địa lý Hà Nội và Viện Viễn Đông Bác cổ trong việc bảo vệ cảnh quan hồ Tây qua các kiến nghị gửi lên Hội đồng thành phố;...

Dựa trên các tài liệu lưu trữ đáng tin cậy, cùng một phương pháp nghiên cứu khoa học tỉ mỉ, nghiêm cẩn, các nghiên cứu của tác giả Đào Thị Diễm đã đưa đến một hình dung Hà Nội chân thực, để khơi gợi một tình yêu Hà Nội chân thành.

Một trong những văn bản pháp lý đầu tiên về quy hoạch đô thị Hà Nội thời kỳ đầu Pháp xâm chiếm là dụ số 567 của Vua Đồng Khánh (1/10/1888) về giới hạn các khu nhượng địa cùng sơ đồ đính kèm. Có một thời gian dài trong lịch sử, bản sơ đồ khu nhượng địa ở Hà Nội đã bị mất, thậm chí có ý kiến cho rằng việc "mất" bản sơ đồ nói trên là một "mưu toan có dụng ý". Tuy nhiên, trong chuyến đi nghiên cứu năm 2013 tại Lưu trữ Quốc gia Hải ngoại Pháp ở Aix-en Provence, tác giả Đào Thị Diễm đã tìm thấy bản sơ đồ nói trên trong hồ sơ gốc số 20.244 thuộc phòng Phủ Toàn quyền Đông Dương, qua đó phá tan những nghi ngờ và cung cấp thêm tài liệu nghiên cứu về thành phố Hà Nội thời thuộc địa.

Tài liệu lưu trữ đã giúp cung cấp những cứ liệu xác đáng để chúng ta hôm nay có cái nhìn đúng đắn hơn về lịch sử Hà Nội. Hoặc như cùng một sự kiện thực dân Pháp tấn công, chiếm đóng thành Hà Nội, chỉ khi thấy được góc nhìn, quan điểm, thái độ của kẻ xâm lược qua các thư từ, báo cáo trong tài liệu lưu trữ, chúng ta mới có nhận thức đầy đủ về ý đồ biến Hà Nội thành một "Paris thu nhỏ", một "thành phố Pháp" hoa lệ, chứ không chỉ là dã tâm phá hủy văn hóa bản địa của chính quyền thực dân. **MIỄN THẢO**

● Cuốn sách "Hà Nội thời cận đại".

Những hình ảnh phản cảm

Cô Lương Thị Nụ (bằng giáo viên yoga 200 giờ), có kinh nghiệm hơn 5 năm đi dạy cho biết: “Thời gian gần đây, có nhiều hình ảnh phản cảm của những người tập yoga, khiến cho chúng tôi rất trần trụi, suy nghĩ”. Thực tế, bộ môn yoga vốn mang ý nghĩa đẹp về cả tinh thần và thể chất, nhưng hiện nay đang tạo nên nhiều ý kiến trái chiều trong cộng đồng.

Mới gần đây nhất, hình ảnh và video người phụ nữ mặc đồ tập màu xanh, thực hiện động tác yoga handstand - “trồng cây chuối” bên ngoài Cung Cảnh Phúc (hay còn gọi là Gyeongbokgung) ở Seoul, Hàn Quốc. Người phụ nữ còn đặt chân lên tường rào cung điện.

Hành động này nhận nhiều ý kiến trái chiều trên mạng xã hội. Một fanpage chia sẻ video tập luyện của nữ du khách hút hơn 20 nghìn lượt tương tác. Hầu hết ý kiến cho rằng trang phục bó sát và các tư thế yoga không phù hợp để thực hiện tại điểm du lịch linh thiêng nổi tiếng ở nước ngoài.

Trước đó vài tháng, đoạn video do một người nước ngoài ghi lại cảnh 2 nữ du khách thực hiện các động tác yoga khi tới thăm đỉnh Fansipan (Lào Cai) hàng tiếng đồng hồ, cũng vấp phải những luồng dư luận trái chiều. Nhiều ý kiến cho rằng ở những điểm du lịch đông khách như đỉnh Fansipan, việc thực hiện các tư thế yoga dễ tạo ra khoảng khắc phản cảm với người xung quanh.

Theo thống kê của Hiệp hội Yoga Việt Nam, số lượng người tập Yoga tại Việt Nam đã tăng trưởng vượt bậc trong những năm gần đây. Ước tính, hiện có hơn 10 triệu người tập Yoga thường xuyên trên cả nước. Yoga đã được nhiều người dân biết đến và tham gia tập luyện nhiều năm qua.

Số lượng người tập đông đảo, dẫn đến một bộ phận những người tập yoga mất đi sự văn minh khi thực hành các tư thế. Họ quên đi ý nghĩa thật sự của yoga mà chạy theo các trào lưu “sống ảo” bất chấp. Những người tập này đã vô tình hoặc cố ý gây ảnh hưởng đến người khác, thậm chí đặt bản thân vào nguy hiểm. Lấy ví dụ như đoạn video các bà, các mẹ trong độ tuổi 40 - 50 vẫn thân nhiên mặc đồ bó sát biểu diễn yoga flow (yoga theo nhạc) trong các đám cưới. Hay hình ảnh 17 người phụ nữ mặc quần áo tập yoga, nằm trên những chiếc thảm giữa đường để chụp ảnh với hoa bằng lăng, bất chấp các phương tiện đang lưu thông tại thị trấn Kiến Xương (tỉnh Thái Bình) gây cản trở giao thông nghiêm trọng.

Lực lượng chức năng thị trấn Kiến Xương đã có chế tài xử phạt hành chính, lập biên bản xử lý hành vi tập trung đông người trái phép, nằm ngòai trên đường bộ gây cản trở giao thông, quy định tại điểm a khoản 2 Điều 11 Nghị

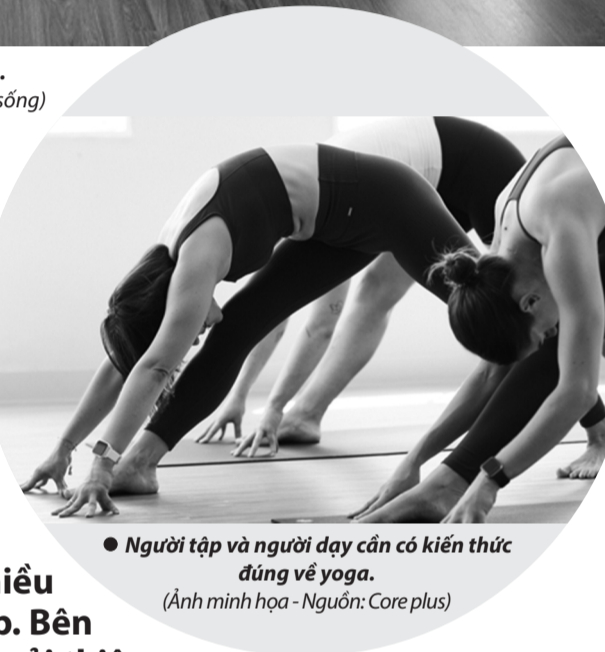
Văn minh khi tập yoga

● Yoga nên được thực hành ở những nơi yên tĩnh, kín đáo.
(Ảnh minh họa - Nguồn: Yoga năng lượng cuộc sống)

● Một bộ phận người tập yoga sai định hướng, tạo nên hành động khoe khoang, phản cảm. (Nguồn: Saostar.vn)

● Người tập và người dạy cần có kiến thức đúng về yoga.
(Ảnh minh họa - Nguồn: Core plus)

Hiện nay, yoga là bộ môn được nhiều người Việt Nam lựa chọn luyện tập. Bên cạnh lợi ích về nâng cao sức khỏe, cải thiện tinh thần, vẫn còn đó những màn tập yoga “khó đỡ” nhận về nhiều ý kiến trái chiều của cộng đồng.

định số 100/2019/NĐ-CP ngày 30/12/2019 của Chính phủ quy định xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực giao thông đường bộ và đường sắt, có 16 người bị xử phạt. Đường như, nhiều người vẫn “bất chấp” quy định cấm.

Mặc dù trào lưu tập yoga outdoor (yoga ngoài trời) thoát ly khỏi phòng tập đang phổ biến nhiều năm gần đây trên thế giới. Tuy nhiên, những người tập sẽ lựa chọn những địa điểm phù hợp để thực hành yoga, chứ không bất chấp biểu diễn “mọi lúc, mọi nơi”.

Đưa yoga trở về đúng giá trị thật

Yoga vốn là một bộ môn khoa học bắt nguồn từ Ấn Độ có tuổi đời hơn 5 nghìn năm. Cái tên “Yoga” trong tiếng Sanskrit (một ngôn ngữ cổ ở Đông Ấn), có nghĩa là hợp nhất lại cả tinh thần, thể chất và linh hồn của người tập. Do vậy, yoga là một hệ thống của nhiều kỹ thuật giúp thân thể và trí não khỏe mạnh. Các tư thế yoga tạo sức ép từ nhiều phía khác nhau trên các phần của cơ thể con người giống như một loại xoa bóp nhẹ. Khi việc điều tiết hormone trở nên quân bình, nó góp phần cân bằng tinh thần

của chúng ta, giúp kiểm soát tốt hơn cơn giận hờn, ghen tị, thêm muốn và sợ hãi.

Hiện nay, một bộ phận người tập yoga ở Việt Nam không giữ được tinh thần nguyên bản của Yoga. Họ có xu hướng khoe khoang các động tác bằng cách chụp hình ở nơi công cộng, quay video phản cảm. Điều này đang gây ra sự hiểu lầm của cộng đồng dành cho yoga.

Cô Trịnh Thị Hằng (bằng giáo viên yoga 500 giờ), có gần 10 năm kinh nghiệm giảng dạy cho biết, yoga cũng giống tất cả những bộ môn thể dục thể thao, đều tạo nên hình ảnh đẹp, dẻo dai cho người tập. Vì vậy, có rất nhiều người thích chụp ảnh với các tư thế yoga. Do thiếu hiểu biết, đào sâu tìm tòi kiến thức, một bộ phận người tập chọn những nơi đông người, địa điểm du lịch nổi tiếng để chụp ảnh sống ảo. Tuy nhiên, theo triết lý và tinh thần của bộ môn yoga, người tập cần nơi yên tĩnh, thư thái để tập trung vào hơi thở, động tác, rèn luyện thân thể và tinh thần, không phải môn trình diễn. Ngoài ra, việc mặc trang phục bó sát cũng khiến một số người hạn chế tập yoga ở những nơi công cộng, đông người.

Cô Trịnh Thị Hằng chia sẻ, để hòa mình vào thiên nhiên, cảm nhận hơi thở cuộc sống. Những người tập yoga thường tìm đến nơi vắng vẻ, yên tĩnh như khu rừng, vùng núi ít người qua lại để tập luyện các asana (tư thế) và thiền định. Chỉ có ở trong không gian tĩnh lặng, người tập yoga mới đi sâu vào bên trong, lắng nghe cơ thể, cải thiện các vấn đề sức khỏe tinh thần, thể chất. Cô nói: “Phong trào tập yoga đang ngày càng phát triển mạnh mẽ trong đời sống thường nhật. Nhiều cá nhân có sở thích chụp ảnh để lưu lại những khoảnh khắc của họ khi luyện tập. Tuy nhiên, mỗi người tập nên tự trang bị thêm những kiến thức đúng, chuẩn về yoga để tránh tạo nên những hình ảnh xấu cho yoga trong mắt cộng đồng”.

Cô Nguyễn Thúy Hiền (hiện đang dạy ở trung tâm California Fitness & Yoga Center) cho biết, tập yoga đường phố mang lại rất nhiều hệ lụy cho người tập. Đầu tiên, đó là nguy hiểm tiềm ẩn như tai nạn giao thông, gây mất trật tự công cộng, ảnh hưởng đến mọi người xung quanh. Ngoài ra, yoga không phải chỉ có một tư thế mà sẽ là chuỗi bài sẽ mang đến cho học

viên dòng chảy tự nhiên, cân bằng: khởi động liên kết hơi thở với chuyển động; sử dụng đa dạng các nhóm tư thế đứng, quỳ, ngồi, nằm sấp,...; sử dụng các tư thế ở đủ ba mặt phẳng và sáu chiều chuyển động; trả thể (hồi phục lại sau các động tác), các tư thế ngả sau và đảo ngược; kết thúc bằng savasana (thư giãn) cuối buổi tập.

Theo cô Hiền, yoga cần phải khởi động thật kỹ trước khi tập, đặc biệt khi thực hành các tư thế nâng cao (thế yoga khó). Việc vội vàng vào các thế khó dễ chụp ảnh “sống ảo” ở nơi công cộng có thể vô tình gây ra các chấn thương khi cơ xương khớp chưa được làm nóng. Ngoài ra liên tục thực hiện duy nhất một tư thế yoga trong 15 - 20 phút dễ chụp ảnh cũng làm mất cân bằng cơ thể.

Cô Hiền cho biết, những người chụp ảnh yoga đường phố ở Việt Nam đang hướng đến “khoe” các tư thế khó với độ uốn dẻo, biên độ mở khớp cao. Điều này đang vô tình tạo ra hình ảnh sai lệch về yoga. Cô chia sẻ: “Yoga bắt đầu từ những tư thế cơ bản, phù hợp cho tất cả mọi người. Việc thực hành những tư thế yoga đơn giản giúp người tập cảm nhận cơ thể, cải thiện sức khỏe sau mỗi buổi thực hành yoga. Điều đáng buồn hiện nay, yoga đang bị hiểu nhầm là bộ môn “làm xiếc”, trình diễn nghệ thuật”. Cô Hiền cho rằng, vai trò của người dạy yoga rất quan trọng, bên cạnh dạy các asana (tư thế), HLV yoga cần phải chia sẻ kiến thức, triết lý yoga để học viên không tập yoga sai mục đích, gây ra nhiều hình ảnh phản cảm.

Thực tế, từ thuở sơ khai đến giờ, tinh thần của Yoga rất văn minh, hướng người tập đến việc nuôi dưỡng con người từ bên trong. Giúp mỗi người thực hành cân bằng tinh thần và thể chất, tiến đến chánh niệm, an yên trong từng giờ phút sống trên trái đất này. Vì vậy, người tập yoga từ xưa đến nay đều đi tìm hạnh phúc ngay bằng chính bản thân của mình, họ nuôi dưỡng lòng bao dung, hiền hòa và xa lánh thế sự xô bồ, ồn ào.

Đặc biệt, người tập yoga lấy tư thế rèn luyện cơ thể. Sau khi có một cơ thể khỏe mạnh, sẽ đi sâu vào tu dưỡng tâm trí và thiền định. Cho nên, yoga vốn dĩ không coi trọng động tác, thúc ép, đòi hỏi người tập phải thật dẻo, khỏe như các diễn viên xiếc. Các bậc guru, yogi và yogini (người thực hành yoga) không lấy các động tác yoga để khoe khoang, cạnh tranh thành tích.

Tại Việt Nam, khi thực hành bộ môn yoga, mỗi người tập nên trang bị lý thuyết của yoga. Ngoài ra, các huấn luyện viên, giáo viên yoga cần cung cấp đúng kiến thức và định hướng cho học viên, tránh việc để người tập hiểu sai, tập luyện sai mục đích của yoga dẫn đến những hành động thiếu văn minh, gây phản cảm trong cộng đồng. **HƯƠNG NGỌC**

Từ màu hồng mặc định đến “thuế hồng”

Định kiến giới hiện diện trong cuộc sống hằng ngày, bao gồm cả trong màu sắc quần áo và đồ chơi cho trẻ em. Đến khi con trẻ bắt đầu nhận thức, mọi người trong gia đình, đặc biệt là người lớn tuổi, thường nói những câu như: “Con trai ai lại mặc màu hồng” hay “Con gái thì phải chơi búp bê, xe cộ khủng long là của con trai” hoặc “Con trai chơi nấu bếp làm gì, phải chơi bắn súng chứ”... Điều này tạo ra những khuôn mẫu về giới (gender stereotype) và vai trò giới (gender role). Họ đang định hướng lựa chọn cá nhân của con trẻ cho “đúng” với thiên kiến của xã hội về sự khác biệt giới tính, để con “không bị chê cười khi ra đường”. Nhưng liệu điều đó có giúp ích cho sự phát triển cũng như tương lai của con không?

Tháng 6/1918, trên Tạp chí Trẻ em của Mỹ, một bài báo đã từng tổng kết rằng: “Màu hồng là màu của con trai, còn màu xanh là màu của con gái”. Lí do là vào thời kỳ bấy giờ, màu hồng thể hiện sự mạnh mẽ và quyết đoán hợp với phái mạnh, còn màu xanh mềm mại và thanh nhã nên dành cho phái yếu. Trào lưu phân biệt màu sắc theo giới tính tồn tại khoảng nửa đầu thế kỉ 20 từ nước Mỹ, theo Jo Paoletti - một nhà xã hội học tham gia nghiên cứu trên.

Tại sao lại có sự mặc định như vậy? Vì nhiều quan điểm cho rằng đó là một “quy chuẩn” của mọi xã hội và thậm chí, nó cũng có thể là một đặc điểm sinh học của con người, nên cần mặc nhiên thừa nhận. Bé trai mang giới tính nam, đương nhiên là thích màu xanh, ngược lại, màu hồng nữ tính là của riêng những bé gái.

Không chỉ màu sắc, sự mặc định còn sâu hơn nữa khi đồ chơi được tiếp thị cho bé gái thường nhấn mạnh vào sự hấp dẫn cùng kỹ năng gia đình, trong khi đồ chơi được tiếp thị cho bé trai có xu hướng liên quan đến tính cạnh tranh và bạo lực. Điều này đã vô tình tạo ra những quan niệm, định kiến rằng bé gái được khuyến khích chơi búp bê nên tất nhiên việc chăm sóc con cái là trách nhiệm của phụ nữ. Tương tự, khi bé trai chỉ tiếp xúc với đồ chơi mang tính bạo lực, trẻ sẽ dễ dàng chấp nhận rằng nam giới phải mạnh mẽ, quyết đoán và hiếu chiến.

Thậm chí, từ những quan niệm này mà một loại thuế đã hình thành, đó là “Pink tax” (thuế hồng). Mặc dù được gọi là “thuế” nhưng thuế hồng không hề xuất hiện chính thức trong luật pháp và được chính phủ các nước quy định rõ ràng như các loại thuế khác. Tên gọi “thuế hồng” ra đời bởi màu hồng vốn được coi là màu sắc thường đại diện cho phái nữ (các sản phẩm, vật dụng dành cho phụ nữ có xu hướng sử dụng màu hồng trong mẫu mã, bao bì). Khi kết hợp với “thuế”, pink tax đề cập đến khoản chi phí vô lý mà nữ giới cần phải trả thêm cho các sản phẩm tiếp thị đặc biệt dành cho phụ nữ so với sản phẩm tương đương dành cho nam giới. Đơn giản hơn, thuế hồng dùng để chi khoản chi phí chênh lệch nhằm vào các sản

Vì sao cứ phải “trai xanh, gái hồng”?

● Ảnh minh họa. (Nguồn: Afamily)

● Thuế hồng khiến cho cùng là nước súc miệng giống nhau nhưng mức giá chênh lệch là 1 USD cho phiên bản của nữ. (Nguồn: Tạp chí đẹp)

● Việc xóa bỏ định kiến giới trong màu sắc quần áo, đồ chơi giúp thúc đẩy bình đẳng giới trong mọi lĩnh vực của đời sống.

Xã hội chúng ta vẫn đã và đang mặc định rằng, màu hồng (hay những màu sắc rực rỡ) là dành cho con gái, còn màu xanh (hay những gam màu lạnh) là dành cho con trai. Trong khi đó, theo các nghiên cứu, việc xóa bỏ định kiến giới trong màu sắc quần áo, đồ chơi không chỉ giúp trẻ phát triển cân bằng mà còn đóng góp vào việc thay đổi nhận thức xã hội về vai trò giới tính, từ đó thúc đẩy bình đẳng giới trong mọi lĩnh vực của đời sống. Hiện nay, nhiều quốc gia và doanh nghiệp đang nỗ lực xóa bỏ định kiến giới trong màu sắc quần áo, đồ chơi trẻ em.

phẩm và dịch vụ dành cho phái nữ so với phái nam.

Theo một nghiên cứu của Cơ quan tư vấn tiêu dùng New York (CDCA) diễn ra trên 800 loại sản phẩm, phụ nữ phải trả nhiều tiền hơn cho hầu hết các sản phẩm trong suốt cuộc đời của họ, từ quần áo trẻ em đến các mặt hàng chăm sóc sức khỏe tại nhà. Có thể kể đến như quần áo nữ đắt hơn 8% so với phái nam, các sản phẩm chăm sóc sức khỏe dành cho nữ đắt hơn nam khoảng 13% hay thậm chí là đồ chơi dành cho các bé gái đắt hơn 7% so với bé nam. Nếu cùng là sản phẩm dao cạo, nam giới chỉ phải chi trả \$4.99 thì nữ giới phải trả đến \$5.39. Không chỉ dừng lại ở những mặt hàng thông thường, “thuế hồng” còn đề cập đến phần chi phí phụ thêm đối với những sản phẩm tiêu dùng mà nữ giới bắt buộc phải sử dụng như băng vệ sinh, cốc nguyệt san...

“Thuế hồng” đã có mặt từ rất sớm thông qua các cuộc nghiên cứu về tiêu dùng ở Mỹ. Vào năm 1994, một báo cáo từ bang California, Mỹ cho biết 64% cửa hàng ở nhiều thành phố tính thêm phụ phí khi giặt, hấp áo nữ cho thấy hiện tượng “thuế hồng” đã tồn tại ít nhất từ những năm 1990. Tuy nhiên vào thời điểm đó, cụm từ “thuế giới tính” (gender tax) thường được sử dụng hơn thay vì “thuế hồng”. Bằng đi khoảng hai thập kỉ, đến năm 2015, sự xuất hiện của “thuế hồng” đã trở thành tâm điểm và nhận được sự quan tâm của cộng đồng nhiều hơn bao giờ hết khi hạ nghị sĩ đảng Dân chủ tại California, Jackie Speier, đã giới thiệu về Đạo luật bãi bỏ “thuế hồng”.

Lý do của sự phản đối bởi “thuế hồng” hiển nhiên làm sức mua của phụ nữ giảm sút, kéo theo hệ lụy là mức lương của hai giới sẽ càng cách biệt hơn (hiện tại trên nhiều nước, vấn đề sự mất

cân bằng về lương trong cùng một công việc đã và đang xảy ra, khi mà phụ nữ có mức lương thấp hơn 10% so với nam giới); “thuế hồng” hứa hẹn sẽ làm trầm trọng hóa phân biệt giới tính trong tương lai. Sau ý kiến của hạ nghị sĩ đảng Dân chủ, làn sóng ủng hộ đến từ nữ giới về Đạo luật trên trở nên mạnh mẽ hơn bao giờ hết...

Đừng ngăn trẻ em được làm chính mình

Theo các nghiên cứu, việc xóa bỏ định kiến giới trong đồ chơi không chỉ giúp trẻ phát triển cân bằng mà còn đóng góp vào việc thay đổi nhận thức xã hội về vai trò giới tính, từ đó thúc đẩy bình đẳng giới trong mọi lĩnh vực của đời sống. Hiện nay, nhiều quốc gia và doanh nghiệp đang nỗ lực xóa bỏ định kiến giới trong đồ chơi. Đơn cử như năm 2022, Tây Ban Nha phê duyệt Bộ luật tự quản mới về quảng cáo đồ chơi

dành cho trẻ em. Luật này cấm các quảng cáo nhắm vào trẻ vị thành niên sử dụng hình ảnh phân biệt đối xử, khiêu dâm hoặc hạ thấp nhân phẩm của trẻ em gái; đồng thời khuyến khích sử dụng các hình ảnh đa dạng không có định kiến giới tính. Quy định này cũng cam kết tránh liên tưởng đồ chơi với các vai trò (công việc gia đình hoặc làm đẹp với trẻ em gái; các hành động, hoạt động thể chất hoặc công nghệ với trẻ em trai) và yêu cầu đồ chơi không được trình bày với bất kỳ dấu hiệu nào cho thấy chúng dành cho một giới tính này hay giới tính khác.

Cùng thời điểm trên, nhà sản xuất đồ chơi Lego của Đan Mạch cũng tuyên bố sẽ nỗ lực xóa bỏ định kiến giới tính khỏi đồ chơi của mình. Theo đó, hãng không còn tiếp thị các mặt hàng dành riêng cho bé gái hay bé trai nữa mà sẽ bán các sản phẩm trung tính về giới tính, cho bất kỳ ai muốn mua chúng.

Trước đây, thương hiệu đồ chơi trẻ em nổi tiếng thế giới Hamleys luôn chia ra 2 tầng riêng theo giới tính: một tầng là đồ chơi dành cho bé gái chỉ toàn sắc hồng và một tầng là đồ chơi dành cho bé trai với sắc xanh dương. Nhưng từ năm 2011, thương hiệu đến từ Anh quốc này đã thay bằng các bảng hiệu phân chia theo hạng mục đồ chơi như thú nhồi bông, xe cộ, mô hình...

Sở dĩ các sản phẩm trung tính về giới tính được đề cao vì theo những đánh giá và khảo sát từ Hiệp hội đồ chơi Mỹ mới đây cho biết, đồ chơi trung tính về giới ngày càng phổ biến và nhận được sự quan tâm của các gia đình có con nhỏ tại Mỹ và các nước châu Âu vì mang lại nhiều lợi ích cho trẻ em. Các nghiên cứu về tâm lý hành vi dựa trên giới cũng chỉ ra, những đồ chơi trung tính, nhất là đồ chơi liên quan đến STEM (khoa học, công nghệ, kỹ thuật và toán học), có những lợi ích đặc biệt cho việc phát triển các vùng não của trẻ em liên quan đến tư duy sáng tạo, giải quyết vấn đề và lý luận không gian; giúp trẻ em được tự do khám phá dựa trên sở thích của mình một cách độc lập, không theo cách xã hội phân loại theo giới tính hoặc nhận định theo giới tính của trẻ.

Chiến dịch của thương hiệu đồ chơi trẻ em nổi tiếng Hamleys cũng bắt nguồn từ nhận định của nhà khoa học thần kinh Laura Nelson: “Sự phát triển của con trẻ sẽ bị giới hạn nếu các con chỉ được chơi với một loại đồ chơi nhất định”.

Lựa chọn đồ chơi trung tính về giới tính cho phép trẻ được tự do khám phá và phát huy tiềm năng cá nhân, đồng thời phát triển kỹ năng giao tiếp và cảm xúc. Vì đồ chơi trung tính STEM được thiết kế khuyến khích trẻ chơi theo kiểu mở với không gian thử nghiệm và sai sót. Điều này vô cùng có giá trị giúp trẻ em hiểu rằng sai lầm là một phần của quá trình học tập. Cùng với những lợi ích về nhận thức, đồ chơi trung tính về giới cho phép trẻ em ở mọi giới tính được sáng tạo, thực hành chơi và đưa ra lựa chọn dựa trên sở thích của mình.

MINH MINH (tổng hợp)

Không để khuôn mẫu phá hoại tương lai của trẻ

Khuôn mẫu chính là tiền đề của định kiến xã hội. Khi một cá nhân không tuân theo, họ sẽ bị số đông phân biệt đối xử, thậm chí là kỳ thị. Những định kiến này ăn sâu sẽ khiến nhiều người khó lòng khoan dung hơn với những điều khác biệt. Hơn nữa, khuôn mẫu giới tính còn là vật cản ngăn chúng ta hướng đến bình đẳng giới và xóa bỏ sự phân biệt giới tính. Nếu chúng ta cứ tiếp tục “tiềm nhiệm” vào đầu óc con trẻ những định kiến kiểu “trai xanh, gái hồng” như vậy thì liệu có công bằng cho những đứa trẻ với đặc điểm khác biệt. Khi trẻ không “vừa vặn” với bất kỳ khuôn mẫu nào, nhưng phải gò mình theo quan niệm của người lớn và kìm nén cá tính riêng, đời sống tinh thần của trẻ chắc hẳn sẽ vô cùng tiêu cực và u uất. Khi bị phụ huynh đồng khuôn sự lựa chọn, trẻ sẽ mất đi rất nhiều cơ hội trải nghiệm và học hỏi. Vô tình, họ cũng đang ngăn cản trẻ khám phá tính cách, tài năng, điểm mạnh và điểm yếu. Điều này rất dễ dẫn đến khủng hoảng căn tính (identity crisis) về sau với trẻ khi đã trưởng thành.

“Yêu mới ghen” hay bạo lực giới - góc nhìn từ cơ quan giám định pháp y

Nhiều người vẫn quan niệm “yêu mới ghen” để từ đó dẫn đến các hành động sai lầm trong ứng xử, thậm chí là vi phạm pháp luật vì “cuồng yêu, cuồng ghen”. Nhân Tháng hành động vì bình đẳng giới và phòng ngừa ứng phó với bạo lực trên cơ sở giới năm 2024, nhiều câu chuyện “tận mục sở thị” ở Trung tâm Pháp y Hà Nội đã để lại những vấn đề đáng để suy ngẫm...

Khi dao và lửa “nói hộ tình yêu”

Trong mối quan hệ tình cảm nam nữ, các cặp đôi có nhiều mâu thuẫn, xảy ra xích mích, cãi cọ, nhiều trường hợp dẫn đến xô xát. Nhưng điều đáng buồn nhất là nhiều cặp đôi không kiểm soát hành vi bản thân, đã gây tổn hại đến đối phương, dẫn đến thương tích, tính mạng. Ngày 16/8/2024, tại một trung tâm thương mại trên phố Trần Duy Hưng (quận Cầu Giấy, TP Hà Nội) đã xảy ra một vụ sát hại bạn gái rồi tự sát. Theo thông tin từ CQĐT, T.T.A (sinh năm 1993, ở huyện Phú Lương, tỉnh Thái Nguyên) cùng chị L.T.H. (sinh năm 1994, ở huyện Nam Sách, tỉnh Hải Dương) đến trung tâm thương mại rồi tại đây cả hai đã xảy ra mâu thuẫn. Trong lúc tức giận, T.T.A đã dùng dao sát hại chị L.T.H. rồi tự sát. Tại hiện trường, chị L.T.H đã tử vong tại chỗ, còn T.T.A trong tình trạng nguy kịch. CQĐT xác định nghi phạm và nạn nhân có quan hệ yêu đương.

Tiếp nhận vụ việc ở góc độ giám định, hồ sơ ngày 21/8/2024 tại Trung tâm Pháp y Hà Nội cho thấy, T.T.A có thương tích đứt tĩnh mạch cảnh ngoài hai bên, đang thở qua canuyn mở khí quản, do đó đối tượng giám định dù tinh táo, bình tĩnh nhưng không thể nói chuyện được. Theo hồ sơ thì đối tượng và nạn nhân có quan hệ tình cảm với nhau được khoảng 3 tháng. Hôm xảy ra vụ việc, cả hai đến trung tâm thương mại để mua đồ, có đi qua lối tắt vào khu thương mại. Tại đây, cả 2 xảy ra cãi vã, mâu thuẫn với nhau, chị L.T.H rút chiếc dao gấp (là chiếc dao mà T.T.A hay sử dụng trước đây) và nói nếu chết thì chết cùng nhau. Thấy vậy, T.T.A đã dùng tay giằng lấy chiếc dao trong tay chị L.T.H. Trong lúc này, T.T.A quay mũi dao về phía cổ mình đâm một nhát và sau đó quay mũi dao ra phía cổ chị L.T.H, đâm một nhát

vào phần giữa. Lúc cả hai ngã xuống nền gạch, T.T.A thấy chiếc dao trong chị L.T.H đã được thả lỏng nên đã cầm con dao tự cứa vào cổ mình. Thấy máu phun ra nhiều, nghĩ mình sắp chết nên T.T.A cầm dao đâm về phía cổ chị L.T.H liên tiếp nhưng không nhớ rõ số lần đâm do mất máu nhiều, choáng váng để chị L.T.H chết cùng, sau đó, T.T.A ngất đi không biết gì nữa.

Ở một vụ việc khác, chị L và anh L có quan hệ yêu đương nhưng khi mâu thuẫn anh L đã dùng xăng đốt phòng ngủ khiến chị L bị bỏng. Cụ thể vụ việc, trong quá trình yêu nhau chị L và anh L xảy ra mâu thuẫn, cãi vã. Anh L nhắn tin chửi mắng chị L nên bị chị L chặn tin nhắn. Anh L bức tức đã mua xăng đến nhà chị L dọa đốt nhà. Anh L có nhắn tin cho chị L với nội dung: “Mày mở cửa ra để tao nói chuyện, nếu không mở cho nhà mày sáng nhất”. Khi thấy chị L không mở

cửa, cũng không trả lời tin nhắn, anh L đã chửi bới, đập cửa nhà chị L, rồi mở nắp xăng, đổ vào nhà qua khe cửa chính. Đang đổ thì thấy anh P (là bạn xã hội chị L) ra mở cửa. Do tức giận về việc có người đàn ông lạ ở nhà chị L, anh L đã xông vào, kéo cổ chị L và chửi bới, sau đó dùng can xăng đổ xăng ra xung quanh, dính cả vào người chị L. Sau khi cãi vã, anh L ra khỏi chị L khoảng 5 phút thì vào lại thấy chị L đang lấy khăn lau xăng trên sàn nhà. Anh L cầm chiếc bật lửa đe dọa chị L, rồi bật lửa lên châm vào quần áo đang treo khiến lửa bùng lên. Theo chị L, chị và anh L có quan hệ tình cảm nhưng hay mâu thuẫn, cãi nhau vì anh L hay chửi bới, dọa giết... Hôm xảy ra vụ việc, khi lửa bùng lên, chị L có hét to bảo anh L dập lửa nhưng anh L đứng yên, không hành động gì cho đến khi lửa bùng to mới chạy vào nhà vệ sinh, lấy xô nước dội, thì lửa đã bắn bén vào người chị L. Chị L chạy khỏi nhà để cầu cứu và được người dân đưa đi cấp cứu.

Làm việc với cơ quan chức năng, điều chị L mong muốn là hành vi của anh L bị xử lý theo đúng pháp luật.

Tình yêu để lại nỗi đau tâm lý và tổn thương thể xác

Có thể thấy, trong quá trình làm việc, các bác sĩ, giám định viên ở Trung tâm Pháp y Hà Nội đã không ít lần chứng kiến hậu quả đau lòng của các vụ “cuồng yêu, cuồng ghen”. Nhưng với bác sĩ Nguyễn Văn Tú, có một vụ “cuồng yêu, cuồng ghen” khó có thể quên.

Tháng 9/2023 Trung tâm Pháp y Hà Nội nhận được trung cầu giám định một vụ việc, trong đó đối tượng giám định bị mất đốt thứ nhất và nửa đốt thứ hai của ngón út trái và đứt vùng da tại phải. Hồ sơ cho thấy, anh M.H.H (sinh năm 1995, ở Hà Nội) và chị L.T.S (sinh năm 1994, ở Thanh Hóa) có quan hệ yêu đương. Hai gia đình đã làm lễ ăn hỏi nhưng chưa tổ chức đám cưới. Sau lễ ăn hỏi, chị L.T.S về sống cùng anh M.H.H và gia đình, nhưng sau đó do mâu thuẫn nên chị L.T.S ra sống ở ngoài.

Ngày 17/8/2023, khi anh M.H.H đến chơi tại phòng ở của chị L.T.S lúc đang ngủ thì thấy nhói đau ở ngón tay. Tỉnh dậy, anh M.H.H thấy đốt ngón út đã đứt rời, liền nhặt cho vào túi nilon rồi bảo chị L.T.S đưa đến bệnh viện cấp cứu. Tại bệnh viện, chị L.T.S bức tức nên đưa anh M.H.H ra về không cần bác sĩ xử lý vết thương. Trên đường về, chị L.T.S đã vứt túi nilon đựng ngón tay của anh M.H.H.

Ngày 2/9/2023, anh M.H.H và chị L.T.S đi du lịch ở Trảng An, Ninh Bình. Buổi tối tại khách sạn, anh M.H.H thấy đau ở tai phải máu chảy nhiều phải vào đưa vào bệnh viện để băng vết thương. Ngày 3/9/2023 trở về Hà Nội, anh M.H.H vào bệnh viện khâu vết thương. Đến ngày 18/9/2023, khi gia đình nhìn thấy vết thương ở tai phải anh M.H.H, anh đã kể lại toàn bộ sự việc. Gia đình đã đưa anh M.H.H đến cơ quan công an trình báo sự việc. Tại CQĐT, trong biên bản làm việc anh M.H.H đề nghị xử lý hành vi của L.T.S theo quy định của pháp luật vì đã gây thương tích cho anh.

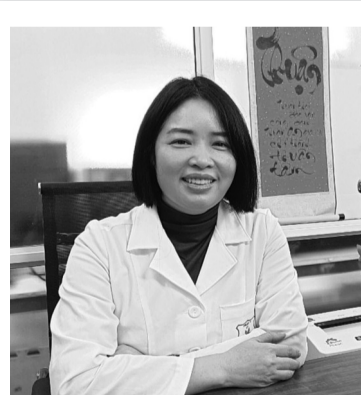
Trao đổi với phóng viên, bác sĩ Nguyễn Văn Tú cho biết, ở vụ việc này, người nam bị bạn nữ cắt đầu ngón V bàn tay trái trong lúc ngủ, nhưng bạn nam không đi khám, không trình báo công an, vẫn chấp nhận được bạn nữ băng bó, chăm sóc, vẫn duy trì mối quan hệ tình cảm. Người nam không rõ lý do cụ thể vì sao bạn nữ lại làm tổn thương mình, nhưng vì yêu nên tha thứ, khuyên nhủ. Nhưng lần tiếp theo, bị bạn nữ cắt đứt một phần vành tai trái, do không chịu đựng được và được người nhà khuyên bảo đã đến trình báo công an.

“Tôi còn nhớ, anh M.H.H khi đến cơ quan giám định nhận thấy tính cách có vẻ trầm tính, hơi nhút nhát. Tôi chỉ được tiếp xúc với người bị hại, nên không hiểu được hoàn toàn câu chuyện, hiểu được tâm lý, suy nghĩ bạn nữ. Nhưng ở phía bạn nam, tôi nhận thấy nỗi đau tâm lý và tổn thương ở thể xác. Liệu đó có phải là tình yêu hay không là vấn đề rất khiến tôi suy nghĩ”, theo bác sĩ Nguyễn Văn Tú.

XUÂN HOA - TUẤN ANH

● Ảnh minh họa. (Nguồn: GDTD)

“Từ góc độ cơ quan giám định, điều tôi lo ngại hiện nay là tình trạng “cuồng yêu, cuồng ghen” xảy ra khá nhiều. Theo y học, “Sổ tay thống kê và chẩn đoán các rối loạn tâm thần” của Hội Tâm thần học Hoa Kỳ (DSM-IV) cho thấy, “cuồng yêu” có thể được xếp vào nhóm rối loạn nhân cách (personality disorders). Từ rối loạn này, người “cuồng yêu” dẫn đến cảm xúc ghen tuông, giận dữ, căm thù người yêu, không kiểm soát được cảm xúc. Từ đó dẫn đến việc người “cuồng yêu” dễ bị kích động, gây hấn, lừa dối người khác; sẵn sàng vi phạm pháp luật, thậm chí giết người yêu khi bị từ chối, chia tay; kiểm soát người yêu một cách quá mức thông qua điện thoại, tin nhắn và các mối quan hệ của đối phương trong đời thực; phụ thuộc vào người yêu một cách quá mức...”

Theo tôi, với mỗi người nếu chẳng may gặp phải đối tượng “cuồng yêu, cuồng ghen” rất cần sự giúp sức của chuyên gia tham vấn, của người thân

và đặc biệt cùng với sự giúp sức của cơ quan chức năng bằng những sự can thiệp mạnh mẽ nếu cần. Cảnh đó, mỗi gia đình cần tạo ra hành lang tâm lý phát triển an toàn cho con cái, tránh những khủng hoảng không đáng có hay sang chấn ảnh hưởng đến đời sống của con cái. Bên cạnh đó, phải thường xuyên giáo dục giới tính, giáo dục tình cảm và giá trị sống, kỹ năng sống, đặc biệt là ứng xử trong tình yêu. Tăng cường giáo dục cho trẻ em về việc tôn trọng giá trị bản thân mình. Không dễ dàng để cho người khác xâm hại đến thân thể hoặc làm tổn thương tinh thần, danh dự, nhân phẩm... kể cả đó là người thân, người yêu của mình. Phát hiện sớm những người có biểu hiện tâm lý bất thường để có biện pháp ngăn chặn tình huống xấu có thể xảy ra.

Về mặt xã hội học, tôi nghĩ cũng cần có những nghiên cứu chuyên biệt về vấn đề này ở nhiều góc độ để hướng đến sự can thiệp có cơ sở trên bình diện cá nhân và xã hội” - bà Nguyễn Thị Ngọc Yến, Giám đốc Trung tâm Pháp y Hà Nội.

TRUNG TÂM PHÁP Y HÀ NỘI
PHỐI HỢP THỰC HIỆN

Những “chiếc nón cuộc đời”

“Mỗi chúng ta đội một chiếc nón khác nhau, có thể là chiếc nón của kỹ sư, chiếc nón của bác sĩ... đôi khi định kiến bắt mình đội một chiếc nón của người nội trợ. Nhưng hãy tin rằng, bên trong bạn luôn có một sức mạnh, nội lực mạnh mẽ để đội chiếc nón của riêng mình”...

● Yến Trần giao lưu trực tuyến với các bạn trẻ. (Ảnh: T.Ư Đoàn)

● Cô gái người H'Mông Má Thị Di là nhân vật chính trong phim 'Những đứa trẻ trong sương'. (Ảnh: NĐTTS)

Còn đó “Những đứa trẻ trong sương”

“Những đứa trẻ trong sương” - phim tài liệu về những đứa trẻ ở vùng cao Việt Nam của đạo diễn Hà Lệ Diễm truyền đi thế giới tiếng nói khác biệt về việc đấu tranh cho quyền của phụ nữ.

“Những đứa trẻ trong sương” xoay quanh Di, cô bé 13 tuổi sống trong một ngôi làng ở vùng núi Sa Pa. Khi tới tuổi dậy thì, tính cách của Di thay đổi rõ rệt. Cô gái nhỏ vô tư trở nên bướng bỉnh, nhạy cảm và thường xuyên xung đột với mẹ, người đang cố gắng giữ Di tránh xa những mối quan hệ mà em chưa đủ trưởng thành để xử lý. Một ngày mùa xuân, Di đi chơi hội và bị một cậu bé hơn tuổi bắt về làm vợ. Cô cố gắng chống cự và nhất quyết không lấy chồng mà muốn được tiếp tục đi học.

Chọn một câu chuyện khác biệt tập trung vào cuộc sống của những đứa trẻ vùng cao với tục bắt vợ, đạo diễn Hà Lệ Diễm đã gây kinh ngạc cho truyền thông và khán giả thế giới khi ra mắt bộ phim “Những đứa trẻ trong sương” năm 2021. Phim đã chu du ở rất nhiều liên hoan phim trên thế giới và nhận vô số lời khen ngợi từ các trang báo điện ảnh uy tín.

Tuy nhiên, khán giả Việt Nam chỉ thực sự quan tâm tới bộ phim khi nó vào danh sách rút gọn 15 phim tài liệu xuất sắc của Oscar 2023. Quan trọng hơn, bộ phim lan tỏa thông điệp nhân văn sâu sắc về những đứa trẻ không ngừng đấu tranh cho những quyền cơ bản nhất là tự quyết định cuộc sống cho mình.

Trong phim, những đứa trẻ ngây thơ đang tuổi ăn tuổi chơi mới 12 - 13 tuổi có thể đột nhiên bị chàng trai nào đó bắt về và bắt đầu cuộc đời làm vợ, làm mẹ khi còn chưa biết cuộc sống ngoài kia ra sao. Những đứa trẻ chỉ quần quanh ở nơi mình sinh ra rồi bị bó buộc cuộc đời bằng một phong tục xa

xưa có thể thay đổi cuộc đời các em nhanh chóng. Nhưng Di - nhân vật chính của phim đã không cam chịu cuộc sống như thế, không cam chịu bị một chàng trai chưa kịp lớn bắt về làm vợ khi mới 14 tuổi. Di muốn tự quyết định số phận của mình dù có thể xung đột với cha mẹ và bị cộng đồng chỉ trích.

“Những đứa trẻ trong sương” trở thành cuộc xung đột về ý thức giữa các thế hệ, xoay quanh câu hỏi về phong tục tập quán và những khát khao tự định đoạt cuộc đời mình. Di không muốn thuận theo tục cướp vợ của người Mông nhưng cô cũng sợ cha mẹ phải xấu hổ với làng xóm khi đi ngược nét văn hóa truyền thống đã thành tục lệ bao đời nay ở quê mình.

Chị Châu Thị Say - mẹ của Má Thị Di, sinh năm 1982 đã trải qua hôn nhân theo truyền thống của người Mông. Trong câu chuyện của Di, với vai trò một người mẹ, để bảo vệ tương lai và hạnh phúc của con gái, bà đã trải qua sự đấu tranh tâm lý, giằng xé về nội tâm giữa việc nên theo tục lệ xưa nay của dân tộc mình hay tôn trọng quyết định và hạnh phúc của con mình. Chuyện của em Má Thị Di, dân tộc Mông là câu chuyện đời của những bé gái và người phụ nữ vùng cao, nơi còn nhiều khó khăn và rào cản ngăn cản sự phát triển của người phụ nữ. Trả lời câu hỏi vì sao ở độ tuổi 14 - 15, Di không như các bạn gái Mông khác đều đã lấy chồng, ngược lại còn chống lại người đã “kéo” Di về làm vợ?

Má Thị Di cho biết, từ khi 15 tuổi, dù chưa đủ khả năng làm con dâu, đang muốn đi học, nhưng đã bị “kéo” về làm vợ. Nhưng vì cuộc sống hạnh phúc cá nhân mình, Má Thị Di đã can đảm vượt lên tập tục, từ chối không về làm vợ, tiếp tục học hành, trở thành nhân vật truyền cảm hứng cho nhiều phụ nữ vùng cao. Di mơ ước sẽ mở homestay tại quê hương Sa Pa, tạo nhiều việc làm

● Những cô bé vẫn chưa rời vòng tay mẹ và còn mãi chơi đột nhiên phải làm vợ, làm mẹ vì tục bắt vợ. (Ảnh: NĐTTS)

cho những người phụ nữ dân tộc thiểu số vùng cao để họ có thu nhập, chủ động cuộc sống, không phải là nạn nhân của bạo lực gia đình.

Đạo diễn Hà Lệ Diễm cho biết, cô gặp Di năm 2017 và thấy cô bé có nhiều điểm giống bản thân hồi trẻ. Là người dân tộc Tày ở Bắc Kạn, Hà Lệ Diễm từng chứng kiến nhiều bạn bè đánh mất tuổi thơ vì lập gia đình sớm. Cô thuyết phục Di để ghi lại những dấu mốc trưởng thành của em suốt hơn 3 năm. Nhiều giai đoạn, đạo diễn ăn ở như người trong gia đình Di để ghi lại những hình ảnh chân thực nhất. Nữ đạo diễn sinh năm 1992 đã dành gần 4 năm ở trong gia đình nhân vật chính để hoàn thành bộ phim...

Chuyện được viết lên từ cuộc đời mẹ

“Mỗi chúng ta đội một chiếc nón khác nhau, có thể là chiếc nón của kỹ sư, chiếc nón của bác sĩ... đôi khi định kiến bắt mình đội một chiếc nón của người nội trợ. Nhưng hãy tin rằng, bên trong bạn luôn có một sức mạnh, nội lực mạnh mẽ để đội chiếc nón của riêng mình”, Võ Lê Yến Trần chia sẻ tại Lễ tổng kết cuộc thi sản xuất sản phẩm truyền thông trên nền tảng số về nâng cao nhận thức bình đẳng giới tại vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi “Rẻo cao hạnh phúc”.

Hơn 1,6 triệu tác phẩm dự thi đều được đầu tư công phu, kỹ lưỡng với nhiều hình thức đa dạng, sáng tạo như infographic, poster, tranh cổ động... Các tác phẩm đã tuyên truyền, lan tỏa thông điệp tích cực về cuộc sống bình đẳng, an toàn, hạnh phúc, không có bạo lực và phân biệt nam nữ, nói không với tảo hôn, định kiến giới, khuôn mẫu giới, qua đó góp phần kêu gọi xóa bỏ hủ tục, định kiến, xây dựng cộng đồng văn minh, gia đình hạnh phúc.

Giao lưu từ xa, Võ Lê Yến Trần - sinh viên Trường Đại học Drexel, bang Pennsylvania, Hoa

Kỳ với tác phẩm đạt giải Nhì: “Khu rừng của những chiếc nón” đã có những chia sẻ xúc động.

Tác phẩm của Yến Trần được thực hiện từ năm 2022 và đầu năm 2024 mới hoàn thiện. Cô gái vào vai người mẹ đã khuất của mình, kể lại câu chuyện ngắn về cuộc đời thật của mẹ. Tác phẩm của Trần hiện cũng được viết bằng tiếng Anh để góp phần lan tỏa thông điệp về bình đẳng giới tới bạn bè quốc tế.

“Mẹ em đã gặp nhiều định kiến như không nên học cao, để dành tiền cho các em đi học. Vì vậy, mẹ luôn dạy chúng em về bài học của những chiếc nón. Rằng, mỗi chúng ta đội một chiếc nón khác nhau, có thể là chiếc nón của kỹ sư, chiếc nón của bác sĩ... đôi khi định kiến bắt mình đội một chiếc nón của người nội trợ. Nhưng hãy tin rằng, bên trong bạn luôn có một sức mạnh, nội lực mạnh mẽ để đội chiếc nón của riêng mình”, Trần chia sẻ.

Yến Trần cho biết: “Mình áp ủ viết một quyển sách về cuộc đời của mẹ từ trước khi mẹ qua đời. Do dự mãi đến giờ 2 năm rồi mới hoàn thiện. Một quyển sách dành cho mẹ, dành cho mình và cho tất cả các bạn nữ trên đời”.

Trong câu chuyện, Trần đã vào vai người mẹ của mình với tên gọi Thanh Dung để chia sẻ về chính cuộc đời của mẹ, một người phụ nữ bình thường: “Tôi không phải một diễn viên, một ca sĩ, một nhà chính trị gia, một phi hành gia mà ai cũng biết. Tôi lại càng không phải một người có thể dẫn dắt trái đất xinh đẹp này. Tôi là một cô gái, một người phụ nữ và một người mẹ”.

Thanh Dung từng thất bại ở tuổi 18 khi trượt kỳ thi đại học, phải đối diện với định kiến “Con gái con lười học cao làm gì, mai sau chỉ cần lấy chồng là xong”. Tuy nhiên, cô gái đã mạnh mẽ vượt qua, tự quyết định chiếc nón bản thân muốn đội, tiếp tục học tập để vào ngôi trường mơ ước.

Mỗi chiếc nón có hình dạng, màu sắc khác nhau... Tuy nhiên, nguyên liệu chung để tạo nên chúng chính là: vẻ đẹp, kiến thức và sự kiên cường. “Bất kỳ loại nón nào, bất kể to hay nhỏ, trang trọng hay đơn thuần chúng đều chứa một phần của trái tim và một mảnh của ký ức”. Điều quan trọng bạn có đủ mạnh mẽ để quyết định chiếc nón bạn muốn đội”. Đó là thông điệp Yến Trần muốn gửi gắm đến cộng đồng.

Lời dặn của mẹ trở thành nguồn động lực cho Yến Trần vươn lên. Hiện ngoài học tập, theo đuổi ước mơ, cô gái trẻ còn có nhiều hoạt động đóng góp cho xã hội. Năm 2024, Yến Trần đã hoàn thành dự án “Phòng tin học Thanh Dung” dành tặng trẻ em dân tộc thiểu số ở Lạng Sơn. Cô gái trẻ mong muốn đây sẽ là điểm khởi đầu cho các em ở vùng cao được học cách sử dụng máy tính, tiếp cận tri thức và hiện thực hóa ước mơ.

TS. Khuất Thu Hồng - Viện trưởng Viện Nghiên cứu phát triển xã hội nhìn nhận, thanh niên hiện nay có nhiều quan điểm tiến bộ hơn về bình đẳng giới. Dẫn số liệu nghiên cứu với khoảng 3 nghìn nam giới, TS. Hồng nhận định, nam giới tuổi càng trẻ thì có quan niệm cởi mở hơn về phân công lao động trong gia đình. Nam giới trẻ cũng thừa nhận năng lực của phụ nữ nhiều hơn, đó là tư tưởng mới. “Các bạn gái trẻ hiện nay cũng có tư tưởng tiên bộ hơn, mạnh dạn đấu tranh cho vị trí, quyền lợi của mình trong gia đình, xã hội. Không còn là phụ nữ rụt rè, cam chịu như thế hệ của mẹ, của bà”, TS. Hồng nói.

Tại Diễn đàn, ông Ngô Văn Cường - Bí thư T.Ư Đoàn đề nghị các cấp bộ Đoàn tiếp tục đẩy mạnh triển khai, đổi mới các hình thức tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật về bình đẳng giới tới đoàn viên, thanh niên qua các hình thức đa dạng, sáng tạo. Trong đó, cần xây dựng các sản phẩm gắn với nhu cầu, thị hiếu của thanh, thiếu nhi, nâng cao nhận thức cho thanh, thiếu nhi về bình đẳng giới, phòng ngừa bạo lực trên cơ sở giới; tuyên truyền, giới thiệu các mô hình, dịch vụ hỗ trợ thực hiện bình đẳng giới tại địa phương.

Bên cạnh đó, cần nhân rộng những điển hình tốt, người có uy tín, ảnh hưởng tích cực tại cộng đồng và thu hút sự tham gia của nam thanh niên, trẻ em trai trong thực hiện bình đẳng giới...

“Đối với mỗi bạn đoàn viên, thanh niên, với sức trẻ cùng sự nhiệt huyết, sáng tạo, tôi mong rằng các bạn sẽ là những tuyên truyền viên tích cực, tiên phong thay đổi nhận thức, xóa bỏ dần các tập tục có hại trong đời sống; lan tỏa thông điệp tích cực về cuộc sống bình đẳng, an toàn, hạnh phúc, không có bạo lực và phân biệt nam, nữ, nói không với tảo hôn, định kiến giới, khuôn mẫu giới. Qua đó góp phần thay đổi nhận thức, hành vi, xây dựng cộng đồng văn minh, gia đình hạnh phúc, xã hội tiến bộ, bình đẳng và phát triển bền vững”, ông Cường nói.

Một số tác phẩm xuất sắc đạt giải trong cuộc thi năm nay như: “Bình đẳng giới - Phép nhiệm màu cho đại ngàn yêu thương”, “Khu rừng của những chiếc nón”, “Bình đẳng giới”, “Rẻo cao hạnh phúc”, “Hai số phận”... **MIÊN THẢO**

Cuộc đời sóng gió của đại minh tinh Khánh Ngọc

● (Nguồn: Nhạc xưa Blog)

● (Nguồn: Tintuonline)

Nữ ca sĩ Khánh Ngọc ghi dấu trong lòng người yêu âm nhạc, phim ảnh năm 50 - 60 của thế kỷ trước nhờ tài năng và nhan sắc xinh đẹp. Bà được mệnh danh là nghệ sĩ toàn tài, xứng tầm với ba chữ "đại minh tinh". Nhưng, đằng sau ánh hào quang, nữ ca sĩ đã trải qua cuộc đời đầy sóng gió.

● (Nguồn: Nhạc xưa Blog)

Tài năng thiên phú từ thuở thiếu thời

Ca sĩ Khánh Ngọc tên thật là Hàn Thị Lan Nam, sinh năm 1936 (có nơi ghi là 1937). Bà mang hai dòng máu Việt - Trung, bố bà là người Minh Hương. Vì vậy, nhan sắc của ca sĩ Khánh Ngọc vừa có nét đoan trang, dịu dàng của phụ nữ Việt Nam lại pha thêm đôi chút sắc sảo, mặn mà của người con gái xứ Hoa.

Thuở nhỏ, bà sinh sống với gia đình ở Hà Nội. Gia đình của bà rất coi trọng việc giáo dục. Ca sĩ Khánh Ngọc theo học trường người Hoa, đến trung học thì chuyển qua học trường Pháp và sớm được tiếp cận văn hóa Tây phương. Năm 1951, Khánh theo gia đình vào miền Nam và được học nhạc với nhiều nhạc sĩ đình đám. Bà được biết đến nhiều nhất là học trò của đôi nghệ sĩ danh tiếng Dương Thiệu Tước và ca sĩ Minh Trang.

Nhận ra tiềm năng của cô học trò nhỏ, nhạc sĩ Dương Thiệu Tước và ca sĩ Minh Trang đã hết sức giúp đỡ, hỗ trợ cho Khánh Ngọc bước vào con đường ca hát chuyên nghiệp. Chỉ một năm sau khi theo học hai ca sĩ danh tiếng, Khánh Ngọc đã được hát trên đài phát thanh. Cuộc đời ca hát của bà bắt đầu kể từ đó.

Bằng giọng hát ngọt ngào, âm điệu trầm bổng du dương người nghe, nữ ca sĩ Khánh Ngọc chiếm trọn trái tim khán giả lúc bấy giờ. Các buổi trình diễn của bà luôn chật cứng người nghe.

Năm 1952, ca sĩ Khánh Ngọc tham gia ban Gió Nam - ca đoàn gồm chị em Thái Thanh, Thái Hằng, nhạc sĩ Hoài Trung, Hoài Bắc và Phạm Duy. Sau này, ban Gió Nam đổi thành ban hợp ca Thăng Long. Mặc dù, Thái Thanh là một tên tuổi "đáng gờm" trong làng tân nhạc lúc bấy giờ. Nhưng Khánh Ngọc vẫn ghi điểm nhờ giọng hát tự nhiên bay bổng và nhan sắc "chim sa, cá lặn". Vì vậy, bà sớm vươn lên làm giọng ca chính của ban Thăng Long, bắt đầu đi thu đĩa và chụp hình quảng cáo. Ở thời đỉnh cao, Khánh Ngọc là một tên tuổi lớn, thường xuyên được báo giới và dư luận săn đón.

Không chỉ nổi tiếng ở lĩnh vực âm nhạc, Khánh Ngọc còn tham gia đóng phim, diễn xuất. Nhờ ngoại hình nổi trội, khả năng nhập vai tốt, bà đã được mời tham gia đóng nhiều bộ phim. Phải nói rằng, bà còn là một diễn viên điện ảnh nổi tiếng trước cả Kim Cương, Thẩm Thúy Hằng, Kiều Chinh... và là một trong những ngôi sao thuộc thế hệ đầu tiên của làng điện ảnh Sài Gòn với những Trang Thiên Kim, Mai Trâm, Thu Trang.

Năm 1955, đạo diễn người Phillippines là ông Gerardo De Leon đến Sài Gòn để tuyển diễn viên chính của bộ phim. Bà Khánh Ngọc cho biết, đoàn đã thử với rất nhiều diễn viên nhưng chưa vừa ý, cuối cùng, khi đến xem chương trình nhạc của ban Hợp ca Thăng Long tại rạp Việt Long, đạo diễn đã xin cho gặp mặt ca sĩ Khánh Ngọc ngay và mời bà vào vai chính phim đó.

Vai diễn này bất ngờ đem lại cho bà giải thưởng tại Đại hội điện ảnh Manila vào năm 1956.

Sau bộ phim đầu tiên, tên tuổi của bà phát lên nhanh chóng. Bà chính thức bước vào con đường diễn viên chuyên nghiệp. Bà liên tục được các đạo diễn lớn mời tham gia đóng chính cho ba bộ phim. Bộ phim thứ 2, bà xuất hiện với vai chính trong phim "Đất lành" của hãng phim Đông Phương. Phim này dài 90 phút, do đạo diễn Ramon Eatells thực hiện theo kịch bản của Cear Amigo và Phạm Duy. Phim thứ ba của Khánh Ngọc là "Ràng buộc" do hãng phim Alpha thực hiện. Cùng lúc là "minh tinh" của ba bộ phim đều thành công. Bà nhận được nhiều sự quan tâm của công chúng, lịch ca hát dày đặc đưa tên tuổi của bà "vụt sáng" thành "đại minh tinh".

Một chuyện tình buồn

Ca sĩ Khánh Ngọc tài năng, nhưng cũng là một người phụ nữ đa tình. Chính vì niềm say mê với mật ngọt tình yêu đã khiến cuộc đời bà rơi vào bi kịch. Đây là vết nhơ của cuộc đời bà. Khi mà hiện tại, công chúng nhớ đến tên tuổi bà gắn với Phạm Đình Chương và cuộc hôn nhân ồn ào đầy bất hạnh.

Sau một thời gian hoạt động cùng Ban Thăng Long, Khánh Ngọc nên duyên và kết hôn với nhạc sĩ Phạm Đình Chương (em trai của ca sĩ Thái Hằng, tức em vợ nhạc sĩ Phạm Duy, đồng thời cũng là anh trai danh ca Thái Thanh). Cả hai có với nhau một con trai. Phạm

Đình Chương hết mực yêu thương vợ con, ông luôn dành cho người vợ xinh đẹp những lời mỹ miều, ca khúc hay bất hủ.

Nữ ca sĩ Phương Dung, người đã làm việc với Phạm Đình Chương từng chia sẻ về câu chuyện của cặp đôi nổi tiếng này. Bà nói: "Phạm Đình Chương từng sáng tác khá nhiều bài tặng Khánh Ngọc và cũng chính giọng hát của Khánh Ngọc lại đưa các nhạc phẩm của nam nhạc sĩ thăng hoa, đến gần hơn với công chúng. Khánh Ngọc không chỉ là ca sĩ mà còn là diễn viên nổi tiếng. Bà mang một vẻ đẹp rất hiện đại của phương Tây, luôn nổi bật trước đám đông".

Thời bấy giờ, người hâm mộ luôn dành tình yêu mến cho đôi vợ chồng tài năng Phạm Đình Chương - Khánh Ngọc. Cứ ngỡ rằng cặp đôi sẽ đi với nhau đến cuối đời. Nhưng Khánh Ngọc lại là một kiều nữ đa tình, lại sở hữu sắc đẹp quá rực rỡ và tài năng xuất chúng. Vì vậy, bà thu hút mọi người đàn ông xung quanh mình. Nhạc sĩ Phạm Duy cũng không ngoại lệ. Lúc bấy giờ, trong giới văn nghệ sĩ có rất nhiều tin đồn về cặp đôi này. Một thời gian không lâu sau đó, tình cảm giữa các thành viên trong Ban nhạc Thăng Long tan vỡ. Nữ ca sĩ Khánh Ngọc bị bắt gặp đang hẹn hò, ăn chè trong tiệm Nhà Bè với người anh rể.

"Kỳ án ăn chè Nhà Bè" được báo chí Sài Gòn khai thác triệt để, với những hình ảnh nóng hổi cập nhật từng ngày, bởi những người trong cuộc không ai khác đều là

những người nổi tiếng lẫy lừng, là các thành viên trong một gia đình tài tử danh tiếng.

Cho dù nhạc sĩ Phạm Duy đã cầu cứu đến Bộ Thông tin xin các báo cho ngưng bài điều tra, phóng sự nhưng chuyện lớn càng giấu giếm lại càng như "đổ thêm dầu vào lửa". Chẳng mấy chốc cả Sài Gòn đã loạn lên vì biến cố trong đại gia đình nổi tiếng về nghệ thuật. Dù vẫn còn yêu vợ và thực lòng muốn thứ tha nhưng trước dư luận sục sôi, Phạm Đình Chương viết đơn ly hôn và giành được quyền nuôi con trai. Sau biến cố này, Phạm Đình Chương đau khổ tột cùng, không còn toàn tâm, toàn trí đi biểu diễn.

Ông quay về sống đơn độc và không giao thiệp với bên ngoài. Cũng trong khoảng thời gian đó, ông tập trung cho sáng tác và cho ra đời những bản tình ca bất hủ để nói về cuộc tình đau thương, đầy nước mắt như: Đêm cuối cùng, Người đi qua đời tôi, Khi cuộc tình đã chết, Thuở ban đầu, Khi tôi chết hãy đem tôi ra biển...

Vào một đêm mưa gió, Phạm Đình Chương bất ngờ gặp lại Khánh Ngọc tại một buổi biểu diễn ca nhạc. Vì chung tình nên Phạm Đình Chương "xuống nước" trước và có ý mời vợ cũ về nhà nhưng Khánh Ngọc từ chối thẳng thừng và đi mất. Vì quá đau khổ nên ngay trong đêm đó, Phạm Đình Chương đã sáng tác ca khúc Nửa hồn thương đau, sau này trở thành bất hủ qua tiếng hát Thái Thanh.

Trong khoảng thời gian 10 năm sau khi ly hôn với ca sĩ Khánh Ngọc, Phạm Đình Chương chìm đắm trong việc sáng tác và nỗi đau của mình. Cho đến khi ông gặp được người vợ sau của đời mình. Ông đã "tái sinh" và tiếp tục sáng tác, có được một gia tài âm nhạc đồ sộ như sau này.

Quay trở lại với nữ ca sĩ Khánh Ngọc, sau cuộc hôn nhân ồn ào với nhạc sĩ Phạm Đình Chương, bà quay trở về sống một mình. Nhiều năm hậu ly hôn, bà vẫn được mời đi hát. Tuy nhiên, danh tiếng của bà không còn như xưa. Có lẽ, để quên đi những sai lầm thuở trẻ, năm 1961 Khánh Ngọc sang Mỹ học thêm về điện ảnh rồi kết hôn với một du học sinh Việt Nam. Bà tham gia vài bộ phim, sau đó dành thời gian chăm sóc ba người con. Khánh Ngọc sống với gia đình ở Los Angeles, Mỹ. Thỉnh thoảng nữ ca sĩ góp mặt trong những chương trình từ thiện tại hải ngoại. Người từng biết đến cái tên Khánh Ngọc không còn nhận ra bà nữa vì nhan sắc đã phai mờ ở độ tuổi 80. Bà bình lặng sống với con cháu, tận hưởng niềm vui gia đình quây quần. Đến tháng 5 năm 2021, tại Mỹ, bà qua đời trong vòng tay của người thân, bạn bè, hưởng thọ 85 tuổi.

HƯƠNG NGỌC (Tổng hợp)

Chuyển biến tích cực trong công tác bình đẳng giới

Cũng giống như ở vùng đồng bằng, mục tiêu bình đẳng giới trong vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi là xóa bỏ sự phân biệt đối xử về giới, tạo cơ hội như nhau cho nam và nữ trong phát triển kinh tế - xã hội và phát triển nguồn nhân lực; tiến tới bình đẳng giới thực chất giữa nam, nữ vùng dân tộc thiểu số; thiết lập, củng cố quan hệ hợp tác, hỗ trợ giữa nam, nữ trong mọi lĩnh vực của đời sống xã hội và gia đình. Để thực hiện mục tiêu trên, Dự án 8: “Thực hiện bình đẳng giới và giải quyết những vấn đề cấp thiết đối với phụ nữ và trẻ em” thuộc Chương trình Mục tiêu Quốc gia phát triển kinh tế - xã hội vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi giai đoạn 2021 - 2030, giai đoạn I năm 2021 - 2025 đã được Chính phủ giao cho Hội Liên hiệp Phụ nữ (LHPN) Việt Nam chủ trì thực hiện.

Với vai trò cơ quan chủ trì triển khai Dự án 8, Trung ương Hội LHPN Việt Nam đã tích cực, chủ động, tập trung chỉ đạo triển khai, phối hợp thực hiện hiệu quả các hoạt động của Dự án. Theo đó, Hội đã thành lập Ban điều hành Dự án cấp Trung ương, quy tụ sự tham gia của các Bộ, ngành liên quan. Đồng thời ban hành kịp thời các văn bản hướng dẫn và kế hoạch triển khai hàng năm; chủ động đề xuất với các cơ quan chức năng sửa đổi, bổ sung và tháo gỡ những khó khăn, vướng mắc trong quá trình triển khai thực hiện.

Đến nay, sau 3 năm triển khai Dự án 8 giai đoạn I, với sự quyết tâm, nỗ lực vượt bậc của các cấp Hội phụ nữ, sự phối hợp chặt chẽ, hiệu quả giữa Hội với các ban, ngành liên quan ở Trung ương và địa phương, Dự án 8 đã đạt được nhiều kết quả tích cực. Các hoạt động của dự án đã tác động sâu rộng đến đời sống, góp phần nâng cao nhận thức, thay đổi “nếp nghĩ, cách làm” của phụ nữ nói riêng và cộng đồng nói chung. Qua đó, Dự án đã mang lại những chuyển biến tích cực trong việc thúc đẩy bình đẳng giới tại vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi, đồng thời xây dựng nền tảng vững chắc cho sự phát triển bền vững của khu vực.

Tính đến hết tháng 10/2024, 4/9 chỉ tiêu cốt lõi của Dự án 8 đã vượt kế hoạch đặt ra ở giai đoạn I, như “Tổ truyền thông cộng đồng”; củng cố, thành lập mới địa chỉ tin cậy; nâng cao năng lực cho cán bộ nữ dân tộc thiểu số tham gia lãnh

Thực hiện bình đẳng giới trong đồng bào dân tộc thiểu số

● Buổi truyền thông về bình đẳng giới góp phần thực hiện hiệu quả Dự án 8 tại xã Thanh Thủy, huyện Vị Xuyên, Hà Giang. (Ảnh: Hội LHPN tỉnh Hà Giang)

Những năm qua, Đảng và Nhà nước ta luôn quan tâm chăm lo, thúc đẩy bình đẳng giới, bảo vệ quyền và tăng cường vai trò đóng góp của phụ nữ trong mọi mặt của đời sống chính trị, kinh tế - xã hội. Với những nỗ lực không ngừng nghỉ, nước ta đã đạt được nhiều thành tựu trong công tác bình đẳng giới, nổi bật trong số đó là việc thúc đẩy bình đẳng giới trong đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi.

đạo trong hệ thống chính trị; Câu lạc bộ “Thủ lĩnh của sự thay đổi”... Cụ thể, Dự án 8 đã xây dựng và duy trì 10.638/9.000 tổ truyền thông cộng đồng, thu hút hơn 214.770 thành viên là nam giới, nữ giới những người có uy tín tại cộng đồng tham gia làm tuyên truyền viên; 2.673/1.000 địa chỉ tin cậy, hỗ trợ người bị bạo lực gia đình, đồng thời tư vấn cho khoảng 34.935 phụ nữ, trẻ em tại địa bàn dân tộc thiểu số và miền núi về các vấn đề, kỹ năng phòng ngừa ứng phó bạo lực trên cơ sở giới; 1.909/1.800 Câu lạc bộ “Thủ lĩnh của sự thay đổi”, tuyên truyền cho 76.739 trẻ em; tổ chức tập huấn nâng cao năng lực cho 3.232/2.000 cán bộ nữ dân tộc thiểu số.

Bên cạnh đó, 40 tỉnh thuộc địa bàn Dự án được cấp ngân sách từ Trung ương đã tập trung đẩy mạnh thực hiện các nội dung truyền thông, góp phần cải thiện rõ rệt nhận thức về các vấn đề bất bình đẳng giới, từ đó tác động tới hành động của các cấp, các ngành liên quan và người dân tại các địa bàn dự án. Trong đó, 15/40 tỉnh đạt và vượt một số chỉ tiêu, như: Hà Giang, Bắc Giang, Khánh Hòa, Lâm Đồng, Thanh Hóa...

● Liên hoan văn hóa “Phụ nữ dân tộc thiểu số hành động vì bình đẳng giới” tổ chức tại huyện Ba Vì, Hà Nội. (Ảnh: PV)

Chú trọng công tác bình đẳng giới tại địa phương

Là một trong những địa phương có nhiều chỉ tiêu về bình đẳng giới đạt và vượt kế hoạch, do đó công tác thực hiện, triển khai Dự án 8 tại TP Hà Nội cũng đạt được những kết quả tích cực. Các cấp Hội LHPN TP Hà Nội đã có nhiều hoạt động mang lại những lợi ích thiết thực cho phụ nữ, trẻ em vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi trên địa bàn TP.

Trong đó, có Đề án “Tuyên truyền nâng cao nhận thức về bình đẳng giới và kiến thức pháp luật cho phụ nữ dân tộc thiểu số giai đoạn 2022 - 2025” được UBND TP Hà Nội ban hành ngày 05/01/2023 nhằm thực hiện Nội dung 8 “Thực hiện bình đẳng giới và giải quyết những vấn đề cấp thiết của phụ nữ và trẻ em” thuộc Kế hoạch số 253/KH-UBND của UBND TP về triển khai Chương trình Mục tiêu Quốc gia phát triển kinh tế - xã hội vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi của Thủ đô Hà Nội, giai đoạn 2021 - 2030. Thời gian qua, bám sát chỉ đạo Hội LHPN TP Hà Nội đã tham mưu UBND TP triển khai thực hiện các nội dung Đề án

chú trọng công tác bình đẳng giới, chú trọng việc tổ chức hướng dẫn, triển khai mô hình điểm; cụ thể hóa các nội dung, chỉ tiêu thực hiện Đề án.

Một trong chuỗi các hoạt động ý nghĩa, thiết thực của Hội LHPN TP Hà Nội trong thực hiện Đề án “Tuyên truyền nâng cao nhận thức về bình đẳng giới và kiến thức pháp luật cho phụ nữ dân tộc thiểu số giai đoạn 2022 - 2025” là tổ chức Liên hoan văn hóa “Phụ nữ dân tộc thiểu số hành động vì bình đẳng giới” năm 2024 tại sân vận động xã Vân Hòa, huyện Ba Vì, Hà Nội. Đây cũng là một trong các hoạt động của Hội kỷ niệm 94 năm Ngày thành lập Mặt trận Dân tộc Thống nhất Việt Nam và Ngày truyền thống Mặt trận Tổ quốc Việt Nam (18/11/1930 - 18/11/2024) và hưởng ứng Tháng hành động vì bình đẳng giới và phòng ngừa, ứng phó với bạo lực trên cơ sở giới năm 2024.

Theo bà Phạm Thị Mỹ Hoa - Phó Chủ tịch Hội LHPN TP Hà Nội, Liên hoan văn hóa “Phụ nữ dân tộc thiểu số hành động vì bình đẳng giới” có ý nghĩa tuyên truyền, nâng cao nhận thức về bình đẳng giới và ý thức chấp hành pháp luật

của phụ nữ dân tộc thiểu số; nâng cao năng lực cho đội ngũ cán bộ Hội phụ nữ, báo cáo viên, tuyên truyền viên kiến thức về giới và bình đẳng giới tại các địa bàn vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi của TP Hà Nội góp phần thực hiện mục tiêu bình đẳng giới và giải quyết những vấn đề cấp thiết đối với phụ nữ và trẻ em vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi. Đồng thời giới thiệu những nét đẹp về văn hóa, sản phẩm làng nghề truyền thống của đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi Thủ đô.

Liên hoan năm nay xoay quanh hai chủ đề chính: “Bản hòa ca văn hóa dân tộc” và “Phụ nữ với quê hương, đất nước”. Chương trình quy tụ 14 tiết mục nghệ thuật đa sắc màu, đậm đà bản sắc dân tộc, được trình diễn bởi các thành viên đến từ mô hình Tổ truyền thông cộng đồng về bình đẳng giới và hội viên phụ nữ thuộc 6 xã dân tộc thiểu số và miền núi: Vân Hòa, Minh Quang, Tân Lĩnh, Ba Vì, Ba Trại và Yên Bài (huyện Ba Vì). Điểm nhấn của Liên hoan là toàn bộ các tiết mục đều do chính các hội viên và thành viên Tổ truyền thông cộng đồng tự xây dựng kịch bản, chuẩn bị kỹ lưỡng, tập luyện công phu và đầu tư trang phục biểu diễn mang đậm nét đặc trưng văn hóa của dân tộc mình.

Là một trong 6 xã tích cực tham gia Liên hoan văn hóa, xã Tân Lĩnh đã trình diễn hai tiết mục văn nghệ đặc sắc, nhận được sự cổ vũ nồng nhiệt từ khán giả. Bà Bùi Thị Ánh Hoa, Phó Chủ tịch Hội LHPN xã Tân Lĩnh bày tỏ, thông qua Liên hoan văn hóa và các hoạt động ý nghĩa, cộng đồng đã được tuyên truyền, nâng cao nhận thức về bình đẳng giới. Qua đó, nhiều chị em phụ nữ trong các hộ gia đình dân tộc thiểu số đã nhận được sự tôn trọng từ cộng đồng, gia đình.

Bà Ánh Hoa cũng cho biết, bên cạnh chương trình Liên hoan văn hóa, trong thời gian qua, xã Tân Lĩnh đã tổ chức nhiều lớp truyền thông và hội nghị nhằm hưởng ứng Tháng hành động vì bình đẳng giới cũng như phòng ngừa, ứng phó với bạo lực trên cơ sở giới. Trong thời gian tới, bà mong muốn Hội LHPN TP Hà Nội triển khai thêm nhiều lớp tập huấn và các chương trình tư vấn thiết thực, giúp bà con hiểu sâu hơn về ý nghĩa và tầm quan trọng của bình đẳng giới. Có như vậy, công tác bình đẳng giới trong đồng bào dân tộc thiểu số sẽ được lan tỏa rộng rãi, tạo sự đồng cảm, thấu hiểu và thúc đẩy những chuyển biến tích cực trong cộng đồng. LINH CHI

THÔNG BÁO Về việc thi hành án

Chi cục Thi hành án dân sự quận Hoàng Mai, Hà Nội đang tổ chức thi hành Quyết định thi hành án theo yêu cầu số 01/QĐ-CC-THADS ngày 01/10/2024, trên cơ sở Bản án số 39/2023/DSST ngày 10/11/2023 của Tòa án nhân dân huyện Thanh Oai, Hà Nội, Khoản phải thi hành án: “Buộc bà Nguyễn Hồng Hạnh phải thanh toán cho Ngân hàng TMCP Việt Nam Thịnh Vượng toàn bộ số tiền nợ gốc và lãi theo các hợp đồng tín dụng tính đến ngày 10/11/2023 là: 1.227.819.747 đồng (Một tỷ, hai trăm hai mươi bảy triệu, tám trăm mười chín nghìn, bảy trăm bốn mươi bảy đồng) và lãi suất kể từ ngày 11/11/2023 đến khi thanh toán xong khoản nợ.”

Người phải thi hành án: bà Nguyễn Hồng Hạnh Nơi đăng ký HKTT và nơi ở: Thôn Đĩa, xã Bình Minh, huyện Thanh Oai, Hà Nội Yêu cầu bà Nguyễn Hồng Hạnh đến Trụ sở Chi cục THADS quận Hoàng Mai để giải quyết việc thi hành án và có mặt tại địa chỉ Căn hộ số 302, Tòa nhà CT3, KĐT Bắc Linh Đàm, phường Đại Kim, quận Hoàng Mai, Hà Nội, để ký kết biên bản thi hành án. Thời gian: Vào hồi 8 giờ 30 phút ngày 28/11/2024 (sáng thứ 5) để chứng kiến việc xác minh, do về hiện trạng tài sản thế chấp và thực hiện quyền, nghĩa vụ của mình theo Luật Thi hành án dân sự năm 2008 (được sửa đổi, bổ sung năm 2014) và các văn bản hiện hành. Quá trình tổ chức việc thi hành án tiếp theo như thỏa thuận thi hành án, kê biên tài sản, thẩm định giá tài sản, bán đấu giá tài sản... yêu cầu bà Nguyễn Hồng Hạnh có mặt theo giấy báo, thông báo của cơ quan thi hành án. Trường hợp bà Hạnh vắng không đến cơ quan thi hành án để làm việc thì các quyết định, thông báo, giấy báo, văn bản... về thi hành án sẽ được niêm yết công khai theo quy định; Chi cục THADS quận Hoàng Mai sẽ kê biên, xử lý tài sản thế chấp bảo đảm nghĩa vụ thi hành án theo quy định của pháp luật.

CHI CỤC THADS QUẬN HOÀNG MAI, TP HÀ NỘI

THÔNG BÁO Về việc tham gia phiên họp kiểm tra việc giao nộp, tiếp cận công khai chứng cứ và hòa giải

Tòa án nhân dân thành phố Thủ Đức thông báo thu lý vụ án dân sự số 915/2024/TLST-DS ngày 03/05/2024 về việc “Tranh chấp hợp đồng mua bán tài sản đấu giá, yêu cầu buộc thực hiện hành vi” giữa Nguyên đơn: Ông Nguyễn Hồ Thái Duy và Bị đơn: Ngân hàng Nông nghiệp và Phát triển nông thôn Việt Nam. Triệu tập ông Văn Lâm Anh, sinh năm: 1954 và bà Nguyễn Kim Anh, sinh năm: 1951, địa chỉ thường trú: 51/5 đường số 5, khu phố 5, phường Linh Chiểu, thành phố Thủ Đức, Thành phố Hồ Chí Minh có mặt tại Tòa án nhân dân thành phố Thủ Đức vào các ngày, giờ cụ thể như sau: Vào lúc 8 giờ 30 ngày 29/11/2024 để trình bày ý kiến và cung cấp tài liệu chứng cứ. Vào lúc 8 giờ 30 phút ngày 21/12/2024 để tham gia phiên họp kiểm tra việc giao nộp, tiếp cận công khai chứng cứ và hòa giải, trường hợp đương sự vắng mặt thì Tòa án hoãn và mở lại phiên họp kiểm tra việc giao nộp, tiếp cận công khai chứng cứ và hòa giải vào lúc 8 giờ 30 phút ngày 10/01/2025.

THÔNG BÁO V/v thu hồi đất, điều tra, khảo sát, đo đạc, kiểm đếm để thực hiện dự án Xây dựng mới Trường Trung học phổ thông Phước Thiện, do Ban Quản lý dự án đầu tư xây dựng tỉnh Đồng Nai làm chủ đầu tư

Căn cứ khoản 2, Điều 87 Luật Đất đai 2024; Thực hiện Thông báo thu hồi đất ngày 23/07/2024 của UBND huyện Nhơn Trạch; Ngày 01/8/2024, Trung tâm Phát triển quỹ đất phối hợp với UBND xã Phước Thiện cùng các ban ngành tổ chức công bố kế hoạch thu hồi đất, điều tra, khảo sát, đo đạc, kiểm đếm và gửi Thông báo thu hồi đất đến các hộ dân có đất bị thu hồi đồng thời niêm yết Thông báo thu hồi đất và danh sách người có đất

ST T	Số tờ	Số thửa	Loại đất	Tổng diện tích đất thu hồi (m ²)	Vị trí thửa đất
1	30 (số tờ bản đồ ba mươi)	258 (số thửa hai trăm năm tám)	RSX (rừng sản xuất)	763,6 (bảy trăm sáu mươi ba phẩy sáu mét vuông)	Tại xã Phước Thiện, huyện Nhơn Trạch, tỉnh Đồng Nai
2	30 (số tờ bản đồ ba mươi)	268 (số thửa hai sáu tám)	BHK (hàng năm khác)	1088,4 (một ngàn không tám trăm mười tám phẩy bốn mét vuông)	Tại xã Phước Thiện, huyện Nhơn Trạch, tỉnh Đồng Nai

Trung tâm Phát triển quỹ đất huyện Nhơn Trạch xin thông báo nội dung trên để các hộ gia đình, cá nhân có đất thu hồi thực hiện

thủ hồi trên bảng thông tin tại UBND xã Phước Thiện và địa địa điểm sinh hoạt chung của khu dân cư nơi có đất thu hồi. Hiện nay còn lại 02 thửa đất dưới đây chưa tìm được thông tin chủ sử dụng cùng như hộ gia đình, cá nhân không đến dự họp công bố theo thư mời của Trung tâm Phát triển quỹ đất gồm:

đơn án Xây dựng mới Trường Trung học phổ thông Phước Thiện được biết, đến liên hệ tại UBND xã Phước Thiện hoặc Trung tâm Phát triển quỹ đất huyện Nhơn Trạch để giải quyết các vấn đề liên quan đến công tác bồi thường đối với các thửa đất nêu trên. Nếu hộ dân không đến liên hệ thì Trung tâm Phát triển quỹ đất huyện Nhơn Trạch sẽ phối hợp cùng các ban ngành tiến hành lập hồ sơ bồi thường, kiểm đếm, thống kê nhà ở, tài sản khác gắn liền với đất theo diện vắng chủ.

Địa chỉ liên hệ: đường Tôn Đức Thắng, xã Phú Hội, Khu Trung tâm hành chính, huyện Nhơn Trạch, tỉnh Đồng Nai.

TRUNG TÂM PHÁT TRIỂN QUỸ ĐẤT NHƠN TRẠCH, TỈNH ĐỒNG NAI

Quảng bá hình ảnh Việt Nam qua nghệ thuật nhiếp ảnh

Thông qua nghệ thuật nhiếp ảnh, nhiều hình ảnh về đẹp của đất nước và con người Việt Nam, sự phát triển kinh tế, văn hoá, xã hội, an ninh quốc phòng đã được giới thiệu với Nhân dân thế giới, được lưu giữ thành tư liệu lịch sử phản ánh các dấu mốc quan trọng của lịch sử phát triển đất nước.

● Nhân dân Sài Gòn diễu hành mừng thành phố được giải phóng (ngày 15.5.1975). (Ảnh tư liệu)

● Tác phẩm Vòng bạc của người Mông của tác giả Thanh Miên khiến nhiều du khách muốn trải nghiệm, khám phá vẻ đẹp vùng núi phía Bắc.

● Tác phẩm Thu hoạch cỏ bàng của nhiếp ảnh gia Nguyễn Hữu Bình đoạt giải nhất cuộc thi quốc tế.

Các nhà nhiếp ảnh song hành mỗi thời khắc của đất nước

Tại Hội thảo “Nhiếp ảnh Việt Nam 50 phát triển cùng đất nước” vừa diễn ra tại Hà Nội, bà Trần Thị Thu Đông - Phó Chủ tịch Liên hiệp các Hội Văn học Nghệ thuật Việt Nam, Chủ tịch Hội Nghệ sĩ Nhiếp ảnh Việt Nam cho biết, các nhà nhiếp ảnh mãi ghi nhớ lời dặn, nhiệm vụ mà Chủ tịch Hồ Chí Minh, Nhà nước đã giao cho trong Sắc lệnh số 147/SL ngày 15/3/1953: “Nhiếp ảnh phải vì dân, vì nước, phải phản ánh cuộc sống chiến đấu và bảo vệ Tổ quốc, phải mở rộng giao lưu quốc tế”...

Trong chặng đường phát triển cùng đất nước, nhiếp ảnh Việt Nam đã có nhiều đóng góp to lớn với sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Ống kính của các nhà nhiếp ảnh Việt Nam đã để lại một pho sử bằng ảnh quý giá, đầy tự hào về chặng đường đấu tranh giành độc lập và đổi mới, đi lên của đất nước.

Hàng ngàn nghệ sĩ và các nhà hoạt động nhiếp ảnh trên khắp mọi miền đất nước, từ thế hệ các nhà nhiếp ảnh lão thành, các nghệ sĩ - phóng viên chiến trường, các nhà nhiếp ảnh trong thời kỳ đổi mới đã dành trọn tâm huyết, tài năng, trí tuệ xây dựng nên nhiếp ảnh Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc.

Theo ông Hồ Sỹ Minh - Phó Chủ tịch Thường trực Hội Nghệ sĩ Nhiếp ảnh Việt Nam, sau ngày đất nước thống nhất, các thế hệ yêu thích, đam mê và trách nhiệm

với nhiếp ảnh đã đoàn kết, chung sức, với nghĩa vụ công dân và ý thức phấn đấu “văn nghệ sĩ là chiến sĩ” đã có mặt và ghi lại những hình ảnh chân thực, phản ánh các dấu mốc quan trọng của lịch sử phát triển đất nước Việt Nam những năm cuối thế kỷ 20 và đầu thế kỷ 21. Từ đây Nhiếp ảnh Việt Nam đã có chặng đường phát triển mạnh mẽ, các hoạt động của đất nước được nhiếp ảnh ghi lại có hệ thống, có chất lượng và mang tính nghệ thuật cao hơn.

Nhìn lại lịch sử qua hình ảnh những ngày Tổng khởi nghĩa, Cách mạng Tháng Tám 1945, Chủ tịch Hồ Chí Minh đọc Tuyên ngôn Độc lập khai sinh nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, hình ảnh về cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp, Chiến dịch Điện Biên Phủ, hình ảnh ngày tiếp quản Thủ đô Hà Nội... kết thúc cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp, những ngày Nhân dân miền Bắc Việt Nam vừa chi viện cho tiền tuyến miền Nam, vừa khôi phục kinh tế, hình ảnh Nhân dân Hà Nội, các tỉnh miền Bắc chống lại cuộc chiến tranh bằng không quân của giặc Mỹ xâm lược, hình ảnh củng cố, xây dựng lực lượng cách mạng ở miền Nam, đặc biệt cuộc tiến công nổi dậy mùa Xuân năm 1975 mang tên Chiến dịch Hồ Chí Minh lịch sử...

Nhờ những đóng góp to lớn đó, Hội Nghệ sĩ Nhiếp ảnh Việt Nam và nhiều nghệ sĩ nhiếp ảnh vinh dự được Đảng, Nhà nước trao tặng các danh hiệu, phần thưởng cao quý; hàng ngàn tác

phẩm được trao các giải thưởng lớn tại các cuộc thi ảnh uy tín trong nước cũng như quốc tế.

Mỗi thời khắc quan trọng của đất nước, của dân tộc đều có sự song hành của các nghệ sĩ, các nhà nhiếp ảnh, đặc biệt là các thế hệ nghệ sĩ nhiếp ảnh kháng chiến, bởi họ là những nhân chứng lịch sử, trực tiếp cầm máy ảnh ra mặt trận như những chiến sĩ cầm súng chiến đấu, để ghi lại những hình ảnh hùng tráng của quân và dân ta. Nhiều nghệ sĩ nhiếp ảnh đã anh dũng hi sinh trên các chiến trường, tô thắm thêm màu đỏ của lá cờ Tổ quốc, để lại những bức ảnh có giá trị vĩnh cửu, sống mãi với thời gian.

Nhiếp ảnh chính là ngôn ngữ không biên giới; nhiều bức ảnh đẹp là bằng chứng sinh động, dễ tiếp cận và có thể lay động hàng triệu trái tim, chứa đựng giá trị nhân văn sâu sắc, có trách nhiệm với công chúng và những người yêu nghệ thuật nhiếp ảnh.

Chỉ tính từ năm 1986 đến nay đã tổ chức 300 lần liên hoan ảnh nghệ thuật, 12 cuộc thi ảnh nghệ thuật quốc tế tại Việt Nam, 40 cuộc thi và triển lãm ảnh cấp quốc gia. Ngoài ra, bình quân hàng năm có 40 - 70 cuộc thi và triển lãm cấp tỉnh, thành phố, triển lãm ảnh cá nhân, nhóm tác giả, trong đó nhiều triển lãm được dư luận đánh giá cao như: “Hồi niệm về chiến tranh Việt Nam”, “Trẻ em và mối quan tâm của chúng ta”, “Môi trường Việt Nam”, “Thế giới quanh ta”, “An toàn giao thông”, “Khoảnh

khắc trái tim”, “Tự hào một dải biên cương”, “Biển đảo quê hương”, “Tổ quốc bên bờ sóng”...

Trung tâm sưu tầm ảnh đã sưu tầm gần 100.000 files ảnh nghệ thuật, ảnh báo chí có giá trị lịch sử của đất nước. Hội nhiếp ảnh đang hoàn thiện dự án “Không gian sáng tạo và chuyển đổi số tác phẩm nhiếp ảnh Việt Nam”.

Thể hiện tình yêu Việt Nam qua ống kính

Với tình yêu nhiếp ảnh và dải đất hình chữ S, các nhiếp ảnh gia đã ghi lại những hình ảnh tuyệt đẹp của quê hương qua ống kính của mình. Nhiều tác phẩm ghi dấu tại các giải thưởng quốc tế đã góp phần quảng bá hình ảnh Việt Nam tới bạn bè khắp năm châu.

Chỉ tính từ năm 2022 - 2023, nhiều bức ảnh của các nhiếp ảnh gia Việt Nam liên tiếp đạt các giải thưởng quốc tế với đề tài: di sản, điểm đến, danh thắng, di tích lịch sử; những khoảnh khắc cuộc sống, nét đẹp văn hóa của người Việt Nam; hình ảnh du khách khám phá, trải nghiệm các sản phẩm, dịch vụ du lịch; các lễ hội, các hình thức văn hóa dân gian, các làng nghề truyền thống, nghệ thuật ẩm thực trên mọi vùng miền Tổ quốc. Các tác phẩm đều truyền tải thông điệp một đất nước Việt Nam giàu bản sắc văn hóa, nhiều cảnh đẹp và con người hiền hòa, mến khách.

Tác phẩm “Matrix of boats” được bấm máy bởi nhiếp ảnh gia Cao Nguyên Vũ đã giành giải nhất trong khuôn khổ giải thưởng Hamdan International Photogra-

phy Award 2022. Cuộc thi nhiếp ảnh do Thái tử Dubai Hamdan Bin Mohammed Bin Rashid Al Maktoum trực tiếp chủ trì nhằm tôn vinh sự sáng tạo của các nhiếp ảnh gia trên toàn thế giới. Theo nhiếp ảnh gia Cao Nguyên Vũ chia sẻ, bức ảnh “Matrix of boats” được anh chụp tại chính quê hương Quảng Ngãi của mình: “Đây là khoảnh khắc những chiếc thuyền của ngư dân đánh cá xếp hàng ngay ngắn, gọn gàng khi neo đậu vào bến bãi nhằm tránh siêu bão số 9 xảy ra năm 2020”.

Tại cuộc thi Drone Photo Awards 2022 được tổ chức dành cho các tác phẩm nhiếp ảnh được chụp từ trên cao bằng những thiết bị và phương tiện chuyên nghiệp, các tác phẩm “Thu hoạch cỏ bàng” (tác giả Nguyễn Hữu Bình), “Phơi bánh trắng” (tác giả Nguyễn Phước Hoài), “Phơi cói” (tác giả Nguyễn Linh Vinh Quốc), “Quây lưới bắt mực” (tác giả Nguyễn Tấn Tuấn), “Mùa bắt cá com” (tác giả Nguyễn Ngọc Thiện) đều đạt giải Khuyến khích hạng mục Con người.

Tại cuộc thi nhiếp ảnh New World 2022, tác phẩm “Vòng bạc của người Mông” (tác giả Thanh Miên) đạt Huy chương Vàng; tác phẩm “Nấc thang mới” (tác giả Thanh Miên) đạt Huy chương Bạc. Đây là cuộc thi được tổ chức lần đầu tiên trong năm 2022 do Thổ Nhĩ Kỳ và Albania phối hợp tổ chức. Theo thống kê, BTC cuộc thi đã nhận được 855 bức ảnh đến từ 222 tác giả khắp nơi trên thế giới. Cả hai tác phẩm của nhiếp ảnh gia Nguyễn Thanh Miên đều được đánh giá là sự kết tinh cho vẻ đẹp vùng Tây Bắc, đặc biệt là hình ảnh ruộng bậc thang Mù Cang Chải, tỉnh Yên Bái.

Cuộc thi Ảnh nghệ thuật quốc tế năm 2023, do Hội Nghệ sĩ nhiếp ảnh Việt Nam tổ chức đã thu hút 1.079 tác giả đến từ 32 quốc gia và vùng lãnh thổ. 12 tác giả đến từ nhiều quốc gia trên thế giới đạt Huy chương Vàng, trong đó có 4 tác giả đạt Huy chương Vàng là người Việt Nam. Cụ thể, tác phẩm “Một đời gắn bó” (tác giả Đặng Kế Đức); “Trẻ em và mùa xuân” (tác giả Lê Thanh Sơn); “Summer Day - Ngày hè” (tác giả Nguyễn Thị Vân), “Ký ức thời gian” (tác giả Nguyễn Anh Tuấn).

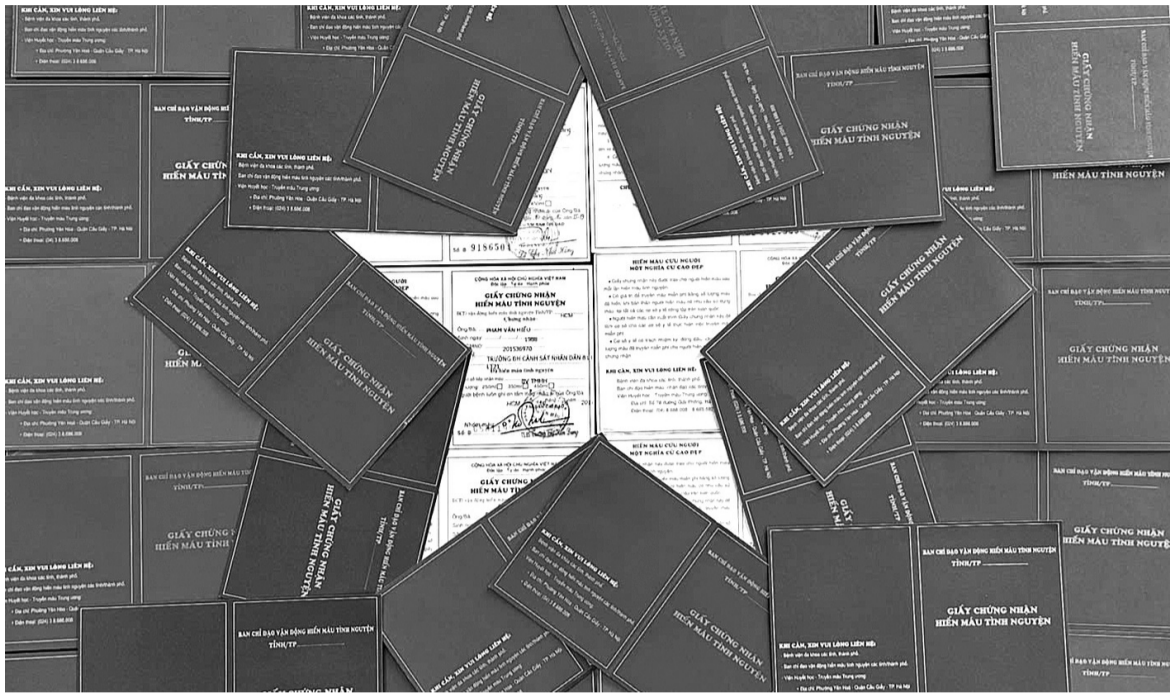
Trong cuộc thi Nhiếp ảnh gia đại dương quốc tế 2023, bức ảnh “Vườn san hô Hòn Yến” của nhiếp ảnh gia Nguyễn Ngọc Thiện đạt giải Nhì ở hạng mục “Những rạn san hô trên thế giới”. Anh cũng là nhiếp ảnh gia người Việt duy nhất được vinh danh ở hạng mục này. Ngoài ra, bức ảnh “Cá nóc và cóc nhựa” của Nguyễn Ngọc Thiện cũng đoạt giải Khuyến khích ở hạng mục “Chân dung động vật”. Bức ảnh được nam nhiếp ảnh gia chụp lại trong chuyến lặn biển ở quần đảo Nam Du, Kiên Giang.

Có thể thấy, qua các bức ảnh vươn tầm quốc tế, các nhiếp ảnh gia mong muốn lan tỏa vẻ đẹp, góp phần gìn giữ, bảo tồn các giá trị bản sắc Việt, góp phần thu hút du khách trong nước và quốc tế khám phá vẻ đẹp mảnh đất hình chữ S.

THUỶ DƯƠNG

"Vẽ" cờ Tổ quốc từ những tấm giấy đỏ đặc biệt

Không cần dùng đến bút vẽ hay màu vẽ, nhiều gương mặt tiêu biểu trong phong trào hiến máu tình nguyện đã tạo nên bức tranh lá cờ Tổ quốc đỏ tươi, lấp lánh từ chính những tấm giấy chứng nhận hiến máu của mình. Những lá cờ được tạo thành từ những tấm giấy đỏ đặc biệt không chỉ mang ý nghĩa thiêng liêng mà còn lan tỏa thông điệp sâu sắc về tinh thần đoàn kết và trách nhiệm với cộng đồng.

● Lá cờ Tổ quốc hình thành từ quá trình tích cực tham gia hoạt động hiến máu nhân đạo gần 20 năm qua của Thiếu tá Phạm Văn Hiếu. (Ảnh: Văn Hiếu)

● Anh Nguyễn Cu Em sở hữu "gia tài" đồ sộ với gần 100 giấy chứng nhận hiến máu tình nguyện. (Ảnh: Báo Tiền phong)

● Nguyễn Phúc Đức bên lá cờ Tổ quốc đặc biệt, được xếp từ 30 giấy chứng nhận hiến máu. (Ảnh: Phúc Đức)

Chàng trai một tay "vẽ" cờ Tổ quốc

Là một trong 20 gương mặt thanh niên sống đẹp, truyền cảm hứng năm 2024, Nguyễn Phúc Đức (27 tuổi) xuất hiện ở hạng mục "Thanh niên sống đẹp trong công tác tình nguyện, vì cuộc sống cộng đồng" với những thành tích hoạt động nổi bật trong công tác xã hội. Được biết đến là chàng thanh niên dù khuyết 1 tay nhưng vẫn vượt mọi khó khăn và làm đẹp cho đời theo cách của riêng mình. Với tinh thần lạc quan và ý chí mạnh mẽ, Phúc Đức đã chọn lan tỏa những điều tốt đẹp qua việc tích cực vận động hiến máu, góp phần truyền cảm hứng cho cộng đồng bằng những hành động thiết thực và ý nghĩa.

Sinh ra và lớn lên trong một gia đình thuần nông ở xã Kha Sơn, huyện Phú Bình, tỉnh Thái Nguyên. Năm lên lớp 6, Nguyễn Phúc Đức đã phải đối mặt với biến cố lớn khi mất đi cánh tay phải trong một tai nạn bất ngờ. Khi tinh dậy trên giường bệnh, nhận ra cánh tay không còn nguyên vẹn, Đức hoang mang, sợ hãi tột độ. Mất mát này không chỉ gây đau đớn về thể xác mà còn để lại vết thương sâu sắc trong tâm hồn. Từ một cậu bé hoạt bát, Đức dần thu mình, mang nỗi tự ti khi phải đối mặt với việc trở thành một người khuyết tật.

Thế nhưng nhờ những lời động viên, khích lệ từ gia đình, thầy cô và bạn bè Nguyễn Phúc Đức đã dần lấy lại được động lực và ý chí muốn được sống. Với quyết tâm vượt qua nghịch cảnh, Đức kiên trì luyện tập để sử dụng thành thạo cánh tay trái, từ việc viết chữ, đi xe đến thực hiện các sinh hoạt cá nhân. Sau nhiều năm nỗ lực, cậu bé tự ti năm nào đã trở thành sinh viên của Trường Đại học Khoa học, Đại học Thái Nguyên.

Quyết định này đánh dấu bước ngoặt lớn trong cuộc đời Nguyễn Phúc Đức. Tại môi trường đại học, Đức tham gia tích cực vào các hoạt động tình nguyện của Đoàn - Hội và địa phương, những hoạt động ấy không chỉ giúp Đức cởi mở hơn mà còn cho thấy được giá trị của việc sẻ chia, giúp đỡ người khác. Khi đó, Đức cảm thấy như mình được sinh ra thêm lần nữa. Có lẽ chỉ khi bản thân trải qua ranh giới sinh - tử người ta mới hiểu được ý nghĩa "Được sống là một đặc ân của mỗi người", vậy nên phải sống sao cho đáng sống, sống làm người có ích cho xã hội.

Chính vì suy nghĩ "Được sống là một đặc ân của mỗi người" nên dù tuổi đời còn khá trẻ nhưng Nguyễn Phúc Đức đã có 30 lần tham gia hiến máu. Mỗi lần hiến máu, Đức coi đó như một món quà nhỏ góp phần cứu sống những người bệnh cần sự giúp đỡ.

Nhớ lại lần đầu tiên, Đức từng rụt rè và hồi hộp, nhưng khi nhận ra ý nghĩa lớn lao của việc làm này, cứ bảo đảm thời gian quy định, Đức lại đăng ký tham gia hiến máu. Không dừng lại ở đó, Đức còn trực tiếp tham gia Câu lạc bộ máu và lan tỏa thông điệp "Mỗi giọt máu cho đi, một cuộc đời ở lại". Chàng trai 27 tuổi không chỉ truyền cảm hứng cho bạn bè, mà còn khuyến khích gia đình và người thân cùng tham gia, tạo nên một tinh thần tích cực trong phong trào hiến máu tình nguyện.

Không chỉ xuất sắc trong phong trào hiến máu tình nguyện, Nguyễn Phúc Đức còn là một cán bộ Đoàn, Hội gương mẫu và năng nổ. Anh luôn tiên phong trong các hoạt động ý nghĩa như "Chủ nhật xanh", "Mùa hè xanh", hỗ trợ người dân cài đặt ứng dụng VNeID, hay tham gia các cuộc thi do Đoàn - Hội phát động, bao gồm "Ánh sáng soi đường" và thi tìm hiểu về biển đảo. Đức cũng tích cực lan tỏa tinh thần thiện nguyện qua các câu lạc bộ và hiện đảm nhiệm vai trò Chi hội phó Chi hội Thanh niên Chũr thập đỏ tỉnh Thái Nguyên. Từ câu chuyện cá nhân thành nguồn cảm hứng cho nhiều bạn trẻ, Đức không chỉ là hình mẫu sống đẹp mà còn là minh chứng sống động cho tinh thần lạc quan, luôn hướng về cộng đồng và tạo nên những giá trị tốt đẹp cho xã hội.

Đặc biệt, trong dịp kỷ niệm 79 năm Ngày Quốc khánh 2/9 vừa qua, hưởng ứng trào lưu vẽ cờ Tổ quốc, Nguyễn Phúc Đức đã tạo nên một lá cờ độc đáo từ 30 giấy chứng nhận hiến máu của mình. Đây không chỉ là cách anh bày tỏ lòng tự hào dân tộc mà còn khẳng định tinh thần "lá lành đùm lá rách" của người Việt.

Được biết, để hoàn thiện tác phẩm độc đáo này, Nguyễn Phúc Đức đã dành nhiều giờ lên ý tưởng, phác thảo và sắp xếp sao cho từng tấm giấy chứng nhận khớp lại thành hình cờ đỏ sao vàng thiêng liêng. Sau nhiều lần thử nghiệm, tháo ra, ghép vào, Đức đã hoàn thành lá cờ Tổ quốc với 30 chiếc thẻ hiến máu được lưu giữ sau gần 1 thập kỷ tham gia công tác thiện nguyện hiến máu.

Những bức tranh đầy ý nghĩa

Trong dịp kỷ niệm 79 năm Ngày Quốc khánh 2/9, không chỉ Nguyễn Phúc Đức mà nhiều gương mặt tiêu biểu trong phong trào hiến máu tình nguyện trên mạng xã hội cũng tham gia "vẽ" hình lá cờ Tổ quốc bằng những tấm giấy chứng nhận hiến máu. Từ vài lá cờ ban đầu, trào lưu nhanh chóng lan rộng với hàng ngàn lá cờ độc đáo, sáng tạo ở nhiều hình thức khác nhau, tạo nên một bức tranh đầy màu sắc trên không gian mạng. Qua đó, trào lưu ý nghĩa "xếp giấy chứng nhận hiến máu thành hình lá cờ" đã được hình

thành và nhận được sự hưởng ứng mạnh mẽ của cộng đồng người hiến máu trên cả nước.

Là một trong những gương mặt tiêu biểu trong phong trào hiến máu tình nguyện ở Quảng Ngãi, anh Nguyễn Cu Em (42 tuổi, xã Nghĩa Kỳ, huyện Tư Nghĩa, tỉnh Quảng Ngãi) đang sở hữu một "gia tài" khá đồ sộ với gần 100 giấy chứng nhận hiến máu tình nguyện. Nhìn lại hành trình 12 năm tham gia hiến máu tình nguyện cứu người, anh đã trung bình hiến máu và hiến tiểu cầu từ 8 đến 10 lần mỗi năm.

Không chỉ tích cực tham gia hiến máu, anh Nguyễn Cu Em còn là thành viên chủ chốt của Câu lạc bộ Ngân hàng máu sống Facebook Quảng Ngãi. Với quan niệm "máu có thể chờ người bệnh, nhưng người bệnh không thể chờ máu", anh luôn trong tâm thế sẵn sàng hiến máu khi có yêu cầu. Công việc chính của anh là nhân viên bảo vệ khách sạn, nên thời gian ở nơi làm việc nhiều hơn ở nhà, nhưng mỗi khi biết tin có bệnh nhân cần máu gấp, anh không ngần ngại xin ý kiến của chủ khách sạn và lập tức lên đường ngay để hoàn thành sứ mệnh của mình.

Nhân dịp kỷ niệm 79 năm Ngày Quốc khánh 2/9, khi thấy trào lưu "vẽ" cờ Tổ quốc từ giấy chứng nhận hiến máu, anh Nguyễn Cu Em cảm thấy vô cùng xúc động và thiêng liêng. Anh cũng tích cực tham gia vào trào lưu này với hy vọng rằng qua lá cờ của mình, sẽ có thêm nhiều người nhận thức được ý nghĩa của việc hiến máu cứu người và cùng nhau tham gia phong trào nhân văn này.

Có cùng chung ý tưởng, Thiếu tá Phạm Văn Hiếu, Đội Cảnh sát Quản lý hành chính về trật tự xã hội cũng đã "vẽ" lá cờ Tổ quốc từ 26 giấy chứng nhận hiến máu. Để có thể hoàn thành bức tranh ý nghĩa này, từ năm 2007 đến nay, anh đã 26 lần tình nguyện cho đi những giọt máu của mình với mong muốn chia sẻ khó khăn và giúp các số phận không may mắn, cần truyền máu để duy trì sự sống.

Với nhận thức sâu sắc về tầm quan trọng của hành động "Mỗi giọt máu cho đi, một cuộc đời ở lại", Thiếu tá Phạm Văn Hiếu không chỉ tích cực tham gia phong trào hiến máu tình nguyện mà còn là người tuyên truyền, cổ vũ mọi người xung quanh tham gia. Đặc biệt, anh đã khuyến khích các thành viên trong gia đình tham gia hành động nhân ái này. Đến nay, gia đình anh đã có tổng cộng 51 lần hiến máu, trở thành một tấm gương sáng trong cộng đồng về tinh thần sẻ chia và trách nhiệm xã hội.

Có thể thấy, trào lưu "vẽ" cờ Tổ quốc từ giấy chứng nhận hiến máu không chỉ là một hành động đầy ý nghĩa, mà còn trở thành biểu tượng đẹp về tình yêu thương và tinh thần đoàn kết. Mỗi một lá cờ Tổ quốc đỏ tươi, lấp lánh từ những tấm giấy chứng nhận hiến máu vừa là đại diện cho sự cống hiến của cá nhân, vừa là minh chứng cho một tấm lòng nhân ái và cũng là để lan tỏa đi thông điệp "Mỗi giọt máu cho đi, một cuộc đời ở lại". **TUỆ ANH**

Những người thầy đặc biệt của học viên cai nghiện ma túy vùng mỏ

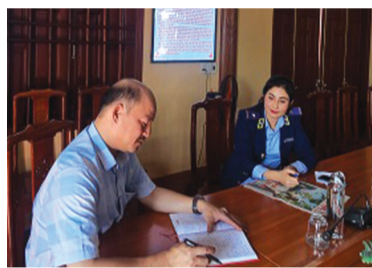

● **Thầy Nguyễn Trung Kiên, Trưởng phòng Giáo dục - Dạy nghề (Cơ sở cai nghiện ma túy tỉnh Quảng Ninh) dạy học viên trồng cây nông nghiệp.**

● **Cô giáo Vũ Thị Thùy Linh dạy nghề cho các học viên tại Cơ sở cai nghiện ma túy tỉnh Quảng Ninh.**

Gọi họ là những thầy giáo, cô giáo đặc biệt bởi công việc của họ là giáo dục, cảm hóa những học viên cai nghiện ma túy tại tỉnh Quảng Ninh...

● **Cô giáo Vũ Thị Thùy Linh chia sẻ chuyện nghề với tác giả bài viết.**

Khi các thầy cô vượt sóng ra đảo

Những ngày đầu mới vào làm việc, môi trường mới, lạ lẫm, những học viên với những hình xăm kỳ quái, bặm trợn, thiếu cơ sở vật chất, xa nhà..., là những ký ức không thể nào quên của các thầy, cô giáo, khi bén duyên với nghề giáo dục, cảm hóa những học viên cai nghiện ma túy tại Quảng Ninh.

Sinh ra và lớn lên tại TP Uông Bí, tỉnh Quảng Ninh, sau khi tốt nghiệp Trường Cao đẳng tại Hà Nội, năm 2005, cô Vũ Thị Thùy Linh (40 tuổi), có cơ duyên với nghề giáo dục, cảm hóa những học viên tại Cơ sở cai nghiện ma túy tỉnh Quảng Ninh (Sở LĐ-TB&XH tỉnh Quảng Ninh).

Cô Linh chia sẻ: “Mang trong mình hoài bão và khát khao cống hiến xây dựng quê hương, bằng sức trẻ, đam mê, nhiệt huyết, ngay sau khi ra trường năm 2005, tôi được nhận vào làm tại Trung tâm cai nghiện ma túy Vạn Cảnh. Tháng 8 năm 2006, trung tâm chuyển từ đảo Vạn Cảnh, huyện Vân Đồn về xã Vũ Oai, huyện Hoành Bồ (nay là TP Hạ Long) và năm 2017 được đổi tên thành Cơ sở cai nghiện ma túy tỉnh Quảng Ninh”.

Nhớ lại những ngày đầu mới vào làm việc, cô Vũ Thị Thùy Linh không khỏi bồi ngùi xúc động: “Đảo Vạn Cảnh khi đó không có người dân sinh sống, nằm giữa vịnh Bái Tử Long, thiếu điện, thiếu nước sạch, có khi cả tháng chúng tôi mới được về thăm nhà vì điều kiện xa xôi, giao thông cách trở, thi thoảng mượn được điện thoại để gọi về nhà thì phải leo lên các điểm cao hoặc ra sát mép biển, các thầy cô ở đây gọi là “đi vớt sóng”. Thi thoảng mới được trung tâm tạo điều kiện “nổ máy phát điện”, để thầy cô được xem chương trình giải trí hoặc trận bóng đá trên sóng truyền hình. Tôi đến, các thầy cô còn tranh thủ rủ nhau ra sát mép đảo đánh cá, vừa có thêm thực phẩm cải thiện bữa ăn, vừa tạo tinh thần vui vẻ, đoàn kết, quên đi nỗi nhớ nhà”.

Cô Linh chia sẻ thêm: “Không chỉ khó khăn về cơ sở vật chất, những ngày đầu, các thầy cô không khỏi phân tâm khi tiếp xúc với những học viên nơi đây, với những hình xăm kỳ quái, bặm trợn, hầu hết học viên đã có thời gian dài sử dụng ma túy. Việc quản lý hàng trăm con người không còn lạnh lặn về thể chất lẫn tinh thần, thực sự là một công việc khắc nghiệt đối với đội ngũ cán bộ nơi đây.

● **Lớp học xóa mù tại Cơ sở cai nghiện ma túy tỉnh Quảng Ninh.**

Nhiều học viên vào đây mang tiền án, tiền sự, từng ra tù vào tội, nên thường có hành vi bạo lực, chống đối hoặc bất hợp tác. Mặt khác, hầu hết học viên khi vào cai nghiện sức khỏe kém, rồi có cả những học viên đã có rất nhiều biện pháp phòng ngừa, nhưng cũng có trường hợp cán bộ, giáo viên, nhân viên của cơ sở bị nhiễm lao từ học viên”.

Khó khăn, vất vả là vậy, nhưng theo cô Linh: “Tôi và nhiều thầy cô khác tại trung tâm vẫn khắc phục, phần đầu từ những ngày đầu làm việc, là sức trẻ, mong muốn giúp những học viên của mình sớm quên đi “cái chết trắng” đeo đẳng cuộc đời họ. Cứ như thế, mưa dầm thấm lâu, tình yêu và trách nhiệm của đội ngũ cán bộ, giáo viên, nhân viên ở Cơ sở cai nghiện ma túy đã làm thay đổi số phận của không ít học viên”.

Nơi học viên tìm lại chính mình

Ông Nguyễn Trung Kiên, Trưởng phòng Giáo dục - Dạy nghề (Cơ sở Cai nghiện ma túy tỉnh Quảng Ninh) kể, năm 2011, học viên Văn Minh T (sinh năm 1976, người dân tộc thiểu số huyện Ba Chẽ, Quảng Ninh) vào trung tâm với tinh thần suy sụp, chán đời. Sau

● **Học viên Trung tâm đọc Báo Pháp luật Việt Nam, bồi dưỡng kiến thức pháp luật.**

nhiều lần thầy cô gặp gỡ, động viên, chia sẻ, học viên T đã ổn định tâm lý, quyết tâm đoạn tuyệt ma túy. Đến nay T đã trở về địa phương kinh doanh siêu thị điện máy, thường xuyên hỗ trợ từ thiện các hoàn cảnh éo le và đóng góp xây dựng quê hương. “Bằng tình cảm chân thành giống như những người thân trong gia đình, các thầy cô nơi đây đã giúp đỡ, cảm hóa hàng trăm người lầm lỡ, rơi vào con đường nghiện ma túy tìm lại chính mình”, ông Nguyễn Trung Kiên nói.

Nhằm tạo điều kiện vui chơi, giải trí cho học viên, Cơ sở duy trì các hoạt động văn hóa - văn nghệ, xem truyền hình, đọc sách, báo, tập luyện thể dục thể thao..., giúp học viên tăng cường sức khỏe, bảo đảm chế độ rèn luyện phục hồi trong quá trình điều trị cai nghiện. Cơ sở còn tổ chức gặp mặt các gia đình có người thân đang cai nghiện, góp phần gắn kết Cơ sở với thân nhân học viên, từ đó nâng cao hiệu quả công tác phòng, chống ma túy, cai nghiện ma túy tại cơ sở. Đặc biệt, Cơ sở phối hợp các trường dạy nghề trên địa bàn, tổ chức dạy nghề, tuyên truyền, phổ biến, giáo dục kiến thức pháp luật cho các học viên.

Hàng năm, Cơ sở cai nghiện ma túy Quảng Ninh còn ra soát mở các lớp dạy xóa mù chữ, tạo động lực cho các học viên, xóa bỏ mặc cảm, tự ti, có một tinh thần lạc quan, thái độ sống tích cực, có ý chí vươn lên và quyết tâm cai nghiện để sớm tái hòa nhập cộng đồng.

Học viên Nguyễn Minh Đ (34 tuổi, thường trú TX Quảng Yên, Quảng Ninh) giải bày: “Năm 16 tuổi, tuổi trẻ nông nổi, tôi theo bạn bè rủ rê dùng thử ma túy xem nó ra thế nào. Rồi tôi nhờ người mua dùng thêm nhiều lần cho biết rõ cảm giác phê pha nên đã nghiện ma túy lúc nào không hay. Tôi được gia đình đưa vào Cơ sở cai nghiện ma túy Quảng Ninh. Được các thầy cô điều trị, động viên, quan tâm từ bữa ăn, giấc ngủ, tôi quyết tâm cai nghiện để sớm tái hòa nhập cộng đồng”.

Khác với Nguyễn Minh Đ, Nguyễn Văn Ph (42 tuổi, thường trú tại TP Móng Cái, Quảng Ninh) bỏ học từ sớm, bươn chải kiếm tiền tại khu vực biên giới, sử dụng ma túy chỉ để khẳng định “cái tôi”. “Vào đây, tôi được các thầy cô dạy thêm văn hóa, dạy nghề... Tôi đang cố gắng tìm lại chính mình, trở thành người có ích cho xã hội”, anh Ph chia sẻ.

Nhân dịp Ngày Nhà giáo Việt Nam 20/11, học viên Nguyễn Minh Đ và học viên Nguyễn Văn Ph nhờ phóng viên gửi tới các thầy cô lời chúc sức khỏe, mong thầy cô luôn tràn đầy nhiệt huyết để giáo dục, cảm hóa những học viên “cá biệt”.

Dẫu biết rằng, con đường trở về với cộng đồng của các học viên cai nghiện còn nhiều chông gai, cạm bẫy, nhưng khi vượt qua rồi, được sự giúp đỡ thường xuyên của các thầy cô trong Cơ sở cai nghiện ma túy tỉnh Quảng Ninh, các học viên sẽ thấy giá trị đích thực của cuộc sống, tìm lại chính mình, trở thành những công dân có ích cho xã hội.

Những người giáo viên như cô Linh, thầy Kiên và nhiều thầy cô trong Cơ sở cai nghiện ma túy tỉnh Quảng Ninh vẫn lặng lẽ, miệt mài, giáo dục, cảm hóa những học viên, như trích đoạn trong “Bài ca người giáo viên nhân dân” của cô nhạc sỹ Hoàng Vân: “Trên những nẻo đường của Tổ quốc xanh tươi, có những loài hoa thơm đậm đà sắc hương, có những bài ca nghe rạo rức lòng người. Bài ca ấy, loài hoa ấy đẹp như em, người giáo viên nhân dân...”.

CÔNG THÀNH

Pháp luật
VIỆT NAM

● **Tổng Biên tập:**
TS VŨ HOÀI NAM

● **Phó Tổng Biên tập:**
HÀ ANH BÌNH
TRẦN NGỌC HÀ
VŨ HỒNG THÚY

● **Tổ chức thực hiện:**
BÙI THỊ XUÂN HOA

● **TÒA SOẠN:** Số 42 ngõ 29

Nguyễn Chí Thanh, phường Ngọc Khánh, quận Ba Đình, Hà Nội.

*ĐT: (024) 37245180

*Fax: (024) 37245178

*Email: baoplvn2014@gmail.com.

● **GPXB** số 180/GP-BTTTT

ngày 05/07/2024 do Bộ Thông tin và Truyền thông cấp.

● **Thiết kế mỹ thuật tại Tòa soạn.**

● In tại Cty TNHH MTV In báo

Hà Nội Mới; Cty In Ba Đình.

● **Văn phòng đại diện tại TP Hồ Chí Minh (thuộc vùng Đông Nam Bộ):**

200C Võ Văn Tần, phường 5, quận 3, TP Hồ Chí Minh.

*ĐT: 0903941211 *Email: phuongthaoha@gmail.com

● **Văn phòng đại diện tại tỉnh Lào Cai (thuộc vùng Trung du và miền núi phía Bắc):**

581 Hoàng Liên, phường Kim Tân, TP Lào Cai, tỉnh Lào Cai.

*ĐT: 0914433388 *Email: dieuphamplvn@gmail.com

● **Văn phòng đại diện tại TP Hải Phòng (thuộc vùng Đồng bằng sông Hồng):**

10A Hồ Sen, quận Lê Chân, TP Hải Phòng.

*ĐT: 0973465555 *Email: vanphongplvn@gmail.com

● **Văn phòng đại diện tại TP Đà Nẵng (thuộc vùng Bắc Trung Bộ và duyên hải miền Trung):**

Phòng 203, tầng 2, số 01 Lê Duẩn, phường Hải Châu 1,

quận Hải Châu, TP Đà Nẵng

*ĐT: 0903029099 *Email: quangtam07@gmail.com

● **Văn phòng đại diện tại tỉnh Gia Lai (thuộc vùng Tây Nguyên):**

92 Hoàng Văn Thu, Pleiku, Gia Lai.

*ĐT: 0914876019 *Email: longbc07@gmail.com

● **Văn phòng đại diện tại TP Cần Thơ (thuộc vùng Đồng bằng sông Cửu Long):**

109 Trần Văn Hoài, phường Xuân Khánh, quận Ninh Kiều, TP Cần Thơ.

*ĐT: 0913601551 *Email: tranphongtranplvn@gmail.com

Liên hệ thông tin - quảng cáo:

Nguyễn Sinh Hùng - ĐT: 0349610152

MÃ ĐẶT BÁO: B51

Giá: 7.300Đ

(BẢY NGHÌN BA TRĂM ĐỒNG)